

Tantárgyi program

- 1. A tantárgy neve (csoportja):** Kutatásmódszertan, AVM_VLA101
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Nagy Lajos adjunktus
- 3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc szak, I. évfolyam, levelező
- 4. A tantárgy típusa:** „A”
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév 9+9 G
- 6. A tantárgy kredit értéke:** 5 kredit
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:**

A tárgy oktatásának alapvető célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a tudományos kutatás alapjait, a probléma megoldás fő lépéseit, a modellépítés alapjait, hogy a képesek legyenek az egyetemeken, kutató intézetekben, vállalati kutató-helyeken stb. a gyors beilleszkedésre, illetve a különböző – kreatív tudást igénylő – munkahelyeken a K+F+I területen elért eredmények hatékony adaptációjára, egy-egy vállalkozás műszaki fejlesztés feladatainak kidolgozásában való hatékony közreműködésre.
- 8. Az oktatás személyi feltételei:**

Dr. Nagy Lajos adjunktus
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:**

A tárgy felvételénél előnyösek a következő készségek, jártasságok: kreatív gondolkodás, matematikai, statisztikai módszerekben való jártasság, középfokú angol nyelvismeret
- 10. A tantárgy tartalma:**

Óra	Előadás/Gyakorlat
1.-6.	A kutatásmódszertan fogalma, általános kutatásmódszertani alapfogalmak, a kutatási folyamat. Matematikai programozási modellek alkalmazása a kutatásban. A lineáris programozás alapjai, feladattípusok, árnyékárak. Alternatív programok, alternatív optimumok.Érzékenységvizsgálat.
7.-12.	Termelési szerkezet optimalizálás, Keverési modellek. Pénzügyi modellek. Hálózati modellek A szimuláció alkalmazása a kutatásban. A kutatás során alkalmazható statisztikai és egyéb programcsomagok.
13.- 18.	A kutatás során alkalmazható statisztikai és egyéb programcsomagok. Gyakorlati alkalmazások.

- 11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** 30-70%

- 12. Évközi ellenőrzés módja:**

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóstól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező. A hiányzások száma nem haladhatja meg a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban rögzített értéket.

- 13. Számonkérés módja:** A félév gyakorlati jeggyel zárul, formája:

- egy gyakorlati probléma megoldása és szóbeli bemutatása
- elméleti tudás teszt formájában kerül számonkérésre.

A számonkérés az e-learning rendszerben történik, és az a. és b. pontokban elért teljesítményt 50-50%-ban vesszük figyelembe a végső eredmény kialakításakor.

- 14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** nincs

15. Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom: Winston, W. L.: Operációkutatás módszerek és alkalmazások, Aula Kiadó, 1. kötet, 2003

Ajánlott irodalom:

Majoros Pál : A kutatómódszertan alapjai, Perfekt,2004

Tomcsányi Pál: Általános kutatómódszertan, Szent István Egyetem, Budapest 2000

Mészáros Sándor : Agrárgazdasági kutatómódszertan jegyzet, Debrecen, 2005

Cliff T. Ragsdale: Spreadsheet Modelling and Decision Analysis Thomson-South Western 2007

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: előadó, számítástechnikai labor, tábla, projektor, notebook

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Nagy Lajos
adjunktus
tantárgyfelelős

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

A tantárgy neve (csoportja): Kutatásmódszertan, AVM_VLA101

A tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nagy Lajos adjunktus

Szakcsoport (szakirány) megnevezése: Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc szak,
I. évfolyam, levelező

A tantárgy típusa: „A”

A tantárgy oktatásának időterve: 2. félév 9+9 G

1. A kutatás fogalma, kutatási irányzatok
2. A lineáris programozás fogalma, feladattípusok
3. Az erőforrások és a tevékenységek árnyékárainak értelmezése
4. A termelési szerkezetet optimalizáló modell felépítése
5. A kapacitások és a programvektor egyidejű optimalizálása
6. Az érzékenységvizsgálat fogalma, lépései
7. Alternatív programok
8. Alternatív optimumok
9. Az egészértékű és a vegyes egészértékű programozás fogalma, alkalmazása
10. A keverési modellek megoldása lineáris programozása
11. Többperiódusos szimultán modellek felépítése, alkalmazása
12. Többperiódusos rekurzív modellek felépítése, alkalmazása
13. Pénzügyi terv készítése többperiódusos szimultán modellek alkalmazásával
14. Az átrakási probléma jellemzői, megoldása
15. A legrövidebb út probléma fogalma, alkalmazása
16. A hálótervezés fogalma, a hálóterv leképezése
17. A kritikus út meghatározása, jelentősége
18. Hogyan hasonlítható össze a gazdasági egységek hatékonysága DEA modellezéssel?

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Nagy Lajos
adjunktus
tantárgyfelelős

TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

GAZDASÁGI JOG (AVM_VLA102-K3) I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Gazdasági jog
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Helmeczi András, egyetemi adjunktus
3. **Szakcsoport megnevezése:** Vidékfejlesztő agrármérnök MSc levelező, Gazdasági agrármérnök MA levelező
4. **A tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév, óraszám: 9+0
6. **A tantárgy kredit értéke:** 3K
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A **gazdasági jog** tantárgy a gazdaság működését szabályozó jogintézmények leglényegesebb elemeinek és a gyakorlatban felhalmozódott tapasztalatoknak az ismertetésével elősegíti a hatályos jogi szabályok megértését, az alkalmazást körülvevő intézmények megismerését. Célja, hogy a hallgatók az elsajátított ismeretek birtokában önállóan legyenek képesek felismerni a gazdasági események jogi vonatkozásait, eligazodjanak az egyes folyamatokat jogi szempontból elhatároló ismérveken, és ennek nyomán képesek legyenek a választott szakirányon belül olyan önálló munkavégzésre, aminek keretében az alapvető jogi kérdések megoldása során jogi szakember bevonása nélkül is képesek legyenek a döntéshozatalra. A tantárgy – az alapképzésben elsajátított gazdasági jogi alapokra építve – elsősorban a szerződési jog területét fedi le, és az elméleti szabályok elmélyült megismerésén túl szerződésszerkesztési gyakorlat megszerzésére is lehetőséget ad.
8. **A tantárgy személyi feltételei (közreműködők):** Dr. Helmeczi András, egyetemi adjunktus
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgyi tematika**
 - Ø A kötelmi jog általános szabályai,
 - Ø A szerződésre vonatkozó közös szabályok
 - Ø Az egyes szerződések joga
 - Ø A munkaszerződés
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** 30% - 70%
12. **Évközi ellenőrzés módja:** Æ
13. **Félév elfogadásának feltétele:** az előadások rendszeres látogatása
14. **Számonkérés módja:** kollokvium
15. **Kötelező, illetve ajánlott irodalmak:**
 - Ø A tantárgyhoz kapcsolódó kötelező jegyzet az egyetemi Moodle-rendszerben hozzáférhető („gazdasági jog_MSc” c. kurzuson belül a „tansegédlet_szerződési jog_MSc” elnevezés alatt)
 - Ø hatályos jogszabályszevegek: www.magyarorszag.hu („Jogszabálykereső” menüpont)
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** projector, tábla

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András
egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

GAZDASÁGI JOG (AVM_VLA102-K3) I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

1. óra:

A jogviszony fogalma, alanyai, tárgya, szerkezete. A jogalanyok csoportosítása. Jogképesség, cselekvőképesség, képviselet. A joggyakorlás alapelvei.

2. óra:

Kötelmi jogi alapfogalmak: a szerződés fogalma, alanyai és tárgya. A szerződéskötés folyamata.

3. óra:

A szolgáltatás és a teljesítés. A szerződés módosítása, egyezség, tartozáselismerés. A szerződés megszűnése. Változás a szerződő felek személyében.

4. óra:

A szerződést biztosító mellékkötelezettségek.

5. óra:

Érvénytelenségi és semmisségi okok. A szerződésszegés és jogkövetkezményei.

6. óra:

Adásvételi, csere-, szállítási, ajándékozási és mezőgazdasági termékértékesítési szerződés.

7. óra:

Fuvarozási, szállítmányozási, vállalkozási, megbízási szerződés.

8. óra:

Biztosítási szerződés, bank- és hitelviszonyokkal kapcsolatos szerződések, lízing, munkaszerződés.

9. óra: A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. és a Bécsi Vételi Egyezmény

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András

egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

GAZDASÁGI JOG (AVM_VLA102-K3) I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

- Ø A félév elfogadásának (aláírás) feltétele az előadások rendszeres látogatása.
- Ø A félév szóbeli kollokviummal zárul. A vizsgán az egyes érdemjegyek az alábbiak szerint érhetők el:

<i>elégtelen (1)</i>	fogalmak ismeretének hiánya
<i>elégséges (2)</i>	fogalmak általános, lényegi ismerete és helyes alkalmazása
<i>közepes (3)</i>	fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, néhány fontos részletszabály ismerete az egyes jogintézményekhez
<i>jó (4)</i>	fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok többségének ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez
<i>jeles (5)</i>	fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez, összefüggések értelmezése

- Ø A félév során az előadáson megtartott katalógusok mindegyikén szereplő hallgató szóbeli vizsga esetén pedig egy érdemjeggyel jobbat, feltéve, hogy saját felelete legalább az „elégséges (2)” minősítést eléri. A kedvezmény kizárólag az előadások félévében érvényes, az adott félévben megismételt vizsgák számától függetlenül. Hiányzás miatt igazolás elfogadására nincs lehetőség.
- Ø Felmentésben részesül az alábbi kurzusokat teljesített hallgató:
- a jogász egyetemi oklevéllel rendelkező hallgató automatikusan,
 - a Debreceni Egyetem ugyanezen vagy más szakán/karán – a 2006/2007 tanévnél nem régebben – eredményes vizsgával lezárt ugyanezen tárgy esetén automatikusan,
 - más felsőoktatási intézményben azonos szakon – a 2006/2007 tanévnél nem régebben – eredményes vizsgával lezárt ugyanezen tárgy esetén automatikusan,
 - a Debreceni Egyetemen vagy más felsőoktatási intézményben – a 2006/2007 tanévnél nem régebben – eredményes vizsgával lezárt, azonos tematikájú tárgy esetén egyedi elbírálás alapján.

A felmentés kizárólag egyetemi mesterképzésben (MSc, MA) vagy osztatlan egyetemi képzésben teljesített tantárgyra vonatkozhat!

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András
egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK

GAZDASÁGI JOG (AVM_VLA102 -K3)
I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

1. A számonkérés a kiadott jegyzetből és az előadáson elhangzottakból összeállított vizsgakérdések alapján történik. Mind a jegyzet, mind az előadások anyaga teljes egészében vizsgaanyag.
2. A számonkérés az alábbi típusú kérdések köré szerveződik:
 - fogalmak
 - felsorolások
 - elhatárolások
 - kifejtendő kérdések

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András
egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Vidék-és környezetpolitika AVM_VLB102-K4
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. habil Pető Károly, egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** vidékfejlesztési agrármérnök MSc levelező
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 1 félév, 9+4 K
6. **A tantárgy kredit értéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** Megismertetni a hallgatókat vidék- és környezetpolitika rendszerének kialakulásával, az egyes környezetpolitikai területeket jellemző szabályozásaival, a feltételeit biztosító törvényi háttér bemutatásával, valamint helyzetfeltáró gyakorlatok megvalósításával.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** az előadásokat és a gyakorlatot tartja Sörös Anett ügyvivő-szakértő
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** előkövetelmény nincs
10. **A tantárgy tartalma (foglalkoztatási terv):**
 - 1) A környezetvédelem alapjai I.
 - 2) A környezetvédelem alapjai II.
 - 3) A környezetpolitika kialakulása, eszközei
 - 4) Az EU környezetpolitikájának intézményrendszere
 - 5) Az Európai Unió környezetvédelmi akcióprogramjai I.
 - 6) Az Európai Unió környezetvédelmi akcióprogramjai II.
 - 7) Kína környezetvédelmi problémái
 - 8) Fenntartható fejlődés
 - 9) Az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája
 - 10) Az agrár-környezetgazdálkodás szabályozása
 - 11) A környezetpolitika és a fenntartható fejlődés dilemmái
 - 12) Vidékpolitika az Európai Unióban
 - 13) Vidékpolitika Magyarországon 2007-2013
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** Domináns az órarendi elfoglaltság.
12. **Évközi ellenőrzés módja:** nincs
13. **Számonkérés módja:** Írásbeli vizsga
14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** nincs
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**

Kerekes S. – Fogarassy Cs. (2006): Környezetgazdálkodás, fenntartható fejlődés. HEFOP – DE ATC AVK Debrecen.

Fogarassy Cs. (2003): Környezetpolitika jegyzet. SZIE ARG I Agrárpolitikai Tanszék, Levelező Képzés Gödöllő.

Ajánlott szakirodalom:

Bándi Gy. (2004): Az Európai Unió környezetvédelmi szabályozása. Bp. Közgazdasági és Jogi Kiadó.

Pató Zs. (szerk.) (2002): Az Európai Unió és a környezetvédelem. <http://www.mtvsh.hu/eu/eukorny/1.htm>.

Őri I. – Bartha P. (2002): Környezetvédelem és EU csatlakozás. Felelős Kiadó: Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, Budapest. <http://www.kum.hu/eu/magyar/Kiadvanyok/korny.pdf>

Fehér I. (1995): Környezetvédelem – EU Comission, Bruxelles
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** oktatástechnikai eszközök, kép- és hangrögzítők illetve lejátszók

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Pető Károly
Egyetemi docens, tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK
Vidék-és környezetpolitika
AVM_VLB102-K4

1. Jellemezze a légkör 2 szennyeződéstípusát!
2. Írja le az „üvegházhatás” folyamatát!
3. A levegőszennyeződés csökkentésének, kiküszöbölésének lehetőségei
4. A vízszennyezők csoportosítása és a víz legfontosabb szennyeződései
5. A talajjal összefüggő környezeti problémák
6. A hulladékok környezeti hatásai (típusok, lerakás, megsemmisítés)
7. A környezetpolitika fajtái, a szennyezési lánc
8. Az Európai Közösség környezetpolitikájának alapelvei (rövid jellemzéssel)
9. Közvetlen vagy normatív szabályozás (nyílt tiltás, engedélyeztetési eljárás)
10. Közvetlen vagy normatív szabályozás (normák állítása, a szabályozás előnye/hátránya)
11. Közvetett vagy gazdasági szabályozás (adó,díj, támogatás)
12. Közvetett vagy gazdasági szabályozás (letét-visszafizetés, piacteremtés)
13. Az EU környezetpolitikájának intézményrendszere
14. Mutassa be az I. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
15. Mutassa be az II. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
16. Mutassa be az III. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
17. Mutassa be az IV. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
18. Mutassa be az V. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
19. Mutassa be az VI. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és az 5 eszközt (megközelítést), amit alkalmaz
20. Jellemezze az VI. Környezetvédelmi Akcióprogram 4 fő cselekvési területét (cél, célkitűzések, feladatok)
21. Kína makrogazdasági jellemzői
22. Röviden mutassa be Kína környezetpolitikáját! (beleértve a szóban elmondott 3 rendszert is, amit ma alkalmaznak)

+ fogalmak

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Pető Károly
Egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tantárgy neve:**
Településfejlesztés, AVM_VLB103
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. Bai Attila egyetemi docens
3. **Szakcsoport, szakirány megnevezése:**
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc, levelező tagozat
4. **A tantárgy típusa:**
A-típusú
5. **A tantárgy oktatásának időterve:**
2. félév, (9+0K)
6. **A tantárgy kredit-értéke:**
3 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a településfejlesztési feladatok eredményes ellátásához szükséges háttérinformációkkal, egyes részterületeivel, a gazdasági értékelés speciális eszközeivel, felkészíteni őket ezen eljárások gyakorlati alkalmazására.
8. **Az oktatás személyi feltételei:**
A tantárgyfelelős vezető oktató, a témában szerzett sokéves szakmai tapasztalattal.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltételei: -**
10. **A tantárgy tartalma:**
 - **Településtani alapfogalmak**
 - **Városok jellemzői**
 - Jogsabályi környezet
 - Településhálózat, városszerkezet
 - **Településfejlesztés részterületei**
 - Közlekedés-politika
 - **Beruházás-elemzés**
11. **Órarendi, illetve otthoni terhelés aránya: 100-0 %**

12. Évközi ellenőrzés módja: -
13. Számonkérés módja: Kollokvium.
14. Előírt külső szakmai gyakorlat: -
15. Kötelező, illetve ajánlott irodalom

Kötelező forrásmunkák:

1. Meggyes T.: Település- és régiófejlesztés. Jegyzet, BME-UVT, Budapest, 2007
3. Bai A.(szerk.): A biogáz. Száz Magyar Falu Könyvesháza Kht, Budapest, 2007.
4. Orosz Cs.: Az utazási mód megválasztásának befolyásolási lehetőségei Budapesten. Segédlet. BME-UVT, Budapest, 2008

Ajánlott forrásmunkák:

Internet: www.teruletfejlesztes.lap.hu, www.ngm.gov.hu/tudastar/dokumentumtar, ,

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: Írásvetítő, laptop, video-projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, I. félév

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, levelező tagozat, I. évfolyam

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előadó, helyszín
1-5.	Okt. 21. 14.00-18.00	Településtani alapfogalmak, település-hálózat, beruházás-elemzés	B.A. GVK 04
6-9.	Nov. 4. 14.00-17.10	Városfejlődés, városszerkezet, városi közlekedéspolitika, a településfejlesztés szereplői	B.A. GVK 04

B.A.: Dr. Bai Attila

TÉTELSOR

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS LEVELEZŐ TAGOZAT

1. Beruházások finanszírozásának lehetőségei
A hazai településszerkezet típusai és jellemzői.
2. A településfejlesztés alapfogalmai.
A településfejlesztés szereplői.
3. Városi közlekedéspolitika.
A nettójelenérték-elemzés alkalmazása, értékelése, lépései.
4. Városfejlődés
Statikus és dinamikus beruházás-elemzési módszerek
5. Városszerkezet
Vállalati döntések, az idő pénzértéke
6. Beruházások fogalma, céljai, jellemzői..
Az önkormányzatok feladatainak szabályozása, finanszírozása

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírások)

- 1. A tantárgy neve (csoportja):**
Projektmenedzsment (AVM_VLB104)
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. Szűcs István, egyetemi docens
- 3. Szak, szakirány megnevezése:**
Vállalkozásfejlesztő (MSc) levelező
- 4. A tantárgy típusa (A, B, C):**
A típusú kötelező tantárgy
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév, 4 + 9 G
- 6. A tantárgy kredit értéke:** 4
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:**

A tantárgy oktatásának általános célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a projektmenedzsment stratégiai erőforrások versenyképességben játszott szerepét. Legyenek alkalmasak vállalati vezető beosztású munkatársaként a mindenkori projekt tagokkal együttműködve a vállalati eszközrendszer hatékony működtetésére, valamint legyenek képesek a projektekkel kapcsolatos problémák, döntési helyzetek módszeres, kritikai elemzésére, megoldásuk előkészítésére, illetve kivitelezésére.

Az oktatás specifikus célja, megismertetni a hallgatókat a projektmenedzsment alapjaival, módszertanával és a legfontosabb projekt menedzsment funkciókkal (projekt-, tervezés, szervezés, végrehajtás, monitoring és értékelés). A tantárgy elsajátítását követően, a hallgatók képesek lesznek projektek előkészítésére és bonyolítására, valamint elsajátítják a pályázatok készítéséhez szükséges alapvető ismereteket.

További oktatási cél a vállalati projektek irányítási elveinek, döntéshozatalának és szervezésének megismerése mellett a projektmenedzsment módszerek elsajátítása. A tantárgy általános elvárása a hazai és nemzetközi együttműködésekre, projektmunkára vonatkozó kompetenciák fejlesztése.

- 8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):**
Dr. Szűcs István, egyetemi docens
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):**
Nincs

10. A tantárgy tartalma (tematika max. ½ oldal/félév):

A tantárgy a projektek elméleti megközelítésével kezdődik. Ezután kerülnek sorra a szervezetek projekt rendszerű működésének fontosabb területei. A működés általános alapjainak megismerése után kerül sor a projektmenedzsment szervezati irányításban betöltött szerepének tárgyalására. Külön részben foglalkozunk a projektmenedzsment gyakorlati megvalósításával, a rendelkezésre álló támogató eszközök – tervező, elemző és információs rendszerek – sajátosságaival. Sor kerül a legfontosabb projekt-erőforrás gazdálkodási feladatok áttekintésére is.

Az előadásokon átfogó képet kapunk a projekt fogalmáról, a projekt vezetés „fortélyairól”, a csapatépítésről, a projekt ellenőrzéséről és kontrollingjáról, a projekt vezetés során alkalmazandó dokumentációról és a projekt sikerre vitelének feltételeiről.

A gyakorlatok során, feladatokon keresztül sajátítják el a hallgatók a megismert projekttervezési, projektelemzési módszereket és technikákat, valamint a pályázat és megvalósíthatósági tanulmány készítés gyakorlatát. A tantárgy keretein belül a hallgatói csapatok az oktató irányítása mellett elkészítik egy - az EU-ós és/vagy nemzeti forrásokból támogatott vállalkozásfejlesztéshez vagy vidékfejlesztéshez kapcsolódó -, projekt teljes pályázati anyagát.

Előadás	Téma
1.	<p>A PM elméleti háttere: projekt definíciók, jellemzők; projektek lehetséges típusai; projekt igény; funkcionális és projekt menedzsment; projekt életciklus, projektek fázisai (indítás, tervezés, megvalósítás, monitoring, lezárás); a projekt erőforrásai; a projekt környezete; Projekt Ciklus Menedzsment (PCM); projektadminisztráció.</p> <p>Projektek szervezete: a projektvezetés helye, szerepe, folyamata; a projektek és a projektvezetés helye és szerepe a szervezetek vezetésében; projekt menedzsment funkciója (rendszerismeret és rendszerelemzés, rendszerintegrálás); a projekt menedzsment szervezete (szervezeti formák, összehasonlító elemzésük), szervezési kérdések; a szervezet felépítés hatása a sikertényezőkre; a szervezeti hatékonyság dimenziói; projekten belüli emberi erőforrás menedzsment, ösztönzés menedzsment (motiváció), teljesítményértékelés, konfliktusok menedzselése; hatékony csapatépítés, csapat és egyén (célok, funkciók, érdekek), csapatszellem fenntartása; a projekt menedzser kiválasztásának szempontjai.</p> <p>PM a vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódóan: projekt szemlélet a vállalkozásokban; vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó projektszervezetek és csapatok kialakítása, specifikus vezetési feladatok; vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó projekt információs rendszerének kialakítása és a kapcsolódó projektmarketing.</p>
2.	<p>Projektek tervezése: a projekteredmény tartalmi és terjedelmi behatárolása; ötlet, javaslat, projektterv; megvalósíthatósági tanulmány; logikai keretmódszer; helyzetelemzés, problémafeltárás; célkitűzéselemzés, a projekt célrendszere (a szervezeti és a projekt célrendszerének kapcsolata, a projekt célrendszer elemeinek illeszkedése, a projekt átfogó és részletes céljai); stratégiaalkotás; logikai keretmátrix (horizontális és vertikális logika); tevékenységek tervezése (hálótervezés); projektek idő-, erőforrás és költségterve; határidők, mérföldkövek, ütemezés; projektek kockázat és azok értékelése, kezelése; a projekt teljesítési stratégia tágabban értelmezett eszközei: előminősítés, versenyeztetés; az ajánlati felhívástól a szerződés életbe lépéséig; hatékony pénzügyi erőforrás-felhasználás.</p>
3.	<p>Projektkommunikáció (szintek, formák, irányelvek, PR): projektek kommunikációs terve.</p> <p>Projektek megvalósítása és végrehajtása: projekt teljesítési stratégia (szerződéstípusok, pénzügyi elszámolási módok, döntésmódszertan); kapcsolattartás és kommunikáció; a végrehajtás adminisztrációja és dokumentációja; minőségbiztosítás; nyomon követés, monitoring; projekt controlling, projektgazdaságossági számítások, megtérülés-számítás; projektek ellenőrzése és értékelése; projektek lezárása; disszemináció és fenntarthatóság.</p>

4.	<p>Beruházással, beszerzéssel kapcsolatos alapismeretek: beszerzési eljárások (különös tekintettel a tenderezési eljárásokra), ajánlatkérések (tenderek) műszaki és kereskedelmi anyagainak kidolgozása, az ajánlatok kiértékelése, szerződések összeállítása, a vevő és a szállító/vállalkozó feladatainak elhatárolása, a projekt menedzsment szervezet felállítása, a vevő és a szállító/vállalkozó kommunikációs csatornái és probléma-megoldó fórumai illetve mechanizmusai. Beruházási projektek komplex gazdasági elemzése I. (a pénz időértéke, költség/haszon elemzés, NPV, IRR, PI, DPP).</p> <p>Projektkrízis kezelése, eszközök és lehetőségek: projekt kudarcok okai, sikertelenség kezelése; sikeres projektek és sikeres szervezetek titkai.</p> <p>Pályázatok készítése és menedzselése: pályázatos projektek értékelése és ellenőrzése; aktuális Uniós és hazai vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó pályázati források elemző bemutatása</p>
----	---

Gyakorlat	Téma
1.	Projekt koncepció, projekt vázlat,
2.	Brainstorming, SWOT analízis, Stakeholder elemzés
3.	Problémaelemzés: problémafa, Célelemzés: célfa
4.	Logikai keretmátrix
5.	Időtervezés (hálóterv, Gantt diagram)
6.	Erőforrások tervezése
7.	Költségtervezés
8.	Kommunikációs terv, Disszeminációs terv, Fenntarthatósági koncepció
9.	Beruházási projektek átfogó elemzése

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatói felkészülésen, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozásán, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követésén alapszik. A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

30-70%

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

A hallgatók 3-4 fős csapatokban vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó projekttervet/pályázatot készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Követelmény egy - a tantárgyfelelős oktató útmutatásainak megfelelő – vállalkozásfejlesztési vagy vidékfejlesztési témájú pályázati dokumentáció team munkában történő összeállítása, mely minimum 60%-os teljesítése a vizsgára bocsátás feltétele. A gyakorlati pontszám (max. 40 pont) kialakításakor mérlegelendő szempontok: team munka; dokumentáció; a projektterv; a projektterv prezentációja; a bemutatáskor feltett kérdésekre és elhangzott hozzászólásokra történt válaszadás.

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, és aktív részvétel a gyakorlatokon. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

13. Számonkérés módja (félévi vizsgajegy kialakításának módja [beszámoló, gyakorlati jegy, kollokvium, szigorlat]):

A tárgy kollokviummal zárul. A végső (öt fokozatú) érdemjegy és az írásbeli vizsgán szereshető pontok és a gyakorlati pontszám alapján kerül kialakításra. (Írásbeli vizsga: 60 pont; Gyakorlati pontszám: 40 pont; Mindösszesen: 100 pont) Követelmény a minimum 60%-os teljesítmény. Minden egyes team tagjainak gyakorlati pontszáma azonos.

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:
nincs

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező:

1. SZŰCS I. - GRASSELLI N. (2005): Projektmenedzsment, Szaktudáskiadó Ház Rt., Budapest, 2005.
2. E. VERZUH (2006): Projektmenedzsment, HVG Kiadó, Budapest, 2006.
3. GÖRÖG M. (2008): Projektvezetés, Aula Kiadó, Budapest, 2008.
4. SZŰCS I. (2011): Az előadások és gyakorlatok ábraanyaga, 2011.

Ajánlott:

1. GÖRÖG M. (2007): A projektvezetés mestersége, Aula Kiadó, Budapest, 2007.
2. NAGY Á. (2011): Projektértékelés, projektellenőrzés, ÁBEL Kiadó, Kolozsvár, 2011.
3. PMBOK GUIDE (2006): Projektmenedzsment útmutató, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.
4. AGGTELEKY B. – BAJNA M. (1994): Projekttervezés, Projektmenedzsment, KözDok Rt., Budapest, 1994.
5. HOBBS, P. (2000): Projektmenedzsment, Scolar Kiadó, 2000.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Notebook, video projektor, tábla

Debrecen, 2011. szeptember 05.

Dr. Szűcs István
tanszékvezető egyetemi docens

VIZSGAKÉRDÉSEK

Projektmenedzsment (AVM_VLB104) Vállalkozásfejlesztő (MSc) levelező

2011/2012 tanév II. félév

1. Definiálja a projektmenedzsmentet és ismertesse a funkcióit!
2. Mutassa be a projektciklus általános modelljét (Görög-féle modell, EU projektciklus)! A Görög-féle modellt tölts fel tartalommal egy vállalati innovációs projekt példáján keresztül!
3. Ismertesse a projektek alapvető szervezeti struktúráit, a lehetséges vezetési stílusokat, a formális projekt szerepeket és a projektek belső és külső kommunikációját!
4. Ismertesse a brainstorming-ot, a SWOT analízist (SWOT-1 és SWOT-2 mátrix) és a stakeholder analízist, mint módszertant. A bemutatás során tölts fel tartalommal a SWOT analízist egy elképzelt élelmiszeripari vállalkozás példáján keresztül!
5. Ismertesse a probléma- és célelemzés módszertanát különös tekintettel a probléma- és célfára. A bemutatás során tölts fel tartalommal mindkettőt, ahol a központi probléma egy elképzelt vállalkozás fő termékének alacsony jövedelemtermelő-képessége!
6. Ismertesse a logikai keretmátrixot (felépítés, vertikális és horizontális logika, kitöltési sorrend, stb.) és tölts fel tartalommal egy elképzelt környezetvédelmi témájú fiktív projekt alapján!
7. Ismertesse a projektek erőforrás- és költségtervezésének rendszerét (módszertan, költségnevek, FTE, stb.). A bemutatás során konkrét példán keresztül - fiktív adatok mentén- mutassa be egy elképzelt projekt személyi jellegű ráfordításainak és költségeinek tervezését!
8. Mutassa be a projektek időtervezésének rendszerét (Gantt-diagram, hálótervezés, mérőföldkövek). Töltsön fel tartalommal, egy Gantt-diagramot, egy elképzelt épület-beruházási projekt példáján keresztül!
9. Ismertesse a beruházási projektek alapvető sajátosságait (folyamatok, elvárások, dokumentáció, ajánlatkérés).
10. Mutassa be a beruházási projektek sajátosságait és a dinamikus mutatókon alapuló gazdasági elemzésének rendszerét (EU CBA, NPV, IRR, PI, DPP)!
11. Ismertesse a projektek ellenőrzésének, monitoringjának és értékelésének rendszerét!
12. Ismertesse egy vállalati innovációra irányuló pályázati kiírás, pályázatra vonatkozó általános formai és tartalmi elvárásait! Mutassa be a vállalatfejlesztésre/innovációra irányuló aktuális pályázati lehetőségeket!
13. Mutassa be a megvalósíthatósági tanulmány struktúráját, tartalmi és formai előírásait!
14. Mutassa be a projektek szervezetének alaptípusait!
15. Ismertesse a projektek tervezésének fázisait és eszközrendszerét!
16. Mutassa be a projektek végrehajtásának rendszerét!
17. Ismertesse a projektek monitoringjának és ellenőrzésének rendszerét!
18. Példákon keresztül értelmezze a d isszeminációt és a fenntarthatóságot a projektmenedzsmentben!
19. Ismertesse a projektek kommunikációs tervének felépítését és belső tartalmát!
20. Mutassa be a sikeres projektek és projekt szervezetek alapvető ismérveit!
21. Ismertesse a legfontosabb nemzeti és EU-ós finanszírozású pályázati rendszereket a vállalkozásfejlesztés területén.

Debrecen, 2011. szeptember 05.

Dr. Szűcs István
tanszékvezető egyetemi docens

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

- 1. A tantárgy neve:** Integrált területfejlesztés AVM_VLB105
2. A tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Bernadett, egyetemi docens
3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése: Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
4. A tantárgy típusa: kötelező
5. A tantárgy oktatásának időterve:

Tárgykód	Szemeszter	Órabeosztás	Számonkérés	Kredit
AVM_VLB105	1	9+4	K	4

- 6. A tantárgy kreditértéke:** 4

7. A tantárgy oktatási célkitűzése:

Megismertetni a hallgatókat a regionális politika nemzetközi és hazai helyzetével, a területfejlesztés intézményrendszerével, területfejlesztési stratégiákkal, programokkal, a területi tervezés folyamatával, a területi versenyképesség kérdéskörével, centrum-periféria elméletekkel, a területi különbségek kérdéseivel.

- 8. Az oktatás személyi feltételei:** Az előadásokat és a gyakorlatokat a tantárgyfelelős tartja.

9. A tantárgy oktatásának előfeltétele, előképzettségi szint: -

10. Tantárgy tartalma

Az előadások tartalma:

Az Európai Unió regionális politikája

A területfejlesztés magyarországi története, fejlődése

A regionális politika intézményrendszere

A területi tervezés

Területfejlesztési stratégiák, programok

Az Észak-alföldi régió stratégiai programja

Centrum-periféria polaritás elméletek

Területi versenyképesség, helyi gazdaságfejlesztés a területfejlesztésben

Területi különbségek Magyarországon (foglalkoztatás, egészségügy, K+F)

A regionális politika jövője, területfejlesztési menetrend 2020-ig

A gyakorlatokon regionális fejlesztési tervek elemzésére, értékelésére kerül sor hallgatói kiselőadások formájában.

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 1:4

Otthoni terhelés: Órarenden kívüli terhelés: adatgyűjtés és regionális fejlesztési tervek elemzése, értékelése, az eredmények prezentálása házidolgozat és kiselőadás formájában.

12. Az évközi ellenőrzés módja: Házidolgozat leadása, az eredmények bemutatása kiselőadás formájában

13. Számonkérés módja: Kiselőadás tartása és írásbeli kollokvium

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. Kötelező, illetve ajánlott szakirodalom:

Kötelező:

1. Baranyi B.-Nagy J. (szerk.) (2006): Területfejlesztés, agrárium és regionalitás Magyarországon. DE-MTA RKK, Debrecen.

2. Horváth Gy. (szerk.) (2006): Régiók és települések versenyképessége. MTA RKK Pécs

Ajánlott:

3. Rácz Sz. (szerk.) (2006): Regionális átalakulás a Kárpát-medencében. MRTT, Pécs
4. Nemes Nagy J. (szerk.) (2005): Régiók távolról és közlrol. ELTE Budapest

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: Laptop, projektor

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK
Integrált területfejlesztés
AVM_VLB105

- Az Európai Unió regionális politikája
- A regionális fejlődés folyamata Magyarországon
- Új Területpolitikai Koncepció
- A területfejlesztés intézményi rendszere
- Az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség tevékenysége
- NUTS – Területi statisztikai egységek
- A területi tervezés módszertana
- Területfejlesztési stratégiák, programok
- Az Észak-alföldi régió stratégiai programja
- Centrum-periféria polarizációs elméletek
- Területi versenyképesség
- Helyi gazdaságfejlesztés a területfejlesztésben
- Foglalkoztatási központok: urbánus-rurális térségek
- Egészség és életmód regionális különbségei
- Hazai vállalkozások, K+F területi különbségei
- Területfejlesztési menetrend, AGENDA 2020

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

- 1. A tantárgy neve:** Vidékgazdaságtan AVM_VLB106
2. A tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Szabó Bernadett, egyetemi docens
3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése: Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
4. A tantárgy típusa: B
5. A tantárgy oktatásának időterve:

Tárgykód	Szemeszter	Órabeosztás	Számonkérés	Kredit
AVM_VLB106	1	9+4	K	4

- 6. A tantárgy kreditértéke:** 4
7. A tantárgy oktatási célkitűzése: A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a vidékgazdaság jellemzőiről, erőforrásairól, a kialakulását befolyásoló térfolyamatokról, alternatív gazdasági lehetőségeiről.
8. Az oktatás személyi feltételei: Az előadásokat és a gyakorlatokat a tantárgyfelelős tartja.
9. A tantárgy oktatásának előfeltétele, előképzettségi szint: -
10. Tantárgy tartalma

Az előadások tartalma:

- A vidék fogalma, a vidékfejlesztés alapkérdései, a vidékgazdaság jellemzői, lehatárolása
- Erőforrások a vidékgazdaságban, a vidékgazdaság struktúrája, külső kapcsolatai
- A vidékgazdaság kialakulását befolyásoló hazai térfolyamatok, regionális egyenlőtlenségek, a vidékgazdaság teljesítménye, versenyképessége, a gazdasági fejlettség mérése
- A mezőgazdaság szerepe a vidékgazdaságban
- A vadgazdálkodás szerepe a vidékgazdaságban
- Az erdőgazdálkodás szerepe a vidékgazdaságban
- A vidékgazdaság diverzifikációja: az agrártermelők szerepe a turisztikai szolgáltatások bővítésében (falusi- és agroturizmus)
- A népességmegtartó képesség vizsgálata

A gyakorlatokon vidéki települések gazdasági helyzetének és fejlettségének az elemzésére kerül sor esettanulmányok bemutatásán keresztül kiselőadások formájában.

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 1:4

Otthoni terhelés: adat- és információgyűjtés, egy vidéki település gazdasági fejlettségének a megállapítása, fejlesztési lehetőségek elemzése, az eredmények prezentálása házidolgozat és kiselőadás formájában.

12. Az évközi ellenőrzés módja: Házidolgozat leadása, az eredmények bemutatása kiselőadás formájában

13. Számonkérés módja: Kiselőadás tartása és írásbeli kollokvium

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. Kötelező, illetve ajánlott szakirodalom:

Kötelező

- Az előadásokon elhangzott anyagok

- Fehér A.: A vidékgazdaság és a mezőgazdaság. Agroinform Kiadó, Budapest, 2005.
- Marselek S. – Magda R.: Vidékgazdaságtan I-II. Szaktudáskiadó Ház, Budapest, 2010

Ajánlott

- Szabó B.: Vidéki gazdaságok ökonómiája. Egyetemi jegyzet. DE-ATC-AVK.
- Székelyhídi Tamás: Alternatív vidéki vállalkozások szervezése. Szaktudás Kiadóház, Budapest, 2003.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: Laptop, projektor

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK
Vidékgazdaságtan
AVM_VLB106

- A regionális fejlődés folyamata Magyarországon
- A vidék fogalma, funkciói, lehatárolása
- A vidékfejlesztés fogalma, céljai, feladatai
- A vidékgazdaság jellemzői
- Erőforrások a vidékgazdaságban
- A vidékgazdaság struktúrája és külső kapcsolatai
- A vidékgazdaság kialakulását befolyásoló hazai térfolyamatok, regionális egyenlőtlenségek
- A vidékgazdaság teljesítménye, versenyképessége, a gazdasági fejlettség mérése régiós és kistérségi szinten
- Vidéki települések fejlettségének a mérése
- A vidékgazdaságok mezőgazdaságának múltja
- A vidékgazdaság és mezőgazdaság kapcsolata
- A mezőgazdaság támogatása
- A vadgazdálkodás gazdasági jelentősége
- Az erdőgazdálkodás gazdasági jelentősége
- A mezőgazdaság és a falusi vendéglátás potenciális kapcsolódási lehetőségei
- A falusi turizmus hazai helyzete: kialakulás, KSH-adatok, adózás, intézményrendszer, feltételek, támogatás
- A falusi és agroturizmus helyzete
- A népességmegtartó képesség vizsgálata

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

(tantárgyleírások)

- 1. A tantárgy neve (csoportja):** Mezőgazdasági piacok gazdaságtana (AVM_VLB108-K6)
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Felföldi János, docens;
- 3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési MSc, levelező tagozat I.
- 4. A tantárgy típusa (A, B, C):** A-típusú tantárgy (kötelező)
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév, 9+9 K
- 6. A tantárgy kredit értéke:** 6 kredit
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:**

A hallgatók a tanév során elsajátítják a mezőgazdasági piacok gazdaságtanának elméleti kérdéseinek alapjait. Az elméleti oktatáson túl a gyakorlatvezető irányításával szakmai előadásokon vesznek részt. A gyakorlat keretében választott témában beadandó dolgozatot készítenek el (1 fő készít egy dolgozatot), mely egy adott mezőgazdasági ágazat aktuális piaci helyzetével és problémájával foglalkozik. Ezen dolgozat eredményeit írásban és szóban is ismertetik a gyakorlat során. Követelmény, hogy a hallgatók kidolgozzák az előírányzott témát a gyakorlatvezető útmutatása szerint.
- 8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):**
 - Kovács Krisztián, ügyvivő-szakértő
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):**

A tantárgy feltételezi mindazon gazdasági tantárgyak (mikro-, makroökonómia, pénzügy, vállalati pénzügyek, marketing, vállalatgazdaságtan, agrobiznisz, ágazati gazdaságtan, számvitel, menedzsment, gazdasági elemzés) ismeretét, amelyek a tanterv szerint a BsC képzés során oktatásra kerülnek.
- 10. A tantárgy tartalma:**
 1. Piaci formák az élelmiszervertikumban
 2. Horizontális ártranszmisszió a mezőgazdasági termékpiacok között
 3. Tranzakciós költségek és az információáramlás a termékpályákon
 4. Gabona (búza) termékpálya
 5. Gabona (kukorica) termékpálya
 6. Napraforgó termékpálya
 7. Sertéshús termékpálya

8. Csirkehús termékpálya
9. Tej termékpálya
10. Marhahús termékpálya
11. Zöldség és gyümölcs termékpálya
12. Szőlő és bor termékpálya

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

20-80%, Órarenden kívüli terhelés: kötelező szakirodalmak részletes feldolgozása, elsajátítása, mezőgazdasági vállalkozások felkeresése, adatgyűjtés, aktuális ágazati elemzés készítése.

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

A félév elfogadásának (a **félévi aláírás** megszerzésének) feltételei:

- A **gyakorlatok látogatása** kötelező a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. A jelenlét folyamatosan ellenőrzésre kerül. Az aláírás feltétele a foglalkozások előírásoknak megfelelő látogatása.
- Az oktató útmutatásai szerint **elkészítendő ágazati-piaci elemzés** tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az ágazati elemzés legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben található, mely kiegészül a gyakorlatvezető gyakorlatokon elhangzott előírásaival.

A leadási határidő: 2011. november 23. (szerda) 14 óra. Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat **elégtelen osztályzatát** vonja maga után.

- Az ágazati-piaci elemzés **szóbeli prezentációja** a szorgalmi időszak utolsó két gyakorlatán (14. és 15. hét). Igazolt hiányzás esetén a prezentáció a gyakorlatvezető oktatóval történt egyeztetést követően pótolható. A hiányzás beszámít a félévi hiányzásba.
- Azonnali **elégtelen érdemjegyet** von maga után, ha a beadott elemzés nem a hallgatók saját munkájának eredménye.

13. Számonkérés módja (félévi vizsgajegy kialakításának módja [beszámoló, gyakorlati jegy, kollokvium, szigorlat]):

A félév kollokviummal zárul, mely a végső érdemjegy felét (50%-át) adja. Továbbá a gyakorlati jegy kialakításának szempontjai: Egyrészt az előadások és a saját

adatgyűjtés alapján az előírásoknak megfelelően elkészített és határidőre beadott mezőgazdasági ágazati-piaci elemzés szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok aktualitása és számszaki pontossága (30%). Másrészt az ágazati elemzés védése 15 perces prezentáció formájában (20%).

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: külső szakmai előadások, adatgyűjtés

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező:

- A tantárgy gyakorlatain elhangzott és kiadott anyagok;
- AGRÁRGAZDASÁGI TANULMÁNYOK 2 007.2. szám, szerkesztette: Varga Tibor-Tunyonyigé Nechay Veronika-Mizik Tamás, A MEZŐGAZDASÁGI ÁRKÉPZÉS ELMÉLETI ALAPJAI ÉS HAZAI GYAKORLATA Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest, Zsil u. 3-5. Tel: 36-1-217-1011

Ajánlott:

- Stummer Ildikó, Molnár Zsuzsa, Mándi-Nagy Dániel, Isépy Anett, Módos Rita, Pájtli Péter, Thury Eszter, Németh Noémi, Wanek Zsuzsa (2011), A fontosabb termékpályák 2010. évi piaci folyamatai, Budapest, Agrárgazdasági Kutató Intézet. 86 p., ISBN: 978-9-634915-66-9, ISSN: 1418-2130
- Nábrádi A., Pupos T., Takácsné Gy.K. Üzemtan II. 2. kötet., Szaktudás Kiadó Ház, Budapest 2008. ISBN:978-963-9736-92-4

6 A tantárgy tárgyi szükségletei: Tanterem, laptop, projektor,

Debrecen, 2011. szeptember 7.

Dr. Felföldi János,
egyetemi docens

Foglalkoztatási terv

Mezőgazdasági piacok gazdaságtana (AVM_VLB108-K6)

Vidékfejlesztési MSc, levelező tagozat I.

I. évfolyam 2. félév, 2+2K

6 kredit

Előadás - Gyakorlat

Téma
Alapfogalmak, követelményrendszer
Piaci formák az élelmiszervertikumban
Piaci formák az élelmiszervertikumban
Horizontális ártranszmisszió a mezőgazdasági termékpiacok között
Tranzakciós költségek és az információáramlás a termékpályákon
Kalászos termékpálya
Kukorica termékpálya
Olajos növények termékpálya
Sertéshús termékpálya
Baromfihús termékpálya
Tej termékpálya
Marhahús termékpálya
Zöldség és gyümölcs termékpálya
Szőlő és bor termékpálya
Ágazati-piaci elemzések

Fontosabb időpontok és határidők:

Megnevezés	Tartalom	Határidő
Az Ágazati-piaci elemzés leadása	Lásd „Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményei”	2011. november 23 (szerda) 14 óra
Az Ágazati-piaci elemzés védése	Lásd „Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményei”	2011. november 29-30 (kedd-szerda)

Debrecen, 2011. szeptember 7.

Dr. Felföldi János,
egyetemi docens

Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményei

Az ágazati-piaci elemzés előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Az ágazat világgazdasági jelentősége
2. Az ágazat helye az Európai Unióban
3. Az ágazat nemzetgazdasági jelentősége
4. Külkereskedelmi vonatkozások
5. Üzemméret, szervezeti keretek a vertikumban
6. Integrációs kapcsolatok és más ágazatokhoz való kapcsolódás
7. Piaci szabályozások
8. Árak és trendek
9. Az ágazat hozamai és jövedelmezősége
10. Az ágazat SWOT elemzése
11. Összefoglalás

Felhasznált irodalom

Mellékletek

+ A prezentáció (*.ppt) emlékeztető formában kinyomtatva

Követelmény, hogy minden egyes fejezet a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az ágazati-piaci elemzés hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása az aláírás megtagadását vonja maga után.

Az ágazati-piaci elemzés formai követelményei:

- Terjedelem: 15-20 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: alul-felül 2,5 cm, jobb oldalon 2 cm, baloldalon 3 cm;

- Oldalszámozás a lap alján, jobb oldalon;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- Az ágazati-piaci elemzés beadása: 1 példányban papíralapon kinyomtatva és spirálozva, valamint elektronikus formában a MOODLE rendszerbe feltöltve.
- A feltöltött dokumentumok tartalma:
 - 1) Az ágazati-piaci elemzés 1 db Word dokumentumban (*.doc);
 - 2) Az ágazati-piaci elemzésben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls);
 - 3) A szóbeli prezentáció diaanyaga 1 db PowerPoint dokumentumban (*.ppt).

Debrecen, 2011. szeptember 7.

Dr. Felföldi János,
egyetemi docens

Tantárgyi program

- 1. A tantárgy neve (csoportja):** Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VLB110)
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Popp József egyetemi tanár
- 3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Gazdasági agrármérnök, MSc és Vidékfejlesztési agrármérnök MSc I. évfolyam, levelező
- 4. A tantárgy típusa:** szakmai törzsanyag
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév 9+0 K
- 6. A tantárgy kreditértéke:** 3
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:** A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék az agrárpolitika szerepét a gazdaságpolitikák között. Információt szerezzenek a nemzetközi agrárpolitikák összefüggéseiről, ismerjék meg az agrárpolitika helyét, kialakult intézményrendszerét. Ismerjék a termékpálya szereplőit és a fontosabb termékek világpiaci kilátásait.
- 8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):** Katonáné dr. Kovács Judit
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):** alapismeretek agrárgazdaságtan tárgy körében

10. A tantárgy tartalma

Világkereskedelmi Szervezet (WTO)
Nemzetközi agrárpolitika
Közös Agrárpolitika (KAP)
Mezőgazdasági támogatások
Hazai intézményrendszer és Uniós intézményrendszer
Fenntartható termelés, Rendszerszemlélet, K+F
Monetáris és fiskális politika
Növényi termékek és állati termékek
Élelmiszerbiztonság

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 60:40%

12. Évközi ellenőrzés módja: -

13. Számonkérés módja: Szóbeli vizsga

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom:

Popp József (2004) Az EU Közös Agrárpolitikájának elmélete és nemzetközi mozgásteret.
Kiadó: Európai Agrárpolitika Kft. ISBN 963 217 735 5

Kiss Judit (2002): A magyar mezőgazdaság világgazdasági mozgásteret. Kiadó:
Akadémiai kiadó. ISBN 963 05 7900 6

Dudits Dénes (szerk.): Zöld géntechnológia és agrárinnováció. Kiadó: Winter Nyomda
Kft. Szeged ISBN: 978 963 06 7742 4

Popp J. – Potori N – Udovecz G. – Csikai M. (szerk.) (2008): A versenyhelyek
javításának lehetőségei a magyar élelmiszer-gazdaságban. Alapanyag-termelő vagy

nagyobb hozzáadott-értékű terméket előállító ország leszünk? Kiadó: Magyar Agrárkamara. Szaktudás Kiadó Ház Budapest, 2008, 164 p. ISBN: 978-963-9935-03-7

Ajánlott irodalom

Krijn J. Poppe; Catherine Termeer, Maja Slingerland (editors) (2009): Transitions toward sustainable agriculture and food chains in peri-urban areas. Wageningen Academic Publishers

Woodhill, J. (2008): How institutions evolve - Shaping behaviour. The Broker Issue 10 October 2008 pp 4-8 <http://www.thebrokeronline.eu/en/Magazine/articles/Shaping-behaviour>

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: folyóiratok, szakkönyvek, Internet, projektor, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

I. évfolyam Gazdasági agrármérnök és Vidékfejlesztési agrármérnök, MSc Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VLB110) 2011/2012. tanév, 1. félév

1. Világkereskedelmi Szervezet (WTO) – Az előadás a mezőgazdasági termékek, valamint az élelmiszerek nemzetközi kereskedelmének alakulásával foglalkozik, bemutatja a WTO szerepét a nemzetközi kereskedelem szabályozásában
2. Nemzetközi agrárpolitika – Az előadás az agrárpolitika szükségességét, a nemzetközi agrárpolitika változásait a WTO megállapodások tükrében vázolja.
3. Közös Agrárpolitika (KAP) – Az előadás a Közös Agrárpolitikát elemzi és vetíti előre a jövőbeni változásokat.
4. Mezőgazdasági támogatások – Az előadás a szektorális és területi megközelítést értelmezi a mezőgazdasági támogatások szempontjából.
5. Hazai intézményrendszer és Uniós intézményrendszer – Az előadás bemutatja a hazai termékpálya szereplőit a termelőktől a jogszabályalkotókig. Bemutatja tagországi érdekérvényesítés folyamatát
6. Fenntartható termelés, rendszerszemlélet, K+F – Az előadás az élelmezés-, az energia és a környezetbiztonság összefüggéseit a fenntartható termelés tükrében világítja meg.
7. Monetáris és fiskális politika – Az előadás a monetáris és a fiskális politika hatását szemlélteti a mezőgazdasági termelésre és kereskedelemre.
8. Növényi termékek és állati termékek – Az előadás a legfontosabb növényi és állati termékek világpiaci kilátásait (termelés, külkereskedelem) mutatja be.
9. Élelmiszerbiztonság – Az előadás az élelmiszerbiztonság kihívásait vázolja – a szántóföldtől az asztalig

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

**I. évfolyam Gazdasági agrármérnök és Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc
Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VNB110)
2011/2012. tanév, 1. félév**

A hallgatók szóban adnak számot tudásukról. A megadott tételek közül egy tételt ismertetnek a vizsgán.

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

VIZSGATÉMAK

I. évfolyam Gazdasági agrármérnök és Vidékfejlesztési agrármérnök, MSc Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VNB110) 2011/2012. tanév, 1. félév

1. Világkereskedelmi Szervezet szerepe a nemzetközi kereskedelem szabályozásában
2. A nemzetközi agrárpolitika változásait a WTO megállapodások tükrében
3. A Közös Agrárpolitika jelene
4. A Közös Agrárpolitika a jövőbeni változásai
5. Mezőgazdasági támogatások szektorális és területi megközelítésben
6. A hazai termékpálya szereplőit a termelőktől a jogszabályalkotókig.
7. Az uniós mezőgazdasági intézményrendszer
8. Élelmezés-, az energia és a környezetbiztonság összefüggéseit a fenntartható termelés tükrében
9. A kutatás és a fejlesztés hatása a mezőgazdasági termelésben
10. A monetáris és a fiskális politika hatását szemlélteti a mezőgazdasági termelésre és kereskedelemre.
11. A legfontosabb növényi termékek világpiaci kilátásai
12. A legfontosabb állati eredetű termékek világpiaci kilátásai
13. Élelmiszerbiztonság – a szántóföldtől az asztalig

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Agrárpolitikai programok elemzése (AVM_VLD101)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Popp József egyetemi tanár
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc II. évfolyam, levelező
4. **A tantárgy típusa:** szakmai törzsanyag
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév 0+2 K
6. **A tantárgy kreditértéke:** 3
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A tárgy célkitűzése, hogy felkészítse a hallgatót stratégiák, programok, jogszabályok elemzésére. Megismertesse azokat a szempontokat, melyek segítségével az elemzésen túl, esetleges programkészítési feladat esetén tisztában legyen azzal, mire fordítson különös figyelmet az eredményesség érdekében.
8. **Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):** Katonáné dr. Kovács Judit
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -

10. A tantárgy tartalma

A politika elméleti háttere
Az agrárpolitika céljai
A célok számszerűsítése
Célhoz rendelt eszközök
Célhoz rendelt indikátorok
Kiindulási-, teljesítmény-, eredmény-, hatásmutatók
Célkitűzések és mutatók rangsora
Adatszolgáltatási felelősség
Felügyelet és értékelés
Intézményi kapacitás

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 30:70%

12. Évközi ellenőrzés módja: -

13. Számonkérés módja: Beadandó dolgozat

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom:

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság (2006): Kézikönyv a közös felügyeleti és értékelési keretszabályozásról
http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/eval/guidance/document_hu.pdf

Ajánlott irodalom

Krijn J. Poppe; Catherine Termeer, Maja Slingerland (editors) (2009): Transitions toward sustainable agriculture and food chains in peri-urban areas. Wageningen Academic Publishers

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: folyóiratok, szakkönyvek, Internet, projektor, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

II. évfolyam Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc Agrárpolitikai programok elemzése, AVM_VLD101 2011/2012. tanév, 1. félév

1. Politika definiálása, alapfogalmak definiálása, intézményi keretek ismertetése, politika eszközrendszerének csoportosítása. Agrárpolitikai célcsoportok ismertetése.
2. Stratégiai szemléletű megközelítés. (értékek, misszió, vízió)
3. Célhoz rendelt eszközök
4. Célhoz rendelt indikátorok, célok számszerűsítése
5. Kiindulási-, teljesítmény-, eredmény-, hatásmutatók
6. Célkitűzések és mutatók rangsora
7. Adatszolgáltatási felelősség, felügyelet és értékelés,
8. Intézményi kapacitás (humán erőforrás, finanszírozás)
9. Elemzés

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

**II. évfolyam Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc
Agrárpolitikai programok elemzése, AVM_VLD101
2011/2012. tanév, 1. félév**

A félév során szerzett ismeretekre építve a hallgatók egy beadandó dolgozat formájában tesznek bizonyosságot tudásukról.

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

VIZSGATÉMÁK

**II. évfolyam Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc
Agrárpolitikai programok elemzése, AVM_VLD101
2011/2012. tanév, 1. félév**

Egy választott dokumentum elemzése a félév során tanult szempontrendszer szerint.

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tantárgy neve:**
Alternatív gazdálkodás, AVM_VLD102
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. habil Bai Attila egyetemi docens
3. **Szakcsoport, szakirány megnevezése:**
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc, levelező tagozat
4. **A tantárgy típusa:**
A-típusú
5. **A tantárgy oktatásának időterve:**
3. félév, (9+4K)
6. **A tantárgy kredit-értéke:**
4 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a hagyományos élelmiszer-, illetve takarmány-előállításon kívüli növénytermesztési lehetőségekkel. Bemutatni a legfontosabb energetikai, valamint talajerő-gazdálkodásban szerepet játszó kultúrák termesztés-technológiáját, ökonómiai jellemzőit, valamint a biotermelésben rejlő lehetőségeket. Hangsúlyt fektetünk a vertikális és komplex szemléletmód készségszintű alkalmazására.
8. **Az oktatás személyi feltételei:**
A tantárgyfelelős vezető oktató, a témában szerzett sokéves szakmai tapasztalattal.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltételei: -**
10. **A tantárgy tartalma:**
 - **Alternatív gazdálkodás, energianövények általános jellemzése**
 - **Bio-energetikai eljárások**
 - Közvetlen eltüzelés, bio-tömörítvények, biogáz, bio-üzemanyagok)
 - **Bio-energetikai növények**
 - Speciális fásszárú és lágyszárú energia-ültetvények
 - Hagyományos szántóföldi növények energetikai hasznosítása (energia-fajták)
 - Melléktermékek

- **Egyéb alternatív gazdálkodási módok**
 - Zöldtrágya-növények, Westsik-vetésforgó, bio-gazdálkodás

11. Órarendi, illetve otthoni terhelés aránya: 100-0 %

12. Évközi ellenőrzés módja: -

13. Számonkérés módja: Kollokvium.

14. Előírt külső szakmai gyakorlat: -

15. Kötelező, illetve ajánlott irodalom

Kötelező forrásmunkák:

1. Bai A.(szerk.): A biomassza felhasználása. Szaktudás Kiadó Ház Zrt, Budapest, 2002. (2008).
2. Barkóczy Zs-Ivelics R.: Energetikai célú ültetvények. Erdészeti Kisfüzetek. NYME, Erdőgazdálkodási intézet, 2008
3. Szajkó G. (szerkesztő): Erdészeti és ültetvény-eredetű fásszárú energetikai biomassza Magyarországon. Regionális Energetikai Kutatóközpont, Budapesti Corvinus Egyetem, 2009
4. Fogarassy Csaba: Energianövények a szántóföldön. SZIE GTK Európai Tanulmányok Központja. Gödöllő, 2001.

Ajánlott forrásmunkák:

Internet:, www.biomassza.hu

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: Írásvetítő, laptop, video-projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, II. félév

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, levelező tagozat, II. évfolyam

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előadó
1.		Alternatív gazdálkodási lehetőségek, energianövények általános jellemzése, csoportosítása.	B.A.
2.		Közvetlen eltüzelés, bio-tömörítvények	B.A.
3.		Biogáz	B.A.
4.		Bio-hajtóanyagok	B.A.
5.		Fásszárú energetikai ültetvények I. (akác, fűz, nyár)	B.A.
6.		Fásszárú energetikai ültetvények I. (akác, fűz, nyár)	B.A.
7.		Lágyszárú energia-ültetvények (energiafű, -nád)	B.A.
8.		Hagyományos növények energetikai célú termesztése, energetikai fajták (kukorica, napraforgó, cirok, csicsóka, szudánifű)	B.A.
9.		Hagyományos növények energetikai célú termesztése, energetikai fajták (kukorica, napraforgó, cirok, csicsóka, szudánifű)	B.A.
10.		Egyéb perspektivikus hazai növények (sida, arundo)	B.A.
11.		Melléktermékek energetikai hasznosítása	-
12.		Zöldtrágya és mézelő növények, Westsik-vetésforgó	B.A.
13.		Bio-gazdálkodás	K.K.

B.A.: Dr. Bai Attila

TÉTELSOR

ALTERNATÍV GAZDÁLKODÁS

LEVELEZŐ TAGOZAT

1. Energianövények általános jellemzése, csoportosítása.
2. Közvetlen eltüzelés
3. Bio-tömörítvények
4. Biogáz
5. Bio-hajtóanyagok
6. Fásszárú energetikai ültetvények I. (akác, fűz, nyár)
7. Lágyszárú energia-ültetvények (energiafű, energianád)
8. Hagyományos növények energetikai célú termesztése, energetikai fajták (kukorica, napraforgó, cirok, csicsóka, szudánifű)
9. Egyéb perspektivikus hazai növények (sida, arundo)
10. Melléktermékek energetikai hasznosítása
11. Zöldtrágya és mézelő növények, Westsik-vetésforgó
12. Bio-gazdálkodás

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. A tantárgy neve (csoportja):

Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés (AVM_VLD104, AVM_SLC105)

2. A tantárgy felelős neve, beosztása

Dr. Posta László, egyetemi docens

3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése (agrármérnök, gazdasági agrármérnök, stb.):

Vidékfejlesztő agrármérnök MSc. szak II. éves, levelező tagozatos hallgatói számára, és választható a Számvitel MA szak levelező hallgatói számára

4. A tantárgy típusa (A, B, C):

A típusú tantárgy

5. A tantárgy oktatásának időterve

4. félév, 9+9 óra

6. A tantárgy kredit értéke:

6 kredit

7. A tantárgy oktatási célkitűzése:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék a helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés lényegét, jelentését általában, valamint jellemzőit és járulékos hasznait. Ismerjék meg a helyi gazdaságfejlesztés eszközeit, a területfejlesztés és a helyi gazdaságfejlesztés kapcsolatát. Foglalkozunk azzal, hogy mit jelent a helyi gazdaságfejlesztés itthon és nemzetközi viszonylatban. Külön kiemelten kezeljük a helyi gazdaságfejlesztés gyakorlati kérdéseit, amelyekhez kapcsolódóan a gyakorlatok során esettanulmányokat dolgozunk fel. Áttekintjük a helyi gazdaságfejlesztés (LED) szakkifejezéseit, valamint a LED stratégia tervezésének szakaszait. Részletesen foglalkozunk az egyes szakasokkal, és a stratégiai terv kidolgozásával.

8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):

A tantárgy felelőse minősített oktató.

9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):

A tantárgy feltételezi mindazon tárgyak ismeretét, amelyek a megelőző félévvel bezárólag oktatásra kerültek.

10. A tantárgy tartalma (tematika max. 1/2 oldal/félév):

- A helyi gazdaságfejlesztés jelentése, a helyi gazdaság lényege.
- A helyi gazdaságfejlesztés jellemzői, járulékos hasznai, eszközei.
- A helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások csoportosítása.
- Területfejlesztés és helyi gazdaságfejlesztés kapcsolata.
- Hazai és nemzetközi helyi gazdaságfejlesztés.
- Jó gyakorlatok a helyi gazdaságfejlesztésben (helyi termékek, helyi pénz, helyi energia).
- Vállalkozások helyi fejlesztése, ennek eszközei.
- Szociális gazdaság és jellemzői.

- LED szakkifejezések.
- A LED stratégiai tervezés szakaszai.
- A LED stratégiai terv kidolgozása, a szakaszokon belüli lépések.

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

A rendszeres tanulás időigénye eléri, vagy meghaladja az órarendi időterhelés nagyságát.

12. Évközi ellenőrzés módja *(a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):*

Az előadásokon és a gyakorlatokon a részvétel kötelező, a jelenlét alkalmasszerűen ellenőrzésre kerül. A vizsgára bocsátás és aláírás feltételei a tanulmányi és vizsgaszabályzat előírásainak megfelelően alakulnak.

13. Számonkérés módja *(félévi vizsgajegy kialakításának módja [beszámoló, gyakorlati jegy, kollokvium, szigorlat]):*

A tantárgy keretében a hallgatók egy zárthelyi dolgozat és egy önállóan elkészítendő helyi gazdaságfejlesztési esettanulmány formájában adnak számot tudásukról, melyek alapján kollokviumi jegyet kapnak. Aki az esettanulmányt nem készíti el a szorgalmi időszak végéig, annak számára a tantárgyfelelős az indexaláírást megtagadja.

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:

Nincsenek

15. A kötelező, illetve ajánlott szakirodalom:

Kötelező:

- Helyi gazdaságfejlesztés – ötletadó megoldások, jó gyakorlatok Területfejlesztési füzetek 2. NFM, NGM, VÁTI Nonprofit Kft. Budapest, 2010.
- Az előadásokon elhangzott tananyag

Ajánlott:

- Gwen Swinburn – Soraya Goga – Fergus Murphy: A helyi gazdaságfejlesztés kézikönyve Világbanki kiadvány, Bertelsmann Stiftung 2004.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Az előadásokhoz oktatástechnikai eszköz – írásvetítő, projektor – valamint fénymásoló szükséges.

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Posta László
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Vizsgakérdések

Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

(AVM_VLD104, AVM_SLC105)

2011/2012. tanév I. félév

- Mit jelent a helyi gazdaság, és a helyi gazdaságfejlesztés?
- Mik a helyi gazdaságfejlesztés jellemzői?
- Milyen járulékos hasznai vannak a helyi gazdaságfejlesztésnek?
- Hogyan csoportosíthatók a helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások?
- Mit jelent a források szerinti csoportosítás?
- Mit jelent a területi szint és a térségi jelleg szerinti csoportosítás?
- Mit jelent a jelleg szerinti csoportosítás?
- Milyen eszközei vannak a helyi gazdaságfejlesztésnek?
- Mit értünk közösségfejlesztés alatt?
- Hogyan történik a helyi termékek előállításának és értékesítésének fejlesztése?
- Milyen eszközökkel lehetséges a helyi vállalkozások fejlesztése?
- Melyek a helyi gazdaság pénzügyi ösztönzői?
- Mi jellemzi a helyi gazdasági együtt működéseket?
- Miben vállalhat szerepet az önkormányzat a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Mit jelent a szociális gazdaság?
- Milyen szerepe van a helyi gazdaságfejlesztésben a helyi érdekű képzésnek, szakképzésnek?
- Miért fontos a lakossági és vállalkozói szemléletformálás?
- Kik a helyi gazdaságfejlesztés szereplői?
- Mit tartalmaz a helyi gazdaságfejlesztési stratégia?
- Hogyan értékelhető a helyi gazdaságfejlesztés területfejlesztési szempontból?
- Hogy jelenik meg a helyi gazdaságfejlesztés az EU regionális politikájában?
- Hogyan értelmezhető a helyi szint?
- Hogy jelenik meg a helyi gazdaságfejlesztés a támogatáspolitikában?
- Milyen nemzetközi szervezetek foglalkoznak helyi gazdaságfejlesztéssel?
- Helyi termékek felkarolásával milyen hatások válhatnak ki?
- Milyen lehetőségek vannak a helyi termékek felkarolására?
- Melyek a helyi termék fesztiválok jellemzői?
- Milyen nem mezőgazdasági helyi termékek lehetnek?
- Melyek a direkt marketing helyi gazdaságfejlesztésben alkalmazható eszközei?
- Mi a helyi pénzek, pénzhelyettesítő eszközök szerepe a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Az alternatív pénzrendszerek bevezetésének milyen csoportjai léteznek?
- Hogyan működnek a cserekörök?
- Milyen járulékos haszna van a helyi pénzek bevezetésének?
- Milyen veszélyei vannak a helyi pénz bevezetésének?
- Miért érdemes helyi pénzt, pénzhelyettesítőket létrehozni?
- Milyen lehetőségek vannak az energiaellátás terén a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Mely vállalkozások lehetnek a helyi gazdaságfejlesztés alanyai?
- Kiknek érdemes végezni a helyi gazdaságfejlesztést?
- Milyen eszközök állnak rendelkezésre a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Mi hívta éltre a szociális gazdaságot?
- Melyek a szociális gazdaság legfontosabb jellemzői?
- Melyek a helyi szükségletek kielégítésére épülő szociális gazdaság főbb területei?
- Melyek a szociális vállalkozások jellemzői?
- Melyek a szociális gazdaság területi feltételei?
- Milyen eredmények várhatók a szociális gazdaságtól?
- Mi a Változás városai c. program célja?
- Melyek a helyi gazdaságfejlesztés stratégiai tervezésének szakaszai?
- Mi jellemzi a szervezési szakaszt?
- Mi jellemzi a helyi gazdaság feltérképezésének szakaszát?
- Mi a célja a helyi gazdaság felmérésének?

Mi jellemzi a stratégia kialakításának szakaszát?
Melyek a stratégia összetevői?
Mi jellemzi a stratégia megvalósításának szakaszát?
Mit tartalmaz a végrehajtási-, és az akcióterv?
Mi jellemzi a stratégia felülvizsgálatának szakaszát?
Kik a kulcsszereplői a stratégiának?
Milyen információkra van szükség a helyi gazdaság felmérésére?
Mit jelentenek a „SMART” célkitűzések?
Melyek az akciótervek alapvető összetevői?
Mit tartalmaz akcióterv űrlap?
Milyen forrásból finanszírozható a stratégiai terv?
Kit érdemes projektvezetőnek választani?
Mik a folyamat- és az eredményértékelés jellemzői?
Miért szükséges a követés és a kiértékelés?
Mik a hagyományos és a demokratikus kiértékelés jellemzői?

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Posta László
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve, kódja:** AVM_VLD105-K4 Település és térségmarketing
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Csapó Zsolt, egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, levelező tagozat
4. **A tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév 9+4
6. **A tantárgy kredit értéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** Célja, hogy a hallgató rendelkezzen mindazon alapismeretekkel, melyek a település és térségmarketing szakterülethez kapcsolódnak.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Dr. Csapó Zsolt, egyetemi docens, Varga Levente, egyetemi tanársegéd
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgy tartalma:**

I. Marketing, piac, fogyasztó

- A marketing szerepe az üzleti életben és a társadalomban
- Piacszegmentáció
- Fogyasztói magatartás
- Szervezetek beszerzési magatartása

II. Marketingeszközök

- Termékpolitika
- Árpolitika
- Értékesítés
- Reklám

III. Régió- és településmarketing

- Komparatív versenyelőnyök
- Területtermék
- „Vevők”
- Objektív adottságok – Szubjektív imázs
- A közösségi típusú marketing
- Kompetencia, és totális marketing
- Területi marketingstratégia
- Szituációelemzés, makro, mezo és lokális információk
- Érték-, imázs-, tevékenység-, célcsoport-, konkurenciaaudit
- SWOT analízis
- A „jólét”
- Stratégia dimenziók, stratégia típusok
- Kínálati mix
- Gazdaságfejlesztés
- Önkormányzatok, KKV-k szerepe
- Turizmusfejlesztés
- Stratégia realizálás

IV. Fejlesztési programok

- ÚSZT - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése (USZT_ROP_EAOP_211H-11)
- MVH – Turisztikai tevékenységek ösztönzése (ÚMVP III. tengely; 44/2011. VM rendelet, 94/2011 MVH közlemény)
- MVH – LEADER (ÚMVP IV. tengely kistérségi szintű pályázatok)

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 50-50 %

12. Évközi ellenőrzés módja/A félév elfogadásának feltétele: Az előadásokon való részvétel.

13. Számonkérés módja: Írásbeli vizsgadolgozat formájában.

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező: Piskóti I. – Dankó L. – Schupler H.: Régió- és településmarketing KJK Kerszöv, 2002.

Ajánlott: Philip Kotler: Marketingmenedzsment, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.
Kiss Mariann: Alapmarketing, Budapest, Aula Kiadó, 2005.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: -

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, levelező tagozat

Település és térségmarketing tantárgy

2011/2012. tanév 1. félévében

I. Marketing, piac, fogyasztó

- A marketing szerepe az üzleti életben és a társadalomban
- Piacszegmentáció
- Fogyasztói magatartás
- Szervezetek beszerzési magatartása

II. Marketingeszközök

- Termékpolitika
- Árpolitika
- Értékesítés
- Reklám

III. Régió- és településmarketing

- Komparatív versenyelőnyök
- Területtermék
- „Vevők”
- Objektív adottságok – Szubjektív imázs
- A közösségi típusú marketing
- Kompetencia, és totális marketing
- Területi marketingstratégia
- Szituációelemzés, makro, mezo és lokális információk
- Érték-, imázs-, tevékenység-, célcsoport-, konkurenciaaudit
- SWOT analízis
- A „jólét”
- Stratégia dimenziók, stratégia típusok
- Kínálati mix
- Gazdaságfejlesztés
- Önkormányzatok, KKV-k szerepe
- Turizmusfejlesztés
- Stratégia realizálás

IV. Fejlesztési programok

- ÚSZT - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése (USZT_ROP_EAOP_211H-11)
- MVH – Turisztikai tevékenységek ösztönzése (ÚMVP III. tengely; 44/2011. VM rendelet, 94/2011 MVH közlemény)
- MVH – LEADER (ÚMVP IV. tengely kistérségi szintű pályázatok)

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK / TÉTELSOR

Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, levelező tagozat

Település és térségmarketing tantárgy

2011/2012. tanév 1. félévében

1. A marketing fogalma, szintjei
2. Szükséglet - Igény - Kereslet
3. Jellemezze a marketing-koncepciót!
4. A marketing mix (4P)
5. Tipikus marketing-mix-kobinációk
6. Piac fogalma, jellemzői, méretének jelzőszámai
7. Szegmentáció lépései, szegmentálás feltételei
8. Szegmentációs alapváltozók csoportosítása
9. Szegmentáció – Targeting (célcsoport képzés) – Pozicionálás (STP)
10. Fogyasztói magatartás fogalma
11. Vásárlási folyamat lépései, Vásárlási szerepek, Vásárlási kockázatok
12. Észlelési tényezők és a fogyasztói magatartásra gyakorolt hatásuk; Impulzus-, Rutinvásárlás, Megfontolt döntés
13. Maslow-i – Szükségletshierarchia (+példák)
14. Elégedettség kialakulása, a memória szerepe
15. Szervezeti beszerzés fogalma, szervezeti piacok jellemzői, típusaik
16. Beszerzési szituációk
17. Beszerzés résztvevői, beszerzési központ
18. Vállalati beszerzés lépései
19. MIR fogalma, piackutatás fajtái, lépései, feltételei
20. Termékpolitika és a termék fogalma
21. Termékszintek
22. Termékkínálat, termékkategóriák
23. Márkázás – pozitívumok/negatívumok, márka, védjegy, különbségük
24. A márkakiterjesztés lehetőségei
25. Termékfejlesztés folyamata, jellemzői
26. Termékéletgörbe szakaszai, jellemzésük, a termék-kannibalizmus
27. Ansoff-mátrix, a 4 stratégia részletes bemutatása

28. Termékportfólió (BCG) – mátrix (4 része, bemutatásuk)
29. Árpolitika szerepe, az ár fogalma
30. Költségtípusok, a fedezeti pont
31. Árképzési módszerek (részletes bemutatás)
32. Költségalapú/Haszonkulcsos árképzés, Keresletalapú árképzési módszerek
33. A megegyezési tartomány, az árdifferenciálás
34. Csatornapolitika, marketingcsatorna, logisztika
35. Termékáramlás „klasszikus” útja, Csatornaszintek
36. Termelő-Nagykereskedő-Kiskereskedő-Fogyasztó, A kiskereskedelmi forgalom
37. Csatorna folyamatok, -szintek, -szolgáltatások
38. Exkluzív – szelektív – intenzív eladás
39. Push és Pull értékesítési stratégiák
40. Nagykereskedelmi raktárak, kiskereskedelmi formák, kisker. üzletek száma, Franchise
41. Kommunikációs politika, a vállalati kommunikáció jellemzői napjainkban
42. Promóciós mix (kommunikációs mix): reklám, értékesítés ösztönzés, PR, DM, személyes eladás
43. Reklám fogalma, hatása
44. Értékesítésösztönzés fogalma, forrásai, alkalmazhatósága
45. POS – eladáshelyi reklám szerepe, típusai
46. PR fogalma, feladatai
47. DM fogalma, jellemzői, leggyakoribb fajtái
48. Személyes eladás – AIDA formula
49. Komparatív versenyelőnyök
50. Területtermék
51. „Vevők”
52. Objektív adottságok – Szubjektív imázs
53. A közösségi típusú marketing
54. Kompetencia, és totális marketing
55. Területi marketingstratégia
56. Szituációelemzés, makro, mezo és lokális információk
57. Érték-, imázs-, tevékenység-, célcsoport-, konkurenciaaudit
58. SWOT analízis
59. A „jólét”

60. Stratégia dimenziók, stratégia típusok
61. Kínálati mix
62. Gazdaságfejlesztés
63. Önkormányzatok, KKV-k szerepe
64. Turizmusfejlesztés
65. Stratégia realizálás
66. ÚSZT - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése (USZT_ROP_EAOP_211H-11)
67. MVH – Turisztikai tevékenységek ösztönzése (ÚMVP III. tengely; 44/2011. VM rendelet, 94/2011 MVH közlemény)
68. MVH – LEADER (ÚMVP IV. tengely kistérségi szintű pályázatok)

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, levelező tagozat

Település és térségmarketing tantárgy

2011/2012. tanév 1. félévében

Alapkövetelmény, hogy a hallgató rendelkezzen mindazon alapismeretekkel, melyek a marketing szakterülethez azon belül pedig a település- és térségmarketing témaköréhez kapcsolódnak. A számonkérés módja: Írásbeli vizsgadolgozat formájában.

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tantárgy neve:**
Termelés-gazdaságtan (AVM_VLD107)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. habil Bai Attila egyetemi docens
3. **Szakcsoport, szakirány megnevezése:**
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc, levelező tagozat (2. évfolyam)
4. **A tantárgy típusa:**
A-típusú
5. **A tantárgy oktatásának időterve:**
2. félév, (9+9K)
6. **A tantárgy kredit-értéke:**
6 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a vállalati erőforrások, valamint a termelő- és szolgáltató-rendszerek hatékony működtetésének módszereivel, az előrejelzés és gazdasági értékelés speciális eszközeivel, felkészíteni őket ezen eljárások gyakorlati alkalmazására.
8. **Az oktatás személyi feltételei:**
A tantárgyfelelős és a társelőadó vezető oktató, a gyakorlatvezető végzős doktori hallgató.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltételei: -**
10. **A tantárgy tartalma:**

Termelés-gazdaságtani alapfogalmak,
Aggregált tervezés (LP)
Kapacitás-tervezés
Készlet-tervezés
JIT filozófia
Telephely-elméletek,
Globalizáció
Regionális gazdaságirányítási modellek

11. **Órarendi, illetve otthoni terhelés aránya:** 100-0 %
12. **Évközi ellenőrzés módja:** -
13. **Számonkérés módja:** Kollokvium.
14. **Előírt külső szakmai gyakorlat:** -
15. **Kötelező, illetve ajánlott irodalom**

Kötelező forrásmunkák:

1. Romhányi Gábor: Termelésmenedzsment. BMGE, Menedzsment és Vállalatgazdaságtan Tanszék, Budapest, 2007
2. Pupos Tibor et al: Termelés- és szolgáltatás menedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely, 2011

Ajánlott forrásmunkák:

1. Tóth Tamás: Külgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 1998.
2. Miklóssy Endre: A regionális tervezés alapjai. Agroinform Kiadóház, Budapest, 2000

16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** Írásvetítő, laptop, video-projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, I. félév

TERMELÉS-GAZDASÁGTAN

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, levelező tagozat, II. évfolyam

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előadó, helyszín
1-5.	Okt 14. 14.00-18.00	Alapfogalmak, termelési rendszerek, aggregált tervezés (LP), kapacitás-tervezés	B.A. GVK 010
6-11.	Okt. 21 8.00-12.50	Példa-megoldás	J.P. GVK 101
12-14.	Nov. 11 10.40-13.00	Példa-megoldás	J.P. GVK 101
15-18.	Nov. 11. 14.00-17.10	Készlet-gazdálkodás, JIT filozófia, telephely-elméletek, globalizációs	B.A.

B.A.: Dr. Bai Attila,

J.P.: Jobbágy Péter

TÉTELSOR

TERMELÉS-GAZDASÁGTAN

LEVELEZŐ TAGOZAT

1. Termelési és gyártási rendszerek
2. Termékek és szolgáltatások menedzsmentje
3. Hatékonyság, termelékenység, versenyképesség
4. A befektetett eszközök és az anyagfelhasználás tervezése
5. Az emberi erőforrás tervezése
6. Optimalizáló tervezés (LP)
7. Egyéb előrejelzési rendszerek (szezonalitás)
8. Vagyonstruktúra elemzése
9. Készletgazdálkodás
10. „Just in Time” filozófia
11. Telephely-elméletek
12. Globalizáció

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi tematika

1. **A tantárgy neve:** **Közösségfejlesztés AVM_VLD108-K4**
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Pető Károly egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc lev.
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév, 9+4 K
6. **A tantárgy kreditértéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célja(i):**
Bemutatni közösség és a társadalmi együttműködés fontosságát, a közösségfejlesztés legfontosabb elemeit, módszertani kérdéseit, valamint magának a fejlesztési folyamatot a használható eljárások tükrében, melyek mintegy megalapozzák a vidékfejlesztési programok sikerességét.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Az előadásokat a tantárgyfelelős tartja
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele:** -
10. **A tantárgy rövid ismertetése:**

1. Közösségfejlesztés, közösségszervezés
2. Közösségi munka szakmai profilja
3. Társadalmi erőforrások I.
4. Társadalmi erőforrások II.
5. Kulturális erőforrások I
6. Kulturális erőforrások II
7. Kulturális erőforrások III.
8. Társadalmi tőke, közösség, lokalitás, közösségfejlesztési alapelvek I
9. Társadalmi tőke, közösség, lokalitás, közösségfejlesztési alapelvek II.
10. Felnőtt közösségek jellemzői
11. Munkamódok és módszerek, a közösségfejlesztés intézményei, kistérségi szintű fejlesztések I
12. Munkamódok és módszerek, a közösségfejlesztés intézményei, kistérségi szintű fejlesztések II
13. LEADER program

11. Órarendi ill. otthoni terhelés aránya: domináns az órarendi elfoglaltság

12. Évközi ellenőrzés módja: nincs

13. Számonkérés módja: írásbeli kollokvium, vizsgakérdések a kiadott témakörök alapján

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: nincs

15. Irodalom

Kötelező irodalom:

Varga A. Tamás – Vercseg Ilona (1998): Közösségfejlesztés (Magyar Művelődési Intézet)

Miskó K. (2003): A LEADER program a vidékfejlesztés eszköztárában.

Katonáné Kovács J. – Fieldsend, A. – Alderson, M. – Szabó G. (2006): Humán és társadalmi erőforrások, mint a Leader programot erősítő belső tényezők.

Ajánlott irodalom:

Vercseg Ilona (1997): A közösségfejlesztés mozgástere. Parola. 2-3. sz

Kis Krisztián (2006): A társadalmi tőke, mint a társadalomban fellelhető nem anyagi erőforrás. Parola. 1. sz.

Kovács Edit (2002): A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés. Parola. 4. sz.

FVM (2006): Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program. 30. változat. Budapest.

FVM (2006): Program-kiegészítő Dokumentum (PKD). Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (2004-2006).

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: projector, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Pető Károly
Egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

AVM_VLD109

Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana

2011-2012. tanév I. félév

Vidékfejlesztési agrármérnök MSc.

I. évfolyam

Előadás

Sorszám	Oktatási időszak	Téma	Előadó
1	Később kerül meghatározásra	Vállalkozási ismeretek	A.F.
		Vállalkozási ismeretek	A.F.
		Az öntözés ökonómiája (szántóföld és kertészeti üzemek)	A.F.
		A gépesítés ökonómiája	A.F.
		Szántóföldi növénytermesztésre való berendezkedés	A.F.
2	Később kerül meghatározásra	Kertészeti termelésre való berendezkedés	A.F.
		A kalászos gabonák termesztésének ökonómiája	A.F.
		A kukorica termesztésének ökonómiája	A.F.
		Az olajnövények termesztésének ökonómiája	A.F.
		A szőlészet-borászat ökonómiája	A.F.
3	Később kerül meghatározásra	A gyümölcsstermesztés ökonómiája (alma, körte)	A.F.
		A gyümölcsstermesztés ökonómiája (csonthéjasok)	A.F.
		A zöldségstermesztés ökonómiája (szabadföldi)	A.F.
		A zöldségstermesztés ökonómiája (hajatott)	A.F.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Apáti Ferenc
adjunktus

FOGLALKOZÁSI TERV

AVM_VLD109

Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana

2011-2012. tanév I. félév

Vidékfejlesztési agrármérnök MSc.

I. évfolyam

Gyakorlat

Gyakorlat helye, ideje:

Sorszám	Oktatási nap	Téma	Előadó
1	Később kerül meghatározásra	Vállalkozási ismeretek	A.F.
		Vállalkozási ismeretek	A.F.
		Az ágazati tervezés és elemzés módszertana	A.F.
		Szántóföldi növénytermesztési ágazatok tervezése 1.	A.F.
		Szántóföldi növénytermesztési ágazatok tervezése 2.	A.F.
2	Később kerül meghatározásra	Szántóföldi növénytermesztési ágazatok elemzése 1.	A.F.
		Szántóföldi növénytermesztési ágazatok elemzése 2.	A.F.
		Kertészeti ágazatok tervezése 1.	A.F.
		Kertészeti ágazatok tervezése 2.	A.F.
		Kertészeti ágazatok elemzése 1.	A.F.
3	Később kerül meghatározásra	Kertészeti ágazatok elemzése 2.	A.F.
		Könyvtárhasználati hét	A.F.
		GOF szektor piacsabályozása	A.F.
		Zöldség-gyümölcs piacsabályozása	A.F.
		Szőlő-bor piacsabályozása	A.F.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Apáti Ferenc
adjunktus

VIZSGA KÉRDÉSEK

1. Ismertesse a GOFR növények piacszabályozását!
2. A területalapú támogatási rendszer működése Magyarországon
3. Mit jelent a párhuzamosság az EU piacszabályozásában?
4. Mutasson be legalább öt hatékonysági mutatót a növénytermesztéssel kapcsolatban (növény, érték, paraméter, és értelmezés)!
5. A kalászosok termesztésének ökonómiai kérdései
6. A kukorica termesztésének ökonómiai kérdései
7. Az olajnövények termesztésének ökonómiai kérdései
8. Az alternatív növénytermesztés ökonómiai kérdései
9. Az almatermesztés ökonómiai kérdései
10. Az körtetermesztés ökonómiai kérdései
11. A meggytermesztés ökonómiai kérdései
12. A cseresznyetermesztés ökonómiai kérdései
13. A kajszitermesztés ökonómiai kérdései
14. A zöldségtermesztés ökonómiai kérdései
15. A GOF szektor piacszabályozása
16. Ismertesse a friss zöldség-gyümölcs piacszabályozását!

Tantárgyi program
AVM_VLD109
Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana
2011-2012. tanév I. félév
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc., levelező
I. évfolyam

1. A tantárgy neve, csoportja:

Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana (AVM_VLD109)

2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:

Dr. Apáti Ferenc, adjunktus

3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése (agrármérnök, gazdasági agrármérnök, stb.):

Vidékfejlesztési agrármérnök, MSc, levelező

4. A tantárgy típusa:

A típusú kötelező

5. A tantárgy oktatásának időterve:

1. félév, 9+9 K,

6. A tantárgy kredit értéke: 4

7. A tantárgy oktatási célkitűzése:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedést, annak növénytermesztési és kertészeti vonatkozásait, továbbá ezen ágazatok gazdaságban betöltött szerepét. A főbb növénytermesztési ágazatok gazdasági összefüggéseit, gazdálkodási jellemzőit. Megismerjék a növénytermesztési ágazatok vállalati tevékenységbe való illesztésének és menedzselésének szempontjait, befolyásoló tényezőit. Bemutassuk az egyes ágazatokhoz köthető piacsabályozás mechanizmusát, eszközeit.

8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):

A tárgy felelőse minősített oktató, valamint a közreműködők több éve szakirányú tantárgyak oktatásában részt vevő oktatók. Továbbá az adott téma megfelelő előadói készségekkel és gyakorlattal rendelkező ismert specialistái, művelői.

9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):

A tantárgy feltételezi mindazon gazdasági tantárgyak és növénytermesztési ismereteket közlő tárgyak ismeretét, amelyek a tanterv szerint az adott félévig oktatásra kerülnek.

10. A tantárgy tartalma:

- Ágazati és kapcsolódó tevékenységek elemzése
- A növénytermesztés jelentősége a mezőgazdaságban
- A vetésszerkezet kialakításának gazdasági kérdései
- A gépesítés és a növényvédelem gazdasági kérdései
- A tápanyag-gazdálkodás és az öntözés gazdasági kérdései
- A kalászos gabonák termesztésének gazdasági kérdései
- Az olajos-növények, a dohány és a hüvelyes növények termesztésének gazdasági kérdései
- A kukorica termesztésének gazdasági kérdései
- A cukorrépa és a burgonya termesztésének gazdasági kérdései

- A gyümölcsstermesztés gazdasági kérdései
- A zöldségstermesztés gazdasági kérdései
- A főbb növénystermesztési és kertészeti ágazatok EU szabályozási rendszere

11. Órarendi, illetve “otthoni” terhelés aránya:

A gyakorlatokon követelmény az előadáson elhangzott anyag ismerete, ezért ezek rendszeres tanulása eléri, vagy meghaladja az órarendi terhelés időnagyságát.

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

Az előadások és gyakorlatok látogatása az ide vonatkozó tanulmányi és vizsgaszabályzatnak megfelelően történik. A megengedett hiányzás túllépése az aláírás megtagadását vonja maga után. A félév során zárthelyi dolgozatot írnak a hallgatók. A dolgozat megírása kötelező, ez a félév követelményrendszerének szerves része, elmulasztása esetén az aláírás megtagadását vonja maga után. A félévi jegy a megírt zárthelyi dolgozat eredményének megfelelően kerül kialakításra.

13. Számonkérés módja :

Kollokvium

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:

Nincsenek

15. A kötelező, illetve ajánlott jegyzetek:

Kötelező

Üzemtan II., elektronikus tankönyv

Ajánlott

AKII éves kiadványai

KSH kiadványok és tanulmányok

Gazdálkodás

Egyéb szaksajtó

MVH honlapja és tájékoztatói

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Írásvetítő, projektor, fali tábla.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Apáti Ferenc
adjunktus
tantárgyfelelős

TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

GAZDASÁGI JOG (AVM_VNA102-K3) I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Gazdasági jog
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Helmeczi András, egyetemi adjunktus
3. **Szakcsoport megnevezése:** Vidékfejlesztő agrármérnök MSc nappali, Gazdasági agrármérnök MA nappali
4. **A tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév, óraszám: 2+0
6. **A tantárgy kredit értéke:** 3K
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A **gazdasági jog** tantárgy a gazdaság működését szabályozó jogintézmények leglényegesebb elemeinek és a gyakorlatban felhalmozódott tapasztalatoknak az ismertetésével elősegíti a hatályos jogi szabályok megértését, az alkalmazást körülvevő intézmények megismerését. Célja, hogy a hallgatók az elsajátított ismeretek birtokában önállóan legyenek képesek felismerni a gazdasági események jogi vonatkozásait, eligazodjanak az egyes folyamatokat jogi szempontból elhatároló ismérveken, és ennek nyomán képesek legyenek a választott szakirányon belül olyan önálló munkavégzésre, aminek keretében az alapvető jogi kérdések megoldása során jogi szakember bevonása nélkül is képesek legyenek a döntéshozatalra. A tantárgy – az alapképzésben elsajátított gazdasági jogi alapokra építve – elsősorban a szerződési jog területét fedi le, és az elméleti szabályok elmélyült megismerésén túl szerződésszerkesztési gyakorlat megszerzésére is lehetőséget ad.
8. **A tantárgy személyi feltételei (közreműködők):** Dr Helmeczi András, egyetemi adjunktus
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgyi tematika**
 - Ø A kötelmi jog általános szabályai,
 - Ø A szerződésre vonatkozó közös szabályok
 - Ø Az egyes szerződések joga
 - Ø A munkaszerződés
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** 30% - 70%
12. **Évközi ellenőrzés módja:** Æ
13. **Félév elfogadásának feltétele:** az előadások rendszeres látogatása
14. **Számonkérés módja:** kollokvium
15. **Kötelező, illetve ajánlott irodalmak:**
 - Ø A tantárgyhoz kapcsolódó kötelező jegyzet az egyetemi Moodle-rendszerben hozzáférhető („gazdasági jog_MSc” c. kurzuson belül a „tansegédlet_szerződési jog_MSc” elnevezés alatt)
 - Ø hatályos jogszabályszevegek: [www. magyarorszag.hu](http://www.magyarorszag.hu) („Jogszabálykereső” menüpont)
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** projector, tábla

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András
egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

GAZDASÁGI JOG (AVM_VNA102-K3) I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

- 1. előadás:** A jogviszony fogalma, alanyai, tárgya, szerkezete. A jogalanyok csoportosítása. Jogképesség, cselekvőképesség, képviselő. A joggyakorlás alapelvei.
- 2. előadás:** Kötelmi jogi alapfogalmak: a szerződés fogalma, alanyai és tárgya.
- 3. előadás:** A szerződéskötés folyamata. A szolgáltatás és a teljesítés. A szerződés módosítása, egyezség, tartozáselismerés.
- 4. előadás:** A szerződés megszűnése. Változás a szerződő felek személyében: engedményezés és tartozásátvállalás.
- 5. előadás:** A szerződést biztosító mellékkötelezettségek.
- 6. előadás:** Érvénytelenségi és semmisségi okok.
- 7. előadás:** A szerződésszegés és jogkövetkezményei: hibás teljesítés, szavatosság és jótállás. A kártérítés alapfogalmai és esetei.
- 8. előadás:** Adásvételi, csere-, szállítási, ajándékozási és mezőgazdasági termékértékesítési szerződés.
- 9. előadás:** Fuvarozási, szállítmányozási, vállalkozási, megbízási szerződés.
- 10. előadás:** Biztosítási szerződés, bank- és hitelviszonyokkal kapcsolatos szerződések, lízing.
- 11. előadás:** A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. és a Bécsi Vételi Egyezmény.
- 12. előadás:** A szerződések szerkesztésének alapjai
- 13. előadás:** Szerződés-szerkesztési gyakorlat: adásvétel, csere, szállítás.
- 14. előadás:** Szerződés-szerkesztési gyakorlat: vállalkozás, megbízás.
- 15. előadás:** Szerződés-szerkesztési gyakorlat: kölcsön, haszonkölcsön, fuvarozás, szállítmányozás.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András

egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

GAZDASÁGI JOG (AVM_VNA102-K3) I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

- Ø A félév elfogadásának (aláírás) feltétele az előadások rendszeres látogatása.
- Ø A félév szóbeli kollokviummal zárul. A vizsgán az egyes érdemjegyek az alábbiak szerint érhetők el:

<i>elégtelen (1)</i>	fogalmak ismeretének hiánya
<i>elégséges (2)</i>	fogalmak általános, lényegi ismerete és helyes alkalmazása
<i>közepes (3)</i>	fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, néhány fontos részletszabály ismerete az egyes jogintézményekhez
<i>jó (4)</i>	fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok többségének ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez
<i>jeles (5)</i>	fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez, összefüggések értelmezése

- Ø A félév során az előadáson megtartott katalógusok mindegyikén szereplő hallgató szóbeli vizsga esetén egy érdemjeggyel jobbat kap, feltéve, hogy saját felelete legalább az „elégséges (2)” minősítést eléri. A kedvezmény kizárólag az előadások félévében érvényes, az adott félévben megismételt vizsgák számától függetlenül. Hiányzás miatt igazolás elfogadására nincs lehetőség.
- Ø Felmentésben részesül az alábbi kurzusokat teljesített hallgató:
- a jogász egyetemi oklevéllel rendelkező hallgató automatikusan,
 - a Debreceni Egyetem ugyanezen vagy más szakán/karán – a 2006/2007 tanévnél nem régebben – eredményes vizsgával lezárt ugyanezen tárgy esetén automatikusan,
 - más felsőoktatási intézményben azonos szakon – a 2006/2007 tanévnél nem régebben – eredményes vizsgával lezárt ugyanezen tárgy esetén automatikusan,
 - a Debreceni Egyetemen vagy más felsőoktatási intézményben – a 2006/2007 tanévnél nem régebben – eredményes vizsgával lezárt, azonos tematikájú tárgy esetén egyedi elbírálás alapján.
- Ø A felmentés kizárólag egyetemi mesterképzésben (MSc, MA) vagy osztatlan egyetemi képzésben teljesített tantárgyra vonatkozhat!

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András
egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK

GAZDASÁGI JOG (AVM_VNA102 -K3)
I. évfolyam, 2011/2012-es tanév, 2. félév

1. A számonkérés a kiadott jegyzetből és az előadáson elhangzottakból összeállított vizsgakérdések alapján történik. Mind a jegyzet, mind az előadások anyaga teljes egészében vizsgaanyag.
2. A számonkérés az alábbi típusú kérdések köré szerveződik:
 - fogalmak
 - felsorolások
 - elhatárolások
 - kifejtendő kérdések

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Helmeczi András
egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. A tantárgy neve (csoportja):

Emberi erőforrás gazdálkodás AVM_VNA103 AVM_VLA103

2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:

Dr. Dajnoki Krisztina, adjunktus

3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése:

Gazdasági agrármérnök MSc
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc

4. A tantárgy típusa:

„A” kötelező (alapozó módszertani és elméleti törzsanyag)

5. A tantárgy oktatásának időterve:

Tárgykód	Szak	Szemeszter	Óra	Számonkérés	Kredit
AVM_VNA103	Gazdasági agrármérnök MSc. Vidékfejlesztési agrármérnök MSc nappali	1	2+0	kollokvium	3
AVM_VLA103	Gazdasági agrármérnök MSc. Vidékfejlesztési agrármérnök MSc levelező	1	9+0	kollokvium	3

6. A tantárgy kredit értéke: 3

7. A tantárgy oktatási célkitűzése:

A tantárgy értelmezi az emberi erőforrás stratégia formáló, értékteremtő és versenyképesség meghatározó szerepét, különös tekintettel az üzleti vállalkozások/közszolgálati szféra szervezeteire. Áttekintést nyújt az emberrel, mint vállalati/szervezeti erőforrással kapcsolatos gondolkodás történeti változásairól, paradigmaváltásairól, ezek indítékairól és következményeiről. Bemutatja a stratégia különböző szintjei és az emberierőforrás-gazdálkodási stratégiai rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, kölcsönhatásokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás gazdálkodás integrált rendszerének értelmezésére, konkrét szervezeti HR-stratégia kidolgozására, emberi erőforrás fejlesztési terv készítésére.

8. Az oktatás személyi feltételei:

Dr. Dajnoki Krisztina, adjunktus
Dr. Bácsné dr. Bába Éva, egyetemi tanársegéd
Gergely Éva, predocor

9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):

Nappali vagy levelező tagozatos hallgatói jogviszony a gazdasági agrármérnök MSc szakon

10. A tantárgy tartalma:

- Ü Bevezetés az emberi erőforrás gazdálkodásba – a HR szerepe, jelentősége, kihívásai
- Ü A globalizáció hatásai az emberi erőforrás menedzsmentre
- Ü Változási trendek a nemzetközi emberi erőforrás menedzsmentben
- Ü Stratégiai kérdések a nemzetközi emberi erőforrás menedzsmentben
- Ü A szervezetek piaci értékének meghatározói – a humán tőke felértékelődése
- Ü Az EEM tervezési rendszere nemzetközi környezetben
- Ü Munkakörök kialakítása – fejlődési tendenciák
- Ü Az emberi erőforrások áramlása - hazai és nemzetközi kihívások
- Ü Hazai és nemzetközi kihívások az emberi erőforrások fejlesztésében
- Ü Karriertervezés és tehetségmenedzsment
- Ü Ösztönzésmenedzsment – ösztönzési rendszerek, bérezési alapelvek
- Ü Teljesítménymenedzsment - modellek, filozófiák, nemzetközi aspektusok
- Ü Esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment gyakorlata
- Ü Humán controlling vizsgálatok – az emberi erőforrások költségtervezése, elemzése
- Ü Az emberi erőforrás gazdálkodás értékelése, auditálása

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

A tantárgy órarendi elfoglaltságot és otthoni felkészülést igényel.

12. Évközi ellenőrzés módja:

A foglalkozásokon való részvétel a kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban rögzítettek szerint.

13. Számonkérés módja:

Kollokvium

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:

Nincsenek.

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom:

- KAROLINY M-NÉ – POÓR J. (szerk.): *Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások*. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2010.
- POÓR J. (szerk.): *Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment*. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom:

- POÓR J. – BÓDAY P. – KISPÁL-VITAY ZS. (szerk.): *Trendek és tendenciák a kelet-európai emberierőforrás-menedzsmentben*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011.
- BERDE CS. – DAJNOKI K. (szerk.) (2007): *„EsélyEgyenlőségi Emberi erőforrás menedzsment”*, CAMPUS KIADÓ, DEBRECEN, 2007.
- LOSEY, M. – ULRICH, D. – MEISINGER, S. (SZERK.): *A HR JÖVŐJE – AZ EMBERIERŐFORRÁS-MENEDZSMENT perspektívái*. HVG Kiadói Zrt., Budapest, 2006.
- BRATTON, J. – GOLD, J. (2004): *„HUMAN RESOURCE MANAGEMENT – THEORY AND PRACTICE, ROUTLEDGE”*, 2004.

- ARMSTRONG, M. (2003): „A HANDBOOK OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICE”
Kogan Page Publishers, 2003.

Szakmai folyóiratok: Munkaügyi Szemle, Személyügyi Hírlevél, Humánpolitikai Szemle
+ előadás anyag

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Oktatástechnikai eszközök: projektor, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 2.

Dr. Dajnoki Krisztina
adjunktus
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

1. Bevezetés az emberi erőforrás gazdálkodásba – a HR szerepe, jelentősége, kihívásai
2. A globalizáció hatásai az emberi erőforrás menedzsmentre
3. Változási trendek a nemzetközi emberi erőforrás menedzsmentben
4. Stratégiai kérdések a nemzetközi emberi erőforrás menedzsmentben
5. A szervezetek piaci értékének meghatározói – a humán tőke felértékelődése
6. Az EEM tervezési rendszere nemzetközi környezetben
7. Munkakörök kialakítása – fejlődési tendenciák
8. Az emberi erőforrások áramlása - hazai és nemzetközi kihívások
9. Hazai és nemzetközi kihívások az emberi erőforrások fejlesztésében
10. Karriertervezés és tehetségmenedzsment
11. Ösztönzésmentésment – ösztönzési rendszerek, bérezési alapelvek
12. Teljesítménymentésment - modellek, filozófiák, nemzetközi aspektusok
13. Esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment gyakorlata
14. Humán controlling vizsgálatok – az emberi erőforrások költségtervezése, elemzése
15. Az emberi erőforrás gazdálkodás értékelése, auditálása

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. Az emberi erőforrás gazdálkodás jellemzői, céljai, funkciói
2. Fejlődés az EEG területén, az 5 P modell
3. A HR szerepe a szervezetben, a HR és a vezetés kapcsolata
4. A HR-rel szembeni jövőbeli kihívások, elvárások
5. A korszerű HR stratégia sajátosságai, a vállalati és a HR stratégia kapcsolata
6. A HR stratégiák típusai (akár külön-külön)
7. A stratégiai tervezés folyamata (akár elemenként is)
8. A HR stratégia tartalma, felépítése, főbb céljai
9. Az emberi erőforrás tervezés fogalma, jellemzői, fázisai
10. A munkaerő-tervezés aspektusai, célja, funkciói, folyamata
11. A munkaerő szükségletet befolyásoló tényezők (5 + ábra)
12. A munkaerő-igény előrejelzése, módszerei
13. A munkaerő kínálat előrejelzése (belső, külső, személyzeti leltár és utódlási kártya is)
14. Akciótervek (létszámcsökkentés, természetes fogyás is) és a leépítési terv típusai
15. A leépítés lehetséges megoldásai, módszerei (4-féle)
16. Outplacement
17. A tradicionális létszámtervezés és az EE tervezés összefüggései
18. A személyügyi controlling fogalma, alrendszerei
19. A személyügyi controlling módszerei
20. Bértervezés
21. A személyügyi controlling beszámoló
22. A munkakör-elemzés fogalma, jelentősége a szervezetben
23. A munkakör-elemzés folyamata
24. A munkaköri leírás és a munkakör specifikáció
25. A munkakör tervezés fogalma, jelentősége a szervezetben
26. A munkakör értékelés fogalma, jelentősége, folyamata
27. A munkakör értékelés módszerei, új irányai
28. A motiváció tartalom és folyamat elméletei
29. Az ösztönzésmenedzsment tartalma, alapelvei
30. Bérezési alapelvek, munkabér elemek
31. Az ösztönzési rendszerek típusai (akár külön-külön is)
32. A teljesítményértékelés célja, jelentősége a szervezetben
33. A teljesítményértékelés módszerei
34. A teljesítményértékelés és a teljesítménymenedzsment összefüggései
35. Teljesítménymenedzsment filozófiák
36. Az erőforrás biztosítás módjai
37. A felvételi politika stratégiai választási lehetőségei
38. A toborzás forrásai (előnyök, hátrányok)
39. A kiválasztás alapja, folyamata
40. Önéletrajz és tesztek típusai
41. Interjú típusok
42. Az emberi erőforrás áramlás modelljei
43. Az életciklusok jellemzői
44. A karrierterv fogalma, jelentősége az egyén és a szervezet számára
45. A karrier régi és új felfogása, karrierfázisok
46. A karriertervezés folyamata, kontrollja
47. Az esélyegyenlőség fogalma, területei, az egyenlő bánásmód sérelme
48. A 4EM célja, értelmezése, stratégiája, feladatai
49. A fogyatékos személyek foglalkoztatási lehetőségei a szervezetben
50. A fogyatékos személyek foglalkoztatásának nehézségei, előnyei

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** AVM_VNA106-K5 Számvitel vezetőknek
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Fenyves Veronika, adjunktus
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Gazdasági agrármérnök MSc, I. évfolyam és Vidékfejlesztési agrármérnök MSc I. évfolyam
4. **A tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 1. félév, 2+2 G
6. **A tantárgy kredit értéke:** 5 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
A tárgy célja az, hogy a hallgatók rendszerszemléletben tudják vizsgálni és átgondolni az egyes gazdasági események hatásait a könyvviteli rendszerben és annak megjelenését és következményeit a beszámoló részeiben (mérleg, eredménykimutatás) az érintett adók rendszerében. A tárgy elsajátításának eredményeként a hallgatók képesek lesznek a számviteli logika alapján gondolkodni, döntéseiket megalapozni, valamint az egyes döntések kapcsolódó következményeit is mérlegelni. A tantárgy gyakorlati, tréning jellegű, megköveteli a hallgatók aktív részvételét a tanórákon
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Dr. Fenyves Veronika adjunktus (GVK 129)
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgy tartalma:**

<i>Hét</i>	<i>Előadás</i>	<i>Gyakorlat</i>
1.	A számvitel fogalma, célja, a mérleg felépítése. A vagyonelemek mérlegbe történő besorolása Az eredménykimutatás felépítése, a gazdasági események típusai.	A könyvviteli számlák és könyvelési szabályaik, logikai megalapozásuk és magyarázatuk.
2.	A számvitel fogalma, célja, eszközei. A számviteli rendszer kapcsolata a valós rendszerrel és a vállalati információs rendszerrel. A valós rendszer és az információs rendszer kapcsolatának hitelesítése (bizonylati elv, bizonylatolási szabályok). A könyvviteli rendszer szerepe a számviteli információs rendszerben. A négy számlasoros számlaelmélet.	A könyvviteli számlák és könyvelési szabályaik, logikai megalapozásuk és magyarázatuk.
3.	A számvitel fogalma, célja, eszközei. A számviteli rendszer kapcsolata a valós rendszerrel és a vállalati információs rendszerrel. A valós rendszer és az információs rendszer kapcsolatának hitelesítése (bizonylati elv, bizonylatolási szabályok). A könyvviteli rendszer szerepe a számviteli információs	Bekerülési érték számítása, értékcsökkenési leírás kiszámítása

	rendszerben. A négy számlasoros számlaelmélet.	
4.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a v agyonra és az érintett adókra. Befektetett eszközök.	Befektetett eszközökkel kapcsolatos feladatmegoldás
5.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a v agyonra és az érintett adókra. Forgóeszközök	Befektetett eszközök és Forgóeszközökkel kapcsolatos feladatmegoldás
6.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a v agyonra és az érintett adókra. Forgóeszközök II.	Forgóeszközökkel kapcsolatos feladatmegoldás
7.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Időbeli elhatárolások	Félévközi teszt
8.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a v agyonra és az érintett adókra. Saját tőke	Időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos feladatmegoldás
9.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a v agyonra és az érintett adókra. Kötelezettségek	Saját tőkével kapcsolatos feladatmegoldás
10.	Könyvtárhasználati hét	
11.	Gazdasági események a valós és az információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a v agyonra és az érintett adókra. Bérelszámolás és munkaügy feladatai, valamint	Kötelezettségekkel kapcsolatos feladatmegoldás

	kapcsolódó adózási és számviteli feladatok.	
12.	A könyvviteli zárás és a beszámoló készítés folyamata	Bérelszámolás és munkaügy feladatai, valamint kapcsolódó adózási és számviteli feladatok.
13.	A könyvviteli rendszer felállítása különböző gazdálkodó szervezeti típusoknál, különböző tevékenységeknél, kapcsolata a beszámoló részeivel és egyéb output igényekkel (pl. adóbevallások)	A könyvviteli zárás és a beszámoló készítés folyamata
14.	A szervezeti méret, a tevékenységi folyamatok, az érdekhordozói és érdekviselői információs igények hatása a számviteli információs rendszerre	A könyvviteli zárás és a beszámoló készítés folyamata
15.	Összefoglalás	Összefoglalás

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 50-50%

12. Évközi ellenőrzés módja:

A félévközi és a félévvégi megfelelő felkészülés érdekében elvárt és ajánlott az előadásokon való részvétel, amelyért a részvétel arányában maximum 6 % kerül beszámításra a későbbiekben ismertetett pontokon felül.

Követelmény, hogy a hallgatók a gyakorlatokon felkészülten jelenjenek meg. A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke nem haladhatja meg a 3 alkalmat, de az igazolt és igazolatlan hiányzások száma együttesen sem haladhatja meg az órák 40%-át, illetve a félév során az elérhető 50%-ból legalább 30 % teljesítése (60 %). Félévközben két teszt megoldására kerül sor a Moodle rendszerben (20-20 perc időtartamban). A tesztek eredményei 25-25 %-ban számítanak be a félévvégi értékelésbe. Mindkét teszt félévközben – órarendi elfoglaltságon kívül - egyszer pótolható.

13. Számonkérés módja: A félévközi tesztek adják a félévvégi érdemjegy 50 %-át és a félévi vizsga további 50%-át írásbeli vizsga (feladatmegoldás) keretében lehet megszerezni.

A végső osztályzat kialakulása, ha a pontszám:

< 60 %	elégtelen
>= 61 és < 70 %	elégséges
>= 71 és < 80 %	közepes
>= 81 és < 90 %	jó
>= 91	jeles

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom:

Számviteli törvény, Adótörvények, Dr. Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához II. kötet, Debrecen, 2004., Dr. Kozma András: Számviteli gyakorlatok II-III., SZAKMA folyóirat aktuális számai

Ajánlott irodalom:

Éva Katalin: Számvitel-elemzés I-II.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: tábla, projektor, notebook.

Debrecen, 2012. február 9.

Dr. Fenyves Veronika
adjunktus

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Vidék-és környezetpolitika AVM_VNB102-K4
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. habil Pető Károly, egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** vidékfejlesztési agrármérnök MSc nappali
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 1 félév, 2+1 K
6. **A tantárgy kredit értéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat vidék- és környezetpolitika rendszerének kialakulásával, az egyes környezetpolitikai területeket jellemző szabályozásaival, a feltételeit biztosító törvényi háttér bemutatásával, valamint helyzetfeltáró gyakorlatok megvalósításával.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** a gyakorlatot tartja Sörös Anett ügyvivő-szakértő
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** előkövetelmény nincs
10. **A tantárgy tartalma (foglalkoztatási terv):**

- 1) A környezetvédelem alapjai I.
- 2) A környezetvédelem alapjai II.
- 3) A környezetpolitika kialakulása, eszközei
- 4) Az EU környezetpolitikájának intézményrendszere
- 5) Az Európai Unió környezetvédelmi akcióprogramjai I.
- 6) Az Európai Unió környezetvédelmi akcióprogramjai II.
- 7) Kína környezetvédelmi problémái
- 8) Az egyéni prezentációk megtartása
- 9) Az egyéni prezentációk megtartása
- 10) Fenntartható fejlődés
- 11) Könyvtárhasználati hét
- 12) Az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája
- 13) Az agrár-környezetgazdálkodás szabályozása
- 14) A környezetpolitika és a fenntartható fejlődés dilemmái
- 15) Vidékpolitika az Európai Unióban

11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** Domináns az órarendi elfoglaltság.
12. **Évközi ellenőrzés módja:** A foglalkozásokon a részvétel kötelező, prezentáció készítése, zárthelyi dolgozat megírása (60%), ezek az aláírás feltételei
13. **Számonkérés módja:** Írásbeli vizsga
14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** nincs
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**

Kerekes S. – Fogarassy Cs. (2006): Környezetgazdálkodás, fenntartható fejlődés. HEFOP – DE ATC AVK Debrecen.

Fogarassy Cs. (2003): Környezetpolitika jegyzet. SZIE ARG I Agrárpolitikai Tanszék, Levelező Képzés Gödöllő.

Ajánlott szakirodalom:

Bándi Gy. (2004): Az Európai Unió környezetvédelmi szabályozása. Bp. Közgazdasági és Jogi Kiadó.

Pató Zs. (szerk.) (2002): Az Európai Unió és a környezetvédelem.
<http://www.mtvsh.hu/eu/eukorny/1.htm>.

Óri I. – Bartha P. (2002): Környezetvédelem és EU csatlakozás. Felelős Kiadó: Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, Budapest.

<http://www.kum.hu/eu/magyar/Kiadvanyok/korny.pdf>

Fehér I. (1995): Környezetvédelem – EU Comission, Bruxelles

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: oktatástechnikai eszközök, kép- és hangrögzítők illetve lejátszók

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Pető Károly
Egyetemi docens
tantárgyfelelős

Gyakorlatok foglalkoztatási terve

Vidék-és környezetpolitika AVM_VNB102-K4

Hét	Gyakorlat ideje	Témakör	Előadó
1		A környezetpolitika alapjai	S.A.
2		Környezetvédelmi problémák I.	S.A
3		Környezetvédelmi problémák I.	S.A
4		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
5		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
6		Zárthelyi dolgozat	S.A
7		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
8		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
9		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
10		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
11		Könyvtárhasználati hét	S.A
12		Könyvtárhasználati hét	S.A
13		Egyéni esettanulmányok prezentálása	S.A
14		Zárthelyi dolgozat javítás	S.A
15		Félévzárás	S.A

S.A- Sörös Anett

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Pető Károly
Egyetemi docens
tantárgyfelelős

Vidék-és környezetpolitika tételsor

AVM_VNB102-K4

1. Jellemezze a légkör 2 szennyeződéstípusát!
 2. Írja le az „üvegházhatás” folyamatát!
 3. A levegőszennyeződés csökkentésének, kiküszöbölésének lehetőségei
 4. A vízszennyezők csoportosítása és a víz legfontosabb szennyeződései
 5. A talajjal összefüggő környezeti problémák
 6. A hulladékok környezeti hatásai (típusok, lerakás, megsemmisítés)
 7. A környezetpolitika fajtái, a szennyezési lánc
 8. Az Európai Közösség környezetpolitikájának alapelvei (rövid jellemzéssel)
 9. Közvetlen vagy normatív szabályozás (nyílt tiltás, engedélyeztetési eljárás)
 10. Közvetlen vagy normatív szabályozás (normák állítása, a szabályozás előnye/hátránya)
 11. Közvetett vagy gazdasági szabályozás (adó,díj, támogatás)
 12. Közvetett vagy gazdasági szabályozás (letét-visszafizetés, piacteremtés)
 13. Az EU környezetpolitikájának intézményrendszere
 14. Mutassa be az I. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
 15. Mutassa be az II. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
 16. Mutassa be az III. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
 17. Mutassa be az IV. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
 18. Mutassa be az V. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és prioritásait
 19. Mutassa be az VI. Környezetvédelmi Akcióprogram célját és az 5 eszközt (megközelítést), amit alkalmaz
 20. Jellemezze az VI. Környezetvédelmi Akcióprogram 4 fő cselekvési területét (cél, célkitűzések, feladatok)
 21. Kína makrogazdasági jellemzői
 22. Röviden mutassa be Kína környezetpolitikáját! (beleértve a szóban elmondott 3 rendszert is, amit ma alkalmaznak)
- + fogalmak

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Petó Károly
Egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tantárgy neve:**
Településfejlesztés, AVM_VNB103
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. Bai Attila egyetemi docens
3. **Szakcsoport, szakirány megnevezése:**
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc, nappali tagozat
4. **A tantárgy típusa:**
A-típusú
5. **A tantárgy oktatásának időterve:**
2. félév, (2+0K)
6. **A tantárgy kredit-értéke:**
3 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a településfejlesztési feladatok eredményes ellátásához szükséges háttérinformációkkal, egyes részterületeivel, a gazdasági értékelés speciális eszközeivel, felkészíteni őket ezen eljárások gyakorlati alkalmazására.
8. **Az oktatás személyi feltételei:**
A tantárgyfelelős vezető oktató, a témában szerzett sokéves szakmai tapasztalattal.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltételei: -**
10. **A tantárgy tartalma:**
 - **Településtani alapfogalmak**
 - **Városok jellemzői**
 - Jogsabályi környezet
 - Településhálózat, városszerkezet
 - Fejlesztés (koncepció)
 - **Településfejlesztés részterületei**
 - Energia-politika (megújulók)
 - Közlekedés-politika
 - **Beruházás-elemzés**

11. **Órarendi, illetve otthoni terhelés aránya:** 70-30 %
12. **Évközi ellenőrzés módja:** A félév utolsó hetében a hallgatók egy zárthelyi dolgozatot írnak, melynek legalább 20 % -os eredménnyel történő megírása a félévi aláírás előfeltétele. Az aláírás további feltétele egy kétfős csapatmunkában megalkotott, saját készítésű, előírt tartalmú, beruházás-elemzéssel bővített településfejlesztési koncepció határidőre (2011 november 20. 24.00) történő beadása. Ennek, valamint a szóbeli védésnek az eredménye beleszámít a megajánlott jegybe. A dolgozat végeredménye és a gyakorlati munkára kapott értékelés megajánlott jegyet eredményez, mely a TVSZ-nek megfelelően javítható. Az eredményes félévi-, illetve megajánlott jegy előfeltétele minden előzőekben leírt követelmény legalább elégséges szintű teljesítése.
13. **Számonkérés módja:** Kollokvium.
14. **Előírt külső szakmai gyakorlat:** -
15. **Kötelező, illetve ajánlott irodalom**

Kötelező forrásmunkák:

1. Meggyes T.: Település- és régiófejlesztés. Jegyzet, BME-UVT, Budapest, 2007
2. Lengyel I. – Rechnitzer J.: Regionális gazdaságtan. Dialóg-Campus Kiadó, Budapest, 2004
3. Bai A.(szerk.): A biogáz. Száz Magyar Falu Könyvesháza Kht, Budapest, 2007.
4. Orosz Cs.: Az utazási mód megválasztásának befolyásolási lehetőségei Budapesten. Segédlet. BME-UVT, Budapest, 2008

Ajánlott forrásmunkák:

Internet: www.teruletfejlesztes.lap.hu, www.ngm.gov.hu/tudastar/dokumentumtar,
www.zoldtech.hu, www.bitesz.hu, www.biomassza.hu,
www.biomasszaklaszter.hu,

16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** Írásvetítő, laptop, video-projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, I. félév

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, nappali tagozat, I. évfolyam

Előadás: kedd 8-10, TVK 101. ea.

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előad ó
1.	Szept. 5-9.	Regisztrációs hét	B.A.
2.	Szept. 12-16	Településtani alapfogalmak	B.A.
3.	Szept. 19-23	Beruházás-elemzés	B.A.
4.	Szept. 26-30	Energoexpo konferencia-látogatás, külföldi tanulmányút	
5.	Okt. 3-7	Településfejlesztési koncepció	SZ.B.
6.	Okt. 10-14	Település-hálózat, terület- és vidékfejlesztés	B.A.
7.	Okt. 17-21	Városfejlődés, városszerkezet	B.A.
8.	Okt. 24-28	Kari TDK	B.A.
9.	Okt. 31-nov. 4	Halottak Napja	B.A.
10.	Nov. 7-11	Városi közlekedéspolitika	B.A.
11.	Nov. 14-18	A településfejlesztés szereplői, kistérségi modellezés	B.A.
12.	Nov 21-25	Könyvtárhasználati hét	
13.	Nov. 28-dec.2	Tervvédés I.	B.A.
14.	Dec.5-9	Tervvédés II.	B.A.
15.	Dec. 12-16	Zárthelyi dolgozat	B.A.

B.A.: Dr. Bai Attila,

SZ.B: Dr. Szabó Bernadett

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. habil Bai Attila

egyetemi docens

tantárgyfelelős

TÉTELSOR

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

1. Kistérségi modellezés.
A hazai településszerkezet típusai és jellemzői.
2. A településfejlesztés alapfogalmai.
A településfejlesztés szereplői.
3. Városi közlekedéspolitika.
A nettójelenérték-elemzés alkalmazása, értékelése, lépései.
4. Városfejlődés
Statikus és dinamikus beruházás-elemzési módszerek
5. Terület- és vidékfejlesztés értelmezése
Ökonómia és ökológia
6. Településfejlesztési koncepció
Beruházások finanszírozásának lehetőségei
7. Városszerkezet
Megújuló energetika
8. Beruházások fogalma, céljai, jellemzői. Vállalati döntések, az idő pénzértéke.
Az önkormányzatok feladatainak szabályozása, finanszírozása

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírások)

- 1. A tantárgy neve (csoportja):**
Projektmenedzsment (AVM_VNB104)
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. Szűcs István, egyetemi docens
- 3. Szak, szakirány megnevezése:**
Vállalkozásfejlesztő (MSc) nappali
- 4. A tantárgy típusa (A, B, C):**
A típusú kötelező tantárgy
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév 1+2 G
- 6. A tantárgy kredit értéke:** 4
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:**

A tantárgy oktatásának általános célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a projektmenedzsment stratégiai erőforrások versenyképességben játszott szerepét. Legyenek alkalmasak vállalati vezető beosztású munkatársaként a mindenkori projekt tagokkal együttműködve a vállalati eszközrendszer hatékony működtetésére, valamint legyenek képesek a p rojektekkel kapcsolatos problémák, döntési helyzetek módszeres, kritikai elemzésére, megoldásuk előkészítésére, illetve kivitelezésére.

Az oktatás specifikus célja, megismertetni a hallgatókat a projektmenedzsment alapjaival, módszertanával és a legfontosabb projekt menedzsment funkciókkal (projekt-, tervezés, szervezés, végrehajtás, monitoring és értékelés). A tantárgy elsajátítását követően, a hallgatók képesek lesznek projektek előkészítésére és bonyolítására, valamint elsajátítják a pályázatok készítéséhez szükséges alapvető ismereteket.

További oktatási cél a vállalati projektek irányítási elveinek, döntéshozatalának és szervezésének megismerése mellett a projektmenedzsment módszerek elsajátítása. A tantárgy általános elvárása a hazai és nemzetközi együttműködésekre, projektmunkára vonatkozó kompetenciák fejlesztése.

- 8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):**
Dr. Szűcs István, egyetemi docens
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):**
Nincs

10. A tantárgy tartalma (tematika max. ½ oldal/félév):

A tantárgy a projektek elméleti megközelítésével kezdődik. Ezután kerülnek sorra a szervezetek projekt rendszerű működésének fontosabb területei. A működés általános alapjainak megismerése után kerül sor a projektmenedzsment szervezati irányításban betöltött szerepének tárgyalására. Külön részben foglalkozunk a projektmenedzsment gyakorlati megvalósításával, a rendelkezésre álló támogató eszközök – tervező, elemző és információs rendszerek – sajátosságaival. Sor kerül a legfontosabb projekt-erőforrás gazdálkodási feladatok áttekintésére is.

Az előadásokon átfogó képet kapunk a projekt fogalmáról, a projekt vezetés „fortélyairól”, a csapatépítésről, a projekt ellenőrzéséről és kontrollingjáról, a projekt vezetés során alkalmazandó dokumentációról és a projekt sikerre vitelének feltételeiről.

A gyakorlatok során, feladatokon keresztül sajátítják el a hallgatók a megismert projekttervezési, projektelemzési módszereket és technikákat, valamint a pályázat és megvalósíthatósági tanulmány készítés gyakorlatát. A tantárgy keretein belül a hallgatói csapatok az oktató irányítása mellett elkészítik egy - az EU-ós és/vagy nemzeti forrásokból támogatott vállalkozásfejlesztéshez vagy vidékfejlesztéshez kapcsolódó -, projekt teljes pályázati anyagát.

Előadás	Téma
1.	A PM elméleti háttere: projekt definíciók, jellemzők; projektek lehetséges típusai; projekt igény; funkcionális és projekt menedzsment; projekt életciklus, projektek fázisai (indítás, tervezés, megvalósítás, monitoring, lezárás); a projekt erőforrásai; a projekt környezete; Projekt Ciklus Menedzsment (PCM); projektadminisztráció.
2.	Projektek szervezete: a projektvezetés helye, szerepe, folyamata; a projektek és a projektvezetés helye és szerepe a szervezetek vezetésében; projekt menedzsment funkciója (rendszerismeret és rendszerelemzés, rendszerintegrálás); a projekt menedzsment szervezete (szervezeti formák, összehasonlító elemzésük), szervezési kérdések; a szervezet felépítés hatása a sikertényezőkre; a szervezeti hatékonyság dimenziói; projekten belüli emberi erőforrás menedzsment, ösztönzés menedzsment (motiváció), teljesítményértékelés, konfliktusok menedzselése; hatékony csapatépítés, csapat és egyén (célok, funkciók, érdekek), csapatszellem fenntartása; a projekt menedzser kiválasztásának szempontjai.
3.	PM a vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódóan: projekt szemlélet a vállalkozásokban; vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó projektszervezetek és csapatok kialakítása, specifikus vezetési feladatok; vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó projekt információs rendszerének kialakítása és a kapcsolódó projektmarketing.
4.	Projektek tervezése I.: A projekteredmény tartalmi és területi behatárolása; Ötlet, javaslat, projektterv; Megvalósíthatósági tanulmány.
5.	Projektek tervezése II.: logikai keretmódszer; helyzetelemzés, problémafeltárás; célkitűzéselemzés, a projekt célrendszere (a szervezeti és a projekt célrendszerének kapcsolata, a projekt célrendszer elemeinek illeszkedése, a projekt átfogó és részletes céljai); stratégiaalkotás; logikai keretmátrix (horizontális és vertikális logika)
6.	Projektek tervezése III.: tevékenységek tervezése (hálótervezés); projektek idő-, erőforrás és költségterve; határidők, mérföldkövek, ütemezés; projektek kockázat és azok értékelése, kezelése; a projektteljesítési stratégia tágabban értelmezett eszközei: előminősítés, versenyztetés; az ajánlati felhívástól a szerződés életbe lépéséig; hatékony pénzügyi erőforrás-felhasználás.
7.	Projektkommunikáció (szintek, formák, irányelvek, PR): projektek kommunikációs terve.
8.	Projektek megvalósítása és végrehajtása I.: projektteljesítési stratégia (szerződéstípusok, pénzügyi elszámolási módok, döntésmódszertan); kapcsolattartás és kommunikáció; a végrehajtás adminisztrációja és dokumentációja; minőségbiztosítás.

9.	Projektek megvalósítása és végrehajtása II.: nyomon követés, monitoring; projekt controlling, projektgazdaságossági számítások, megtérülés-számítás; projektek ellenőrzése és értékelése; projektek lezárása; disszemináció és fenntarthatóság.
10.	Beruházással, beszerzéssel kapcsolatos alapismeretek: beszerzési eljárások (különös tekintettel a tenderezési eljárásokra), ajánlatkéresek (tenderek) műszaki és kereskedelmi anyagainak kidolgozása, az ajánlatok kiértékelése, szerződések összeállítása, a vevő és a szállító/vállalkozó feladatainak elhatárolása, a projekt menedzsment szervezet felállítása, a vevő és a szállító/vállalkozó kommunikációs csatornái és probléma-megoldó fórumai illetve mechanizmusai.
11.	Beruházási projektek komplex gazdasági elemzése I. (a pénz időértéke, költség/haszon elemzés).
12.	Beruházási projektek komplex gazdasági elemzése II. (NPV, IRR, PI, DPP).
13.	Projektkrízis kezelése, eszközök és lehetőségek: projekt kudarcok okai, sikertelenség kezelése; sikeres projektek és sikeres szervezetek titkai.
14.	Pályázatok készítése és menedzselése: pályázatos projektek értékelése és ellenőrzése; aktuális Uniós és hazai vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó pályázati források elemző bemutatása I.
15.	Pályázatok készítése és menedzselése: pályázatos projektek értékelése és ellenőrzése; aktuális Uniós és hazai vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó pályázati források elemző bemutatása II.

Gyakorlat	Téma
1.	Projekt koncepció, projekt vázlat,
2.	Brainstorming, SWOT analízis
3.	Stakeholder elemzés
4.	Problémaelemzés: problémafa
5.	Célelemzés: célfa
6.	Logikai keretmátrix
7.	Időtervezés (hálóterv, Gantt diagram)
8.	Erőforrások tervezése
9.	Költségtervezés
10.	Kommunikációs terv
11.	Disszeminációs terv, Fenntarthatósági koncepció
12.	Beruházási projektek elemzése I.
13.	Beruházási projektek elemzése II.
14.	Hallgatói projekt-tervek/pályázatok prezentálása és értékelése I.
15.	Hallgatói projekt-tervek/pályázatok prezentálása és értékelése II.

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatói felkészülésen, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozásán, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követésén alapszik. A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

40-60%

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

A hallgatók 3-4 fős teamekben vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó projekttervet/pályázatot készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Követelmény egy

- a tantárgyfelelős oktató útmutatásainak megfelelő – vállalkozásfejlesztési vagy vidékfejlesztési témájú pályázati dokumentáció team munkában történő összeállítása, mely minimum 60%-os teljesítése a vizsgára bocsátás feltétele. A gyakorlati pontszám (max. 40 pont) kialakításakor mérlegelendő szempontok: team munka; dokumentáció; a projektterv; a projektterv prezentációja; a bemutatáskor feltett kérdésekre és elhangzott hozzászólásokra történt válaszadás.

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, és aktív részvétel a gyakorlatokon. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

13. Számonkérés módja (félévi vizsgajegy kialakításának módja [beszámoló, gyakorlati jegy, kollokvium, szigorlat]):

A tárgy kollokviummal zárul. A végső (öt fokozatú) érdemjegy és az írásbeli vizsgán szereshető pontok és a gyakorlati pontszám alapján kerül kialakításra. (Írásbeli vizsga: 60 pont; Gyakorlati pontszám: 40 pont; Mindösszesen: 100 pont) Követelmény a minimum 60%-os teljesítmény. Minden egyes team tagjainak gyakorlati pontszáma azonos.

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:
nincs

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező:

1. SZŰCS I. - GRASSELLI N. (2005): Projektmenedzsment, Szaktudás Kiadó Ház Rt., Budapest, 2005.
2. E. VERZUH (2006): Projektmenedzsment, HVG Kiadó, Budapest, 2006.
3. GÖRÖG M. (2008): Projektvezetés, Aula Kiadó, Budapest, 2008.
4. SZŰCS I. (2011): Az előadások és gyakorlatok ábraanyaga, 2011.

Ajánlott:

1. GÖRÖG M. (2007): A projektvezetés mestersége, Aula Kiadó, Budapest, 2007.
2. NAGY Á. (2011): Projektértékelés, projektellenőrzés, ÁBEL Kiadó, Kolozsvár, 2011.
3. PMBOK GUIDE (2006): Projektmenedzsment útmutató, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.
4. AGGTELEKY B. – BAJNA M. (1994): Projekttervezés, Projektmenedzsment, KözDok Rt., Budapest, 1994.
5. HOBBS, P. (2000): Projektmenedzsment, Scholar Kiadó, 2000.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Notebook, video projektor, tábla

Debrecen, 2011. szeptember 05.

Dr. Szűcs István
tanszékvezető egyetemi docens

VIZSGAKÉRDÉSEK

Projektmenedzsment (AVM_VNB104) Vállalkozásfejlesztő (MSc) nappali

2011/2012 tanév II. félév

1. Definiálja a projektmenedzsmentet és ismertesse a funkcióit!
2. Mutassa be a projektciklus általános modelljét (Görög-féle modell, EU projektciklus)! A Görög-féle modellt töltsse fel tartalommal egy vállalati innovációs projekt példáján keresztül!
3. Ismertesse a projektek alapvető szervezeti struktúráit, a lehetséges vezetési stílusokat, a formális projekt szerepeket és a projektek belső és külső kommunikációját!
4. Ismertesse a brainstorming-ot, a SWOT analízist (SWOT-1 és SWOT-2 mátrix) és a stakeholder analízist, mint módszertant. A bemutatás során töltsse fel tartalommal a SWOT analízist egy elképzelt élelmiszeripari vállalkozás példáján keresztül!
5. Ismertesse a probléma- és célelemzés módszertanát különös tekintettel a probléma- és célfára. A bemutatás során töltsse fel tartalommal mindkettőt, ahol a központi probléma egy elképzelt vállalkozás fő termékének alacsony jövedelemtermelő-képessége!
6. Ismertesse a logikai keretmátrixot (felépítés, vertikális és horizontális logika, kitöltési sorrend, stb.) és töltsse fel tartalommal egy elképzelt környezetvédelmi témájú fiktív projekt alapján!
7. Ismertesse a projektek erőforrás- és költségtervezésének rendszerét (módszertan, költségnevek, FTE, stb.). A bemutatás során konkrét példán keresztül - fiktív adatok mentén- mutassa be egy elképzelt projekt személyi jellegű ráfordításainak és költségeinek tervezését!
8. Mutassa be a projektek időtervezésének rendszerét (Gantt-diagram, hálótervezés, mérőföldkövek). Töltsön fel tartalommal, egy Gantt-diagramot, egy elképzelt épület-beruházási projekt példáján keresztül!
9. Ismertesse a beruházási projektek alapvető sajátosságait (folyamatok, elvárások, dokumentáció, ajánlatkérés).
10. Mutassa be a beruházási projektek sajátosságait és a dinamikus mutatókon alapuló gazdasági elemzésének rendszerét (EU CBA, NPV, IRR, PI, DPP)!
11. Ismertesse a projektek ellenőrzésének, monitoringjának és értékelésének rendszerét!
12. Ismertesse egy vállalati innovációra irányuló pályázati kiírás, pályázatra vonatkozó általános formai és tartalmi elvárásait! Mutassa be a vállalatfejlesztésre/innovációra irányuló aktuális pályázati lehetőségeket!
13. Mutassa be a megvalósíthatósági tanulmány struktúráját, tartalmi és formai előírásait!
14. Mutassa be a projektek szervezetének alaptípusait!
15. Ismertesse a projektek tervezésének fázisait és eszközrendszerét!
16. Mutassa be a projektek végrehajtásának rendszerét!
17. Ismertesse a projektek monitoringjának és ellenőrzésének rendszerét!
18. Példákon keresztül értelmezze a d isszeminiációt és a fenntarthatóságot a projektmenedzsmentben!
19. Ismertesse a projektek kommunikációs tervének felépítését és belső tartalmát!
20. Mutassa be a sikeres projektek és projekt szervezetek alapvető ismérveit!
21. Ismertesse a legfontosabb nemzeti és EU-ós finanszírozású pályázati rendszereket a vállalkozásfejlesztés területén.

Debrecen, 2011. szeptember 05.

Dr. Szűcs István
tanszékvezető egyetemi docens

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Integrált területfejlesztés (AVM_VNB105)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Szabó Bernadett, egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 1. félév; 2+1 K
A tantárgy időkeretén belül először három órás előadások hangzanak el, majd a félév utolsó harmadában a rendelkezésre álló időkeretet gyakorlatokon, esettanulmányok bemutatásával töltik ki a hallgatók, mely esettanulmányokat az előadások alapján készítenek el.
6. **A tantárgy kredit értéke:** 4 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** Megismertetni a hallgatókat a regionális politika nemzetközi és hazai helyzetével, a területfejlesztés intézményrendszerével, területfejlesztési stratégiákkal, programokkal, a területi tervezés folyamatával, a területi versenyképesség kérdéskörével, centrum-periféria elméletekkel, a területi különbségek kérdéseivel.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Az oktatásban közreműködik a tantárgyfelelős oktató.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgy tartalma (tematika max. ½ oldal/félév):**
Az előadások tartalma:
Az Európai Unió regionális politikája
A területfejlesztés magyarországi története, fejlődése
A regionális politika intézményrendszere
A területi tervezés
Területfejlesztési stratégiák, programok
Az Észak-alföldi régió stratégiai programja
Centrum-periféria polaritás elméletek
Területi versenyképesség, helyi gazdaságfejlesztés a területfejlesztésben
Területi különbségek Magyarországon (foglalkoztatás, egészségügy, K+F)
A regionális politika jövője, területfejlesztési menetrend 2020-ig
A gyakorlatokon regionális fejlesztési tervek elemzésére, értékelésére kerül sor hallgatói kiselőadások formájában.
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** 50-50%. Órarenden kívüli terhelés: adatgyűjtés és regionális fejlesztési tervek elemzése, értékelése, az eredmények prezentálása házidolgozat és kiselőadás formájában.
12. **Évközi ellenőrzés módja:** A félév során elkészítendő a házidolgozat, a főbb eredményeket kiselőadás formájában prezentálni kell. A félév végén zárthelyi dolgozat megírása kötelező.
13. **Számonkérés módja:** Megajánlott jegy a házidolgozat, a kiselőadás és a zárthelyi dolgozat eredményei alapján. Egyébként írásbeli és szóbeli kollokvium.
14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** -
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**
Kötelező:
 1. Baranyi B.-Nagy J. (szerk.) (2006): Területfejlesztés, agrárium és regionalitás Magyarországon. DE-MTA RKK, Debrecen.
 2. Horváth Gy. (szerk.) (2006): Régiók és települések versenyképessége. MTA RKK Pécs*Ajánlott:*
 3. Rácz Sz. (szerk.) (2006): Regionális átalakulás a Kárpát-medencében. MRTT, Pécs
 4. Nemes Nagy J. (szerk.) (2005): Régiók távolról és közlőlől. ELTE Budapest
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** Laptop, projektor
Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett egyetemi docens, tantárgyfelelős

AZ ELŐADÁSOK ÉS GYAKORLATOK FOGLALKOZÁSI TERVE
INTEGRÁLT TERÜLETFEJLESZTÉS
AVM_VNB105
2011/2012. tanév II. félév
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
nappali tagozat, I. évfolyam

Hét	Az órák ideje	Témakör	Előadó
1.		Félévkezdés, regisztráció	Sz.B.
2.		Az Európai Unió regionális politikája A területfejlesztés magyarországi története, fejlődése (ea)	Sz.B.
3.		A regionális politika intézményrendszere A területi tervezés (ea)	Sz.B.
4.		Területfejlesztési stratégiák, programok Az Észak-alföldi régió stratégiai programja (ea)	Sz.B.
5.		Centrum-periféria polaritás elméletek (ea)	Sz.B.
6.		Területi versenyképesség, helyi gazdaságfejlesztés a területfejlesztésben (ea)	Sz.B.
7.		Területi különbségek Magyarországon (foglalkoztatás, egészségügy, K+F) (ea)	Sz.B.
8.		A regionális politika jövője, területfejlesztési menetrend 2020-ig (ea)	Sz.B.
9.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan I. (gy)	Sz.B.
10.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan II. (gy)	Sz.B.
11.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan III. (gy)	Sz.B.
12.		KÖNYVTÁRHASZNÁLATI HÉT	-
13.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan IV. (gy)	Sz.B.
14.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan V. (gy)	Sz.B.
15.		Zárthelyi dolgozat	Sz.B.

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Sz.B. – Dr. Szabó Bernadett, egyetemi docens
ea – előadás
gy – gyakorlat

VIZSGAKÉRDÉSEK
Integrált területfejlesztés (AVM_VNB105)

- Az Európai Unió regionális politikája
- A regionális fejlődés folyamata Magyarországon
- Új Területpolitikai Koncepció
- A területfejlesztés intézményi rendszere
- Az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség tevékenysége
- NUTS – Területi statisztikai egységek
- A területi tervezés módszertana
- Területfejlesztési stratégiák, programok
- Az Észak-alföldi régió stratégiai programja
- Centrum-periféria polarizációs elméletek
- Területi versenyképesség
- Helyi gazdaságfejlesztés a területfejlesztésben
- Foglalkoztatási központok: urbánus-rurális térségek
- Egészség és életmód regionális különbségei
- Hazai vállalkozások, K+F területi különbségei
- Területfejlesztési menetrend, AGENDA 2020

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

- 1. A tantárgy neve (csoportja):** Vidékgazdaságtan (AVM_VNB106)
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Szabó Bernadett, egyetemi docens
- 3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
- 4. A tantárgy típusa:** B
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 1. félév; 2+1 K
A tantárgy időkeretén belül először három órás előadások hangzanak el, majd a félév utolsó harmadában a rendelkezésre álló időkeretet gyakorlatokon, esettanulmányok bemutatásával töltik ki a hallgatók, mely esettanulmányokat az előadások alapján készítene el.
- 6. A tantárgy kredit értéke:** 4 kredit
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a vidékgazdaságok helyzetével, jellemzőivel, a gazdasági fejlettség mérésének módszereivel, a vidékgazdaság struktúrájával.
- 8. Az oktatás személyi feltételei:**
Az oktatásban közreműködik a tantárgyfelelős oktató és egy, a vidékgazdaságok energiaellátásával foglalkozó vezető oktató.
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni): -**
- 10. A tantárgy tartalma (tematika max. 1/2 oldal/félév):**
Az előadások tartalma:
A vidék fogalma, a vidékfejlesztés alapkérdései, a vidékgazdaság jellemzői, lehatárolása
Erőforrások a vidékgazdaságban
A vidékgazdaság struktúrája, külső kapcsolatai
A vidékgazdaság kialakulását befolyásoló hazai térfolyamatok
Regionális egyenlőtlenségek, a vidékgazdaság teljesítménye, versenyképessége, a gazdasági fejlettség mérése
A mezőgazdaság szerepe a vidékgazdaságban
A vadgazdálkodás szerepe a vidékgazdaságban
Az erdőgazdálkodás szerepe a vidékgazdaságban
A vidékgazdaság diverzifikációja: turizmus és vidékgazdaság
A vidékgazdaság diverzifikációja: az agrártermelők szerepe a turisztikai szolgáltatások bővítésében (falusi- és agroturizmus)
A népességmegtartó képesség vizsgálata
A vidékgazdaság fenntarthatósági vizsgálata ökofalvak esetén, ökofalvak helyzete, lehetőségei
A mezőgazdaság szerepe a vidékgazdaság energiaellátásában
A gyakorlatokon vidéki települések gazdasági helyzetének és fejlettségének az elemzésére kerül sor esettanulmányok bemutatásán keresztül kiselőadások formájában.
- 11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:**
50-50%. Órarenden kívüli terhelés: egy vidéki település gazdasági fejlettségének a megállapítása, fejlesztési lehetőségek elemzése előzetes, helyszíni adatgyűjtés alapján, az eredmények prezentálása házidolgozat és kiselőadás formájában.
- 12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):**
A félév során elkészítendő a házidolgozat, a főbb eredményeket kiselőadás formájában prezentálni kell. A félév végén zárthelyi dolgozat megírása kötelező.
- 13. Számonkérés módja:** Megajánlott jegy a házidolgozat, a kiselőadás és a zárthelyi dolgozat eredményei alapján. Egyébként írásbeli és szóbeli kollokvium.
- 14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -**

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező:

1. A tantárgy előadásain elhangzott anyagok
2. Fehér A.: A vidékgazdaság és a mezőgazdaság. Agroinform Kiadó, Budapest, 2005.
3. Marselek S. – Magda R.: Vidékgazdaságtan I-II. Szaktudáskiadó Ház, Budapest, 2010

Ajánlott:

4. Szabó B.: Vidéki gazdaságok ökonómiája. Egyetemi jegyzet. DE-ATC-AVK, 2004.
5. Székelyhídi T.: Alternatív vidéki vállalkozások szervezése. Szaktudás Kiadóház, Budapest, 2003.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: Laptop, projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

AZ ELŐADÁSOK ÉS GYAKORLATOK FOGLALKOZÁSI TERVE
VIDÉKGAZDASÁGTAN
AVM_VNB106
2011/2012. tanév II. félév
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
nappali tagozat, I. évfolyam

Hét	Az órák ideje	Témakör	Előadó
1.		Félévkezdés, regisztráció	Sz.B.
2.		A vidék fogalma, a vidékfejlesztés alapkérdései, a vidékgazdaság jellemzői, lehatárolása Erőforrások a vidékgazdaságban (ea)	Sz.B.
3.		A vidékgazdaság struktúrája, külső kapcsolatai A vidékgazdaság kialakulását befolyásoló hazai térfolyamatok (ea)	Sz.B.
4.		Regionális egyenlőtlenségek, a vidékgazdaság teljesítménye, versenyképessége, a gazdasági fejlettség mérése (ea)	Sz.B.
5.		A mezőgazdaság szerepe a vidékgazdaságban A vadgazdálkodás szerepe a vidékgazdaságban Az erdőgazdálkodás szerepe a vidékgazdaságban (ea)	Sz.B.
6.		A vidékgazdaság diverzifikációja: turizmus és vidékgazdaság A vidékgazdaság diverzifikációja: az agrártermelők szerepe a turisztikai szolgáltatások bővítésében (falusi- és agroturizmus) (ea)	Sz.B.
7.		A népességmegtartó képesség vizsgálata A vidékgazdaság fenntarthatósági vizsgálata ökofalvak esetén, ökofalvak helyzete, lehetőségei (ea)	Sz.B.
8.		A mezőgazdaság szerepe a vidékgazdaság energiaellátásában (ea)	B.A.
9.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan I. (gy)	Sz.B.
10.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan II. (gy)	Sz.B.
11.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan III. (gy)	Sz.B.
12.		KÖNYVTÁRHASZNÁLATI HÉT	-
13.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan IV. (gy)	Sz.B.
14.		Hallgatói esettanulmányok bemutatása az előadásokhoz kapcsolódóan V. (gy)	Sz.B.
15.		Zárthelyi dolgozat	Sz.B.

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Sz.B. – Dr. Szabó Bernadett, egyetemi docens
B.A. – Dr. Bai Attila, egyetemi docens
ea – előadás
gy – gyakorlat

VIZSGAKÉRDÉSEK
Vidék gazdaságtan (AVM_VNB106)

- A regionális fejlődés folyamata Magyarországon
- A vidék fogalma, funkciói, lehatárolása
- A vidékfejlesztés fogalma, céljai, feladatai
- A vidékgazdaság jellemzői
- Erőforrások a vidékgazdaságban
- A vidékgazdaság struktúrája
- A vidékgazdaság külső kapcsolatai
- A vidékgazdaság kialakulását befolyásoló hazai térfolyamatok, regionális egyenlőtlenségek
- A vidékgazdaság teljesítménye, versenyképessége, a gazdasági fejlettség mérése
- A vidékgazdaság múltja
- A vidékgazdaság és mezőgazdaság kapcsolata
- A mezőgazdaság támogatása
- A mezőgazdaság szerepe a vidékgazdaság energiaellátásában
- A vadgazdálkodás gazdasági jelentősége
- Az erdőgazdálkodás gazdasági jelentősége
- Vidékgazdaság és turizmus
- A turizmus gazdasági, társadalmi, ökológiai hatásai
- A mezőgazdaság és a falusi vendéglátás potenciális kapcsolódási lehetőségei
- A falusi és agroturizmus helyzete
- A népességmegtartó képesség vizsgálata
- Ökofalvak helyzete és lehetőségei Magyarországon
- A vidékgazdaság fejlettsége, fejlesztési lehetőségek

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Szabó Bernadett
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tárgy neve (csoportja):** Agrárinformációs rendszerek AVM_VNB107
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Herdon Miklós egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
4. **Tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév, 2+1 K
6. **A tantárgy kredit értéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célkitűzései:** Információs rendszerek és szolgáltatások elhelyezése és tisztázása az agrárszektorban. Az elméleti ismeretek mellett a hallgatóknak el kell sajátítani a rendszerek alapvető működési sajátosságait. Az ismeretek nagyban mélyíti a meghívott gyakorlati szakemberek előadásai.
8. **Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):** Dr. Herdon Miklós egyetemi docens
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** előző félévek teljesítése
10. **Tematika:**

- Ü Információ és rendszerelmélet
- Ü Információs rendszerek
- Ü Vállalati információs rendszerek
- Ü ERP rendszerek
- Ü SAP SBO
- Ü Agrárinformációs rendszerek
- Ü KAP és az információ
- Ü Agrárstatisztika
- Ü Piaci Információs Rendszer
- Ü Tesztüzemi Rendszer
- Ü Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer
- Ü MEPAR
- Ü ENAR
- Ü Nyomonkövetés
- Ü Információs rendszerek az agrárvállalkozásokban

11. **Órarendi, illetve "otthoni" terhelés aránya:** 1:1
12. **Évközi ellenőrzés módja:** ZH dolgozatok

A tananyag megfelelő szintű elsajátításához az előadásokon való részvétel szükséges. A tananyagot az itt elhangzottak teszik ki. A félév elismeréséhez két teszt - ZH (7. és 12. héten) és egy önálló gyakorlati feladat (esettanulmány) elkészítése szükséges. A Zh-k pontértéke: 10-10 pont (összesen 20 pont), a feladat pontértéke 10 pont. Az aláírás megszerzéséhez 12 pont elérése szükséges A félév vizsgával zárul. A vizsga egy írásbeli teszt-ből (40 pont) és szóbeliből (30 pont) áll. A vizsga érdemjegye az évközben szerzett pontok és a vizsgapontok összegéből tevődik össze. A maximális pontszám: 100. Vizsgajegyek: 0-60=2, 61-70=2, 71-80=3, 81-90=4, 91-100=5

13. **Számonkérés módja:** írásbeli + szóbeli vizsga

14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** -
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:** előadás anyaga. Herdon Miklós: Informatika agrárgazdasági alkalmazásokkal (Szaktudás Kiadó Ház), Kapronczai István: Információs rendszerek a közös agrárpolitika szolgálatában (Szaktudás Kiadó Ház), Információmenedzsment. Szerk. Gábor András. Aula Kiadó, 1997. ISBN 963 9078 42 5.
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** felszerelt előadó, gyakorló

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Herdon Miklós
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Foglalkozási terv

Agrárinformációs rendszerek
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc szak
2011/2012. tanév 1. félév

e l ő a d á s + gyakorlat

Hét	Témakör
1	Információ és rendszerelmélet
2	Információs rendszerek
3	Vállalati információs rendszerek
4	ERP rendszerek
5	SAP SBO
6	Agrárinformációs rendszerek
7	KAP és az információ
8	Agrárstatisztika
9	Piaci Információs Rendszer
10	Tesztüzemi Rendszer
11	Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer
12	MEPAR
13	ENAR
14	Nyomonkövetés
15	Információs rendszerek az agrárvállalkozásokban

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Herdon Miklós
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Vizsgakérdések

Agrárinformációs rendszerek Vidékfejlesztési agrármérnök MSc szak **2011/2012. tanév 1. félév**

1. Információ és rendszerelmélet
2. Információs rendszerek
3. Vállalati információs rendszerek
4. ERP rendszerek
5. SAP SBO
6. Agrárinformációs rendszerek
7. KAP és az információ
8. Agrárstatisztika
9. Piaci Információs Rendszer
10. Tesztüzemi Rendszer
11. Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer
12. MEPAR
13. ENAR
14. Nyomonkövetés
15. Információs rendszerek az agrárválalkozásokban

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Herdon Miklós
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

(tantárgyleírások)

- 1. A tantárgy neve (csoportja):** Mezőgazdasági piacok gazdaságtana (AVM_VNB108-K6)
- 2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Felföldi János, egyetemi docens;
- 3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési MSc, nappali tagozat I.
- 4. A tantárgy típusa (A, B, C):** A-típusú tantárgy (kötelező)
- 5. A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév, 2+2 K
- 6. A tantárgy kredit értéke:** 6 kredit
- 7. A tantárgy oktatási célkitűzése:**

A hallgatók a tanév során elsajátítják a mezőgazdasági piacok gazdaságtanának elméleti kérdéseinek alapjait. Az elméleti oktatáson túl a gyakorlatvezető irányításával szakmai előadásokon vesznek részt. A gyakorlat keretében választott témában beadandó dolgozatot készítenek el (1 fő készít egy dolgozatot), mely egy adott mezőgazdasági ágazat aktuális piaci helyzetével és problémájával foglalkozik. Ezen dolgozat eredményeit írásban és szóban is ismertetik a gyakorlat során. Követelmény, hogy a hallgatók kidolgozzák az előirányzott témát a gyakorlatvezető útmutatása szerint.
- 8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):**
 - Kovács Krisztián, ügyvivő-szakértő
- 9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):**

A tantárgy feltételezi mindazon gazdasági tantárgyak (mikro-, makroökonómia, pénzügy, vállalati pénzügyek, marketing, vállalatgazdaságtan, agrobiznisz, ágazati gazdaságtan, számvitel, menedzsment, gazdasági elemzés) ismeretét, amelyek a tanterv szerint a BsC képzés során oktatásra kerülnek.
- 10. A tantárgy tartalma:**
 1. Piaci formák az élelmiszervertikumban
 2. Horizontális ártranszmisszió a mezőgazdasági termékpiacok között
 3. Tranzakciós költségek és az információáramlás a termékpályákon
 4. Gabona (búza) termékpálya
 5. Gabona (kukorica) termékpálya
 6. Napraforgó termékpálya
 7. Sertéshús termékpálya

8. Csirkehús termékpálya
9. Tej termékpálya
10. Marhahús termékpálya
11. Zöldség és gyümölcs termékpálya
12. Szőlő és bor termékpálya

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

20-80%, Órarenden kívüli terhelés: kötelező szakirodalmak részletes feldolgozása, elsajátítása, mezőgazdasági vállalkozások felkeresése, adatgyűjtés, aktuális ágazati elemzés készítése.

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

A félév elfogadásának (a **félévi aláírás** megszerzésének) feltételei:

- A **gyakorlatok látogatása** kötelező a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. A jelenlét folyamatosan ellenőrzésre kerül. Az aláírás feltétele a foglalkozások előírásoknak megfelelő látogatása.
- Az oktató útmutatásai szerint **elkészítendő ágazati-piaci elemzés** tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az ágazati elemzés legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben található, mely kiegészül a gyakorlatvezető gyakorlatokon elhangzott előírásaival.

A leadási határidő: 2011. november 23. (szerda) 14 óra. Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat **elégtelen osztályzatát** vonja maga után.

- Az ágazati-piaci elemzés **szóbeli prezentációja** a szorgalmi időszak utolsó két gyakorlatán (14. és 15. hét). Igazolt hiányzás esetén a prezentáció a gyakorlatvezető oktatóval történt egyeztetést követően pótolható. A hiányzás beszámít a félévi hiányzásba.
- Azonnali **elégtelen érdemjegyet** von maga után, ha a beadott elemzés nem a hallgatók saját munkájának eredménye.

13. Számonkérés módja (félévi vizsgajegy kialakításának módja [beszámoló, gyakorlati jegy, kollokvium, szigorlat]):

A félév kollokviummal zárul, mely a végső érdemjegy felét (50%-át) adja. Továbbá a gyakorlati jegy kialakításának szempontjai: Egyrészt az előadások és a saját

adatgyűjtés alapján az előírásoknak megfelelően elkészített és határidőre beadott mezőgazdasági ágazati-piaci elemzés szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok aktualitása és számszaki pontossága (30%). Másrészt az ágazati elemzés védése 15 perces prezentáció formájában (20%).

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: külső szakmai előadások, adatgyűjtés

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező:

- A tantárgy gyakorlatain elhangzott és kiadott anyagok;
- AGRÁRGAZDASÁGI TANULMÁNYOK 2 007.2. szám, szerkesztette: Varga Tibor-Tunyonyigé Nechay Veronika-Mizik Tamás, A MEZŐGAZDASÁGI ÁRKÉPZÉS ELMÉLETI ALAPJAI ÉS HAZAI GYAKORLATA Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest, Zsil u. 3-5. Tel: 36-1-217-1011

Ajánlott:

- Stummer Ildikó, Molnár Zsuzsa, Mándi-Nagy Dániel, Isépy Anett, Módos Rita, Pájtli Péter, Thury Eszter, Németh Noémi, Wanek Zsuzsa (2011), A fontosabb termékpályák 2010. évi piaci folyamatai, Budapest, Agrárgazdasági Kutató Intézet. 86 p., ISBN: 978-9-634915-66-9, ISSN: 1418-2130
- Nábrádi A., Pupos T., Takácsné Gy.K. Üzemtan II. 2. kötet., Szaktudás Kiadó Ház, Budapest 2008. ISBN:978-963-9736-92-4

6 A tantárgy tárgyi szükségletei: Tanterem, laptop, projektor,

Debrecen, 2011. szeptember 7.

Dr. Felföldi János

egyetemi docens

Foglalkoztatási terv

Mezőgazdasági piacok gazdaságtana (AVM_VNB108-K6)

Vidékfejlesztési MSc, nappali tagozat I.

I. évfolyam 2. félév, 2+2K

6 kredit

Előadás - Gyakorlat

Oktatási hét	Téma
1.	Alapfogalmak, követelményrendszer
2.	Piaci formák az élelmiszervertikumban
3.	Piaci formák az élelmiszervertikumban
4.	Horizontális ártranszmisszió a mezőgazdasági termékpiacok között
5.	Tranzakciós költségek és az információáramlás a termékpályákon
6.	Kalászos termékpálya
7.	Kukorica termékpálya
8.	Olajos növények termékpálya
9.	Sertéshús termékpálya
10.	Baromfi-hús termékpálya
11.	Tej termékpálya
12.	Marhahús termékpálya
13.	Zöldség és gyümölcs termékpálya
14.	Szőlő és bor termékpálya
15.	Ágazati-piaci elemzések

Fontosabb időpontok és határidők:

Megnevezés	Tartalom	Határidő
Az Ágazati-piaci elemzés leadása	Lásd „Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményei”	2011. november 23 (szerda) 14 óra
Az Ágazati-piaci elemzés védése	Lásd „Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményei”	2011. november 29-30 (kedd-szerda)

Debrecen, 2011. szeptember 7.

Dr. Felföldi János,
egyetemi docens

Az ágazati-piaci elemzés tartalmi és formai követelményei

Az ágazati-piaci elemzés előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Az ágazat világgazdasági jelentősége
2. Az ágazat helye az Európai Unióban
3. Az ágazat nemzetgazdasági jelentősége
4. Külkereskedelmi vonatkozások
5. Üzemméret, szervezeti keretek a vertikumban
6. Integrációs kapcsolatok és más ágazatokhoz való kapcsolódás
7. Piaci szabályozások
8. Árak és trendek
9. Az ágazat hozamai és jövedelmezősége
10. Az ágazat SWOT elemzése
11. Összefoglalás

Felhasznált irodalom

Mellékletek

+ A prezentáció (*.ppt) emlékeztető formában kinyomtatva

Követelmény, hogy minden egyes fejezet a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az ágazati-piaci elemzés hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása az aláírás megtagadását vonja maga után.

Az ágazati-piaci elemzés formai követelményei:

- Terjedelem: 15-20 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: alul-felül 2,5 cm, jobb oldalon 2 cm, baloldalon 3 cm;
- Oldalszámolás a lap alján, jobb oldalon;

- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- Az ágazati-piaci elemzés beadása: 1 példányban papíralapon kinyomtatva és spirálozva, valamint elektronikus formában a MOODLE rendszerbe feltöltve.
- A feltöltött dokumentumok tartalma:
 - 1) Az ágazati-piaci elemzés 1 db Word dokumentumban (*.doc);
 - 2) Az ágazati-piaci elemzésben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls);
 - 3) A szóbeli prezentáció diaanyaga 1 db PowerPoint dokumentumban (*.ppt).

Debrecen, 2011. szeptember 7.

Dr. Felföldi János,
egyetemi docens

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Lokális vidékfejlesztés
AVM_VNB109 (nappali), AVM_VLB109 (lev.)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Nagy Géza egyetemi tanár
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztő agrármérnök MSc
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 3. félév, 2+0 (nappali), 9+0 (levelező) K
6. **A tantárgy kredit értéke:** 3
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A vidékfejlesztés lényegét adó helyi kezdeményezések bemutatása és kielemezése megvalósított térségi projektek keretében. A helyi erőforrásokon alapuló eredeti ötletek esettanulmány szerű feldolgozása segítse a hallgatók gondolatainak tágítását, bátorítsa őket saját kezdeményezésekre
8. **Az oktatás személyi feltétele:** A kiadott hallgatói feladatokhoz a tutori teendőket a szeminárium jellegű foglalkozásokon a tantárgyfelelős látja el.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgy tartalma:** A foglalkozások szeminárium jelleggel mintaprojektek bemutatásából, feldolgozásából értékeléséből áll.
 1. Megvalósult projekt
 2. Megvalósult projekt
 3. Megvalósult projekt
 4. Megvalósult projekt
 5. Megvalósult projekt
 6. Megvalósult projekt
 7. Megvalósult projekt
 8. Megvalósult projekt
 9. Megvalósult projekt
 10. Megvalósult projekt
 11. Megvalósult projekt
 12. Megvalósult projekt
 13. Megvalósult projekt
 14. Megvalósult projekt
 15. Megvalósult projekt
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** kb 50-50 % tekintve, hogy a hallgatónak fel kell kutatni és a foglalkozásokon be kell mutatni a minta projektet.
12. **Évközi ellenőrzés módja:** a hallgató munkájának bemutatása része a számonkérésnek.
13. **Számonkérés módja:** az önálló feladat megoldás szintje és a szemináriumokon mutatott aktivitás együttesen adja a megajánlott kollokviumi jegyet.
14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** Minta projektek felkutatása, megismerése.
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**
UMVP intézkedéseinek ill. pályázati lehetőségeinek nyomon követése, a finanszírozott pályázatok interneten keresztüli felkutatása.
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** -

Debrecen, 2011. szeptember 10.

Dr. Nagy Géza
Egyetemi tanár, tárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VNB110)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Popp József, egyetemi tanár
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Gazdasági agrármérnök, MSc és Vidékfejlesztési agrármérnök MSc I. évfolyam, nappali
4. **A tantárgy típusa:** szakmai törzsanyag
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév 2+0 K
6. **A tantárgy kreditértéke:** 3
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék az agrárpolitika szerepét a gazdaságpolitikák között. Információt szerezzenek a nemzetközi agrárpolitikák összefüggéseiről, ismerjék meg az agrárpolitika helyét, kialakult intézményrendszerét. Ismerjék a termékpálya szereplőit és a fontosabb termékek világpiaci kilátásait.
8. **Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):** Katonáné dr. Kovács Judit
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** BSc keretében oktatott Agrárgazdaságtan és az EU agrár- és környezeti politika c tárgy teljesítése

10. A tantárgy tartalma

Ismétlés
Világkereskedelmi Szervezet (WTO)
Nemzetközi agrárpolitika
Közös Agrárpolitika (KAP)
Mezőgazdasági támogatások
Hazai intézményrendszer
Uniós intézményrendszer
Fenntartható termelés
K+F
Rendszerszemlélet
Monetáris és fiskális politika
Növényi termékek
Állati termékek
Élelmiszerbiztonság
Fórum

11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** 70:30%

12. **Évközi ellenőrzés módja:** -

13. **Számonkérés módja:** Szóbeli vizsga

14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** -

15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**

Kötelező irodalom:

Popp József (2004) Az EU Közös Agrárpolitikájának elmélete és nemzetközi mozgástere.
Kiadó: Európai Agrárpolitika Kft. ISBN 963 217 735 5
Kiss Judit (2002): A magyar mezőgazdaság világgazdasági mozgástere. Kiadó:
Akadémiai kiadó. ISBN 963 05 7900 6

Dudits Dénes (szerk.): Zöld géntechnológia és agrárinnováció. Kiadó: Winter Nyomda Kft. Szeged ISBN: 978 963 06 7742 4
Popp J. – Potori N – Udovecz G. – Csikai M. (szerk.) (2008): A versenyesélyek javításának lehetőségei a magyar élelmiszer-gazdaságban. Alapanyag-termelő vagy nagyobb hozzáadott-értékű terméket előállító ország leszünk? Kiadó: Magyar Agrárkamara. Szaktudás Kiadó Ház Budapest, 2008, 164 p. ISBN: 978-963-9935-03-7

Ajánlott irodalom:

Krijn J. Poppe; Catherine Termeer, Maja Slingerland (editors) (2009): Transitions toward sustainable agriculture and food chains in peri-urban areas. Wageningen Academic Publishers

Woodhill, J. (2008): How institutions evolve - Shaping behaviour. The Broker Issue 10 October 2008 pp 4-8

<http://www.thebrokeronline.eu/en/Magazine/articles/Shaping-behaviour>

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: folyóiratok, szakkönyvek, Internet, projektor, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

I. évfolyam Gazdasági agrármérnök és Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VNB110) 2011/2012. tanév, 1. félév

1. Ismétlés – Az előadás célja a BSc-n szerzett ismeretek előhozása. Agrárgazdaságtan, agrárpolitika tárgya, alapfogalmak ismételése.
2. Világkereskedelmi Szervezet (WTO) – Az előadás a mezőgazdasági termékek, valamint az élelmiszerek nemzetközi kereskedelmének alakulásával foglalkozik, bemutatja a WTO szerepét a nemzetközi kereskedelem szabályozásában
3. Nemzetközi agrárpolitika – Az előadás az agrárpolitika szükségességét, a nemzetközi agrárpolitika változásait a WTO megállapodások tükrében vázolja.
4. Közös Agrárpolitika (KAP) – Az előadás a Közös Agrárpolitikát elemzi és vetíti előre a jövőbeni változásokat.
5. Mezőgazdasági támogatások – Az előadás a szektorális és területi megközelítést értelmezi a mezőgazdasági támogatások szempontjából.
6. Hazai intézményrendszer – Az előadás bemutatja a hazai termékpálya szereplőit a termelőktől a jogszabályalkotókig.
7. Uniós intézményrendszer – Az előadás az uniós mezőgazdasági intézményrendszer komplex elemzésével foglalkozik, bemutatja tagországi érdekérvényesítés folyamatát.
8. Fenntartható termelés – Az előadás az élelmezés-, az energia és a környezetbiztonság összefüggéseit a fenntartható termelés tükrében világítja meg.
9. K+F – Az előadás a gazdasági fejlődés, a kutatás és a fejlesztés hatását a mezőgazdasági termeléshez kötődően mutatja be, mind mennyiségi, mind minőségi szempontból.
10. Rendszerszemlélet – Az előadás a mezőgazdasági termelést adott régióhoz kötődően értelmezi, demonstrálja a különböző változások hatásait, a termelési rendszerek rugalmasságát, a változásokra adott válaszokat.
11. Monetáris és fiskális politika – Az előadás a monetáris és a fiskális politika hatását szemlélteti a mezőgazdasági termelésre és kereskedelemre.
12. Növényi termékek – Az előadás a legfontosabb növényi termékek világpiaci kilátásait (termelés, külkereskedelem) mutatja be.
13. Állati termékek – Az előadás a legfontosabb állati eredetű termékek világpiaci kilátásait (termelés, külkereskedelem) mutatja be.
14. Élelmiszerbiztonság – Az előadás az élelmiszerbiztonság kihívásait vázolja – a szántóföldtől az asztalig
15. Fórum – Az utolsó előadás egy közös eszmecsere, ahol a hallgatók a félév során szerzett ismeretekhez kötődően megosztják gondolataikat

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

**I. évfolyam Gazdasági agrármérnök és Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc
Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VNB110)
2011/2012. tanév, 1. félév**

A hallgatók szóban adnak számot tudásukról. A megadott tételek közül egy tételt ismertetnek a vizsgán.

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

VIZSGATÉMAK

I. évfolyam Gazdasági agrármérnök és Vidékfejlesztési agrármérnök, MSc Agrárgazdaságtan és agrárpolitika (AVM_VNB110) 2011/2012. tanév, 1. félév

1. Világkereskedelmi Szervezet szerepe a nemzetközi kereskedelem szabályozásában
2. A nemzetközi agrárpolitika változásait a WTO megállapodások tükrében
3. A Közös Agrárpolitika jelene
4. A Közös Agrárpolitika a jövőbeni változásai
5. Mezőgazdasági támogatások szektorális és területi megközelítésben
6. A hazai termékpálya szereplőit a termelőktől a jogszabályalkotókig.
7. Az uniós mezőgazdasági intézményrendszer
8. Élelmezés-, az energia és a környezetbiztonság összefüggéseit a fenntartható termelés tükrében
9. A kutatás és a fejlesztés hatása a mezőgazdasági termelésben
10. A monetáris és a fiskális politika hatását szemlélteti a mezőgazdasági termelésre és kereskedelemre.
11. A legfontosabb növényi termékek világpiaci kilátásai
12. A legfontosabb állati eredetű termékek világpiaci kilátásai
13. Élelmiszerbiztonság – a szántóföldtől az asztalig

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Agrárpolitikai programok elemzése (AVM_VND101)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Popp József egyetemi tanár
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc II. évfolyam, nappali
4. **A tantárgy típusa:** szakmai törzsanyag
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév 0+2 K
6. **A tantárgy kreditértéke:** 3
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A tárgy célkitűzése, hogy felkészítse a hallgatót stratégiák, programok, jogszabályok elemzésére. Megismertesse azokat a szempontokat, melyek segítségével az elemzésen túl, esetleges programkészítési feladat esetén tisztában legyen azzal, mire fordítson különös figyelmet az eredményesség érdekében.
8. **Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):**
Katonáné dr. Kovács Judit
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):** -
10. **A tantárgy tartalma (tematika max. ½ oldal/félév)**
A politika elméleti háttere
Az agrárpolitika céljai
Célhoz rendelt eszközök
Célhoz rendelt indikátorok
Monitoring
Intézményi kapacitás
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** 30:70%
12. **Évközi ellenőrzés módja:** -
13. **Számonkérés módja:** Beadandó dolgozat
14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** -
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**
Kötelező irodalom: Popp József (2004) Az EU Közös Agrárpolitikájának elmélete és nemzetközi mozgástere. Kiadó: Európai Agrárpolitika Kft. ISBN 963 217 735 5
Kiss Judit (2002): A magyar mezőgazdaság világgazdasági mozgástere. Kiadó: Akadémiai kiadó. ISBN 963 05 7900 6
Dudits Dénes (szerk.): Zöld géntechnológia és agrárinnováció. Kiadó: Winter Nyomda Kft. Szeged ISBN: 978 963 06 7742 4
Popp J. – Potori N – Udovecz G. – Csikai M. (szerk.) (2008): A versenyeselemek javításának lehetőségei a magyar élelmiszer-gazdaságban. Alapanyag-termelő vagy nagyobb hozzáadott-értékű terméket előállító ország leszünk? Kiadó: Magyar Agrárkamara. Szaktudás Kiadó Ház Budapest, 2008, 164 p. ISBN: 978-963-9935-03-7

Ajánlott irodalom

Krijn J. Poppe; Catherine Termeer, Maja Slingerland (editors) (2009): Transitions toward sustainable agriculture and food chains in peri-urban areas. Wageningen Academic Publishers

Woodhill, J. (2008): How institutions evolve - Shaping behaviour. The Broker Issue 10 October 2008 pp 4-8 <http://www.thebrokeronline.eu/en/Magazine/articles/Shaping-behaviour>

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: folyóiratok, szakkönyvek, Internet, projektor, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

II. évfolyam Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc Agrárpolitikai programok elemzése, AVM_VND101 2011/2012. tanév, 1. félév

1. Ismétlés – Az előadás célja a BSc-n szerzett ismeretek előhozása. Agárgazdaságtan, agrárpolitika tárgya, alapfogalmak ismételése.
2. Világkereskedelmi Szervezet (WTO) – Az előadás a mezőgazdasági termékek, valamint az élelmiszerek nemzetközi kereskedelmének alakulásával foglalkozik, bemutatja a WTO szerepét a nemzetközi kereskedelem szabályozásában
3. Nemzetközi agrárpolitika – Az előadás az agrárpolitika szükségességét, a nemzetközi agrárpolitika változásait a WTO megállapodások tükrében vázolja.
4. Közös Agrárpolitika (KAP) – Az előadás a Közös Agrárpolitikát elemzi és vetíti előre a jövőbeni változásokat.
5. Mezőgazdasági támogatások – Az előadás a szektorális és területi megközelítést értelmezi a mezőgazdasági támogatások szempontjából.
6. Hazai intézményrendszer – Az előadás bemutatja a hazai termékpálya szereplőit a termelőktől a jogszabályalkotókig.
7. Uniós intézményrendszer – Az előadás az uniós mezőgazdasági intézményrendszer komplex elemzésével foglalkozik, bemutatja tagországi érdekérvényesítés folyamatát.
8. Fenntartható termelés – Az előadás az élelmezés-, az energia és a környezetbiztonság összefüggéseit a fenntartható termelés tükrében világítja meg.
9. K+F – Az előadás a gazdasági fejlődés, a kutatás és a fejlesztés hatását a mezőgazdasági termeléshez kötődően mutatja be, mind mennyiségi, mind minőségi szempontból.
10. Rendszerszemlélet – Az előadás a mezőgazdasági termelést adott régióhoz kötődően értelmezi, demonstrálja a különböző változások hatásait, a termelési rendszerek rugalmasságát, a változásokra adott válaszokat.
11. Monetáris és fiskális politika – Az előadás a monetáris és a fiskális politika hatását szemlélteti a mezőgazdasági termelésre és kereskedelemre.
12. Növényi termékek – Az előadás a legfontosabb növényi termékek világpiaci kilátásait (termelés, külkereskedelem) mutatja be.
13. Állati termékek – Az előadás a legfontosabb állati eredetű termékek világpiaci kilátásait (termelés, külkereskedelem) mutatja be.
14. Élelmiszerbiztonság – Az előadás az élelmiszerbiztonság kihívásait vázolja – a szántóföldtől az asztalig
15. Fórum – Az utolsó előadás egy közös eszmecsere, ahol a hallgatók a félév során szerzett ismeretekhez kötődően megosztják gondolataikat

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

**II. évfolyam Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc
Agrárpolitikai programok elemzése, AVM_VND101
2011/2012. tanév, 1. félév**

A félév során szerzett ismeretekre építve a hallgatók egy beadandó dolgozat formájában tesznek bizonyosságot tudásukról.

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

VIZSGATÉMÁK

**II. évfolyam Vidékfejlesztési agrármérnöki, MSc
Agrárpolitikai programok elemzése, AVM_VND101
2011/2012. tanév, 1. félév**

Egy választott dokumentum elemzése. Értékek- misszió - vízió

Debrecen, 2011. szeptember 20.

Dr. Popp József
egyetemi tanár
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tantárgy neve:**
Alternatív gazdálkodás, AVM_VND102
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. habil Bai Attila egyetemi docens
3. **Szakcsoport, szakirány megnevezése:**
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc, nappali tagozat
4. **A tantárgy típusa:**
A-típusú
5. **A tantárgy oktatásának időterve:**
3. félév, (2+1K)
6. **A tantárgy kredit-értéke:**
4 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a hagyományos élelmiszer-, illetve takarmány-előállításon kívüli növénytermesztési lehetőségekkel. Bemutatni a legfontosabb energetikai, valamint talajerő-gazdálkodásban szerepet játszó kultúrák termesztés-technológiáját, ökonómiai jellemzőit, valamint a biotermelésben rejlő lehetőségeket. Hangsúlyt fektetünk a vertikális és komplex szemléletmód készségszintű alkalmazására.
8. **Az oktatás személyi feltételei:**
A tantárgyfelelős vezető oktató, a témában szerzett sokéves szakmai tapasztalattal.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltételei: -**
10. **A tantárgy tartalma:**
 - **Alternatív gazdálkodás, energianövények általános jellemzése**
 - **Bio-energetikai eljárások**
 - Közvetlen eltüzelés, bio-tömörítvények, biogáz, bio-üzemanyagok)
 - **Bio-energetikai növények**
 - Speciális fásszárú és lágyszárú energia-ültetvények
 - Hagyományos szántóföldi növények energetikai hasznosítása (energia-fajták)
 - Melléktermékek

- **Egyéb alternatív gazdálkodási módok**
 - Zöldtrágya-növények, Westsik-vetésforgó, bio-gazdálkodás

11. Órarendi, illetve otthoni terhelés aránya: 70-30 %

12. Évközi ellenőrzés módja: A félév utolsó hetében a hallgatók egy zárthelyi dolgozatot írnak, melynek legalább 20 % -os eredménnyel történő megírása a félévi aláírás előfeltétele. Az aláírás további feltétele egy kétfős csapatmunkában megalkotott, saját készítésű, előírt tartalmú, összehasonlító elemzés határidőre (2012 április 22. 24.00) történő beadása. Ennek, valamint a szóbeli védésnek az eredménye beleszámít a megajánlott jegybe. A dolgozat végeredménye és a gyakorlati munkára kapott értékelés megajánlott jegyet eredményez, mely a TVSZ-nek megfelelően javítható. Az eredményes félévi-, illetve megajánlott jegy előfeltétele minden előzőekben leírt követelmény legalább elégséges szintű teljesítése.

13. Számonkérés módja: Kollokvium.

14. Előírt külső szakmai gyakorlat: -

15. Kötelező, illetve ajánlott irodalom

Kötelező forrásmunkák:

1. Bai A.(szerk.): A biomassza felhasználása. Szaktudás Kiadó Ház Zrt, Budapest, 2002. (2008).
2. Barkóczy Zs-Ivelics R.: Energetikai célú ültetvények. Erdészeti Kisfüzetek. NYME, Erdőgazdálkodási intézet, 2008
3. Szajkó G. (szerkesztő): Erdészeti és ültetvény-eredetű fásszárú energetikai biomassza Magyarországon. Regionális Energetikai Kutatóközpont, Budapesti Corvinus Egyetem, 2009
4. Fogarassy Csaba: Energianövények a szántóföldön. SZIE GTK Európai Tanulmányok Központja. Gödöllő, 2001.

Ajánlott forrásmunkák:

Internet:, www.biomassza.hu

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: Írásvetítő, laptop, video-projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, II. félév

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, nappali tagozat, II. évfolyam

Előadás:

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előadó
1.	Jan. 30.-febr. 3	Regisztrációs hét	B.A.
2.	Febr. 6-10.	Alternatív gazdálkodási lehetőségek, energianövények általános jellemzése, csoportosítása.	B.A.
3.	Febr. 13-17	Közvetlen eltüzelés, bio-tömörítvények	B.A.
4.	Febr. 20-27	Biogáz	B.A.
5.	Febr. 28-márc. 2	Bio-hajtóanyagok	B.A.
6.	Márc. 5-9	Fásszárú energetikai ültetvények I. (akác, fűz, nyár)	B.A.
7.	Márc. 12-16	Lágyszárú energia-ültetvények (energiafű-, -nád)	B.A.
8.	Márc. 19-23	Hagyományos növények energetikai célú termesztése, energetikai fajták (kukorica, napraforgó, cirok, csicsóka, szudánifű)	B.A.
9.	Márc. 26-30	Egyéb perspektivikus hazai növények (sida, arundo)	B.A.
10.	Ápr. 2-6	Melléktermékek energetikai hasznosítása	B.A.
11.	Ápr. 9-13	Könyvtárhasználati hét	-
12.	Ápr. 16-20	Zöldtrágya és mézélő növények, Westsik-vetésforgó	B.A.
13.	Ápr. 23-27	Bio-gazdálkodás	K.K.
14.	Ápr. 30- máj. 4	Beadvány védelem I.	B.A.
15.	Máj. 7-11.	Beadvány védelem II.	B.A.
16.	Máj. 14-18.	Zárthelyi dolgozat	B.A.

B.A.: Dr. Bai Attila,

K.K.: Dr. Koch Krisztina

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, II. félév

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, nappali tagozat, II. évfolyam

Gyakorlat:

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előad ó
1.	Jan. 30.-febr. 3	Regisztrációs hét	B.A.
2.	Febr. 6-10.	Alternatív gazdálkodási lehetőségek, energianövények általános jellemzése, csoportosítása.	B.A.
3.	Febr. 13-17	Közvetlen eltüzelés, bio-tömörítvények	B.A.
4.	Febr. 20-27	Biogáz	B.A.
5.	Febr. 28-márc. 2	Bio-hajtóanyagok	B.A.
6.	Márc. 5-9	Fásszárú energetikai ültetvények I. (akác, fűz, nyár)	B.A.
7.	Márc. 12-16	Lágyszárú energia-ültetvények (energiafű-, -nád)	B.A.
8.	Márc. 19-23	Hagyományos növények energetikai célú termesztése, energetikai fajták (kukorica, napraforgó, cirok, csicsóka, szudánifű)	B.A.
9.	Márc. 26-30	Egyéb perspektivikus hazai növények (sida, arundo)	B.A.
10.	Ápr. 2-6	Melléktermékek energetikai hasznosítása	B.A.
11.	Ápr. 9-13	Könyvtárhasználati hét	-
12.	Ápr. 16-20	Zöldtrágya és mézelő növények, Westsik-vetésforgó	B.A.
13.	Ápr. 23-27	Bio-gazdálkodás	K.K.
14.	Ápr. 30- máj. 4	Beadvány védeése I.	B.A.
15.	Máj. 7-11.	Beadvány védeése II.	B.A.
16.	Máj. 14-18.	Zárthelyi dolgozat	B.A.

B.A.: Dr. Bai Attila,

K.K.: Dr. Koch Krisztina

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

TÉTELSOR

ALTERNATÍV GAZDÁLKODÁS

1. Energianövények általános jellemzése, csoportosítása.
2. Közvetlen eltüzelés
3. Bio-tömörítvények
4. Biogáz
5. Bio-hajtóanyagok
6. Fásszárú energetikai ültetvények I. (akác, fűz, nyár)
7. Lágyszárú energia-ültetvények (energiafű, energianád)
8. Hagyományos növények energetikai célú termesztése, energetikai fajták (kukorica, napraforgó, cirok, csicsóka, szudánifű)
9. Egyéb perspektivikus hazai növények (sida, arundo)
10. Melléktermékek energetikai hasznosítása
11. Zöldtrágya és mézelő növények, Westsik-vetésforgó
12. Bio-gazdálkodás

Debrecen, 2011.szeptember 14.

Dr. habil Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. A tantárgy neve (csoportja):

Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés (AVM_VND104, AVM_SNC105)

2. A tantárgy felelős neve, beosztása

Dr. Posta László, egyetemi docens

3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése (agrármérnök, gazdasági agrármérnök, stb.):

Vidékfejlesztő agrármérnök MSc. szak II. éves, nappali tagozatos hallgatói számára, és választható a Számvitel MA szak hallgatói számára

4. A tantárgy típusa (A, B, C):

A-típusú tantárgy

5. A tantárgy oktatásának időterve

4. félév, heti 2+2 óra

6. A tantárgy kredit értéke:

6 kredit

7. A tantárgy oktatási célkitűzése:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék a helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés lényegét, jelentését általában, valamint jellemzőit és járulékos hasznait. Ismerjék meg a helyi gazdaságfejlesztés eszközeit, a területfejlesztés és a helyi gazdaságfejlesztés kapcsolatát. Foglalkozunk azzal, hogy mit jelent a helyi gazdaságfejlesztés itthon és nemzetközi viszonylatban. Külön kiemelten kezeljük a helyi gazdaságfejlesztés gyakorlati kérdéseit, amelyekhez kapcsolódóan a gyakorlatok során esettanulmányokat dolgozunk fel. Áttekintjük a helyi gazdaságfejlesztés (LED) szakkifejezéseit, valamint a LED stratégia tervezésének szakaszait. Részletesen foglalkozunk az egyes szakasokkal, és a stratégiai terv kidolgozásával.

8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):

A tantárgy felelőse minősített oktató.

9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):

A tantárgy feltételezi mindazon tárgyak ismeretét, amelyek a megelőző félévvel bezárólag oktatásra kerültek.

10. A tantárgy tartalma (tematika max. ½ oldal/félév):

- A helyi gazdaságfejlesztés jelentése, a helyi gazdaság lényege.
- A helyi gazdaságfejlesztés jellemzői, járulékos hasznai, eszközei.
- A helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások csoportosítása.
- Területfejlesztés és helyi gazdaságfejlesztés kapcsolata.
- Hazai és nemzetközi helyi gazdaságfejlesztés.
- Jó gyakorlatok a helyi gazdaságfejlesztésben (helyi termékek, helyi pénz, helyi energia).
- Vállalkozások helyi fejlesztése, ennek eszközei.
- Szociális gazdaság és jellemzői.

- A LED stratégiai tervezés szakaszai.
- A LED stratégiai terv kidolgozása, a szakaszokon belüli lépések.

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:

A rendszeres tanulás időigénye eléri, vagy meghaladja az órarendi időterhelés nagyságát.

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

Az előadásokon és a gyakorlatokon a részvétel kötelező, a jelenlét alkalomszerűen ellenőrzésre kerül. A vizsgára bocsátás és aláírás feltételei a tanulmányi és vizsgaszabályzat előírásainak megfelelően alakulnak.

13. Számonkérés módja (félévi vizsgajegy kialakításának módja [beszámoló, gyakorlati jegy, kollokvium, szigorlat]):

A tantárgy keretében a hallgatók egy zárthelyi dolgozat és egy önállóan elkészítendő helyi gazdaságfejlesztési esettanulmány formájában adnak számot tudásukról, melyek alapján kollokviumi jegyet kapnak. Aki az esettanulmányt nem készíti el a szorgalmi időszak végéig, annak számára a tantárgyfelelős az indexaláírást megtagadja.

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:

Nincsenek

15. A kötelező, illetve ajánlott szakirodalom:

Kötelező:

- Helyi gazdaságfejlesztés – ötletadó megoldások, jó gyakorlatok Területfejlesztési füzetek 2. NFM, NGM, VÁTI Nonprofit Kft. Budapest, 2010.
- Az előadásokon elhangzott tananyag

Ajánlott:

- Gwen Swinburn – Soraya Goga – Fergus Murphy: A helyi gazdaságfejlesztés kézikönyve Világbanki kiadvány, Bertelsmann Stiftung 2004.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Az előadásokhoz oktatástechnikai eszköz – írásvetítő, projektor – valamint fénymásoló szükséges.

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Posta László
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV
Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
(AVM_VND104, AVM_SNC105)

2011/2012. tanév I. félév

II. évfolyam

Csütörtök 14.00-15.50 TVK 10.

Az előadások tematikája:

Sor- szám	Oktatás ideje	Téma	Előadók
1.	szept. 8.	Regisztrációs hét	-
2.	szept. 15.	Orientáció, a követelményrendszer ismertetése A helyi gazdaságfejlesztés jelentése, a helyi gazdaság lényege.	P.L.
3.	szept. 22.	A helyi gazdaságfejlesztés jellemzői, járulékos hasznai, eszközei.	P.L.
4.	szept. 29.	A helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások csoportosítása.	P.L.
5.	okt. 6.	Területfejlesztés és helyi gazdaságfejlesztés kapcsolata.	P.L.
6.	okt. 13.	Hazai és nemzetközi helyi gazdaságfejlesztés.	P.L.
7.	okt. 20.	Jó gyakorlatok a helyi gazdaságfejlesztésben (helyi termékek, helyi pénz, helyi energia).	P.L.
8.	okt. 27.	Vállalkozások helyi fejlesztése, ennek eszközei.	P.L.
9.	nov. 3.	Szociális gazdaság és jellemzői.	P.L.
10.	nov. 10.	A LED stratégiai tervezés szakaszai. A stratégiai terv kidolgozása, a szakaszokon belüli lépések.	P.L.
11.	nov. 17.	Zárthelyi dolgozat	P.L.

P. L. Dr. Posta László egyetemi docens

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Posta László
egyetemi docens
tantárgyfelelős

GYAKORLATI FOGLALKOZÁSI TERV
Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
(AVM_VND104, AVM_SNC105)

2011/2012. tanév I. félév

II. évfolyam

Csütörtök 16.00-17.50 TVK 10.

A gyakorlatok tematikája: A gyakorlatokon a hallgatók az előadások anyagához kapcsolódóan esettanulmányokat dolgoznak fel, melyek alapján saját önálló esettanulmányt készítenek.

Sor-szám	Oktatás ideje	Téma	Gyakorlat vezető
1.	szept. 8.	Regisztrációs hét	-
2.	szept. 15.	Orientáció, a követelményrendszer ismertetése	P.L.
3.	szept. 22.	Helyi élelmiszertermékek előállítása	P.L.
4.	szept. 29.	Nem élelmiszer helyi termékek előállítása	P.L.
5.	okt. 6.	Térségi márkák, védjegyek	P.L.
6.	okt. 13.	Helyi termékek fogyasztásának ösztönzése	P.L.
7.	okt. 20.	Helyi pénz	P.L.
8.	okt. 27.	Helyi alternatív energia előállítása	P.L.
9.	nov. 3.	Mikro-, kis- és középvállalkozások helyi fejlesztése	P.L.
10.	nov. 10.	Szociális gazdaság helyben	P.L.
11.	nov. 17.	A félév zárása, értékelése, az önálló esettanulmányok beadása	P.L.

P. L. Dr. Posta László egyetemi docens

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Posta László
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Vizsgakérdések

Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

(AVM_VND104, AVM_SNC105)

2011/2012. tanév I. félév

- Mit jelent a helyi gazdaság, és a helyi gazdaságfejlesztés?
- Mik a helyi gazdaságfejlesztés jellemzői?
- Milyen járulékos hasznai vannak a helyi gazdaságfejlesztésnek?
- Hogyan csoportosíthatók a helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások?
- Mit jelent a források szerinti csoportosítás?
- Mit jelent a területi szint és a térségi jelleg szerinti csoportosítás?
- Mit jelent a jelleg szerinti csoportosítás?
- Milyen eszközei vannak a helyi gazdaságfejlesztésnek?
- Mit értünk közösségfejlesztés alatt?
- Hogyan történik a helyi termékek előállításának és értékesítésének fejlesztése?
- Milyen eszközökkel lehetséges a helyi vállalkozások fejlesztése?
- Melyek a helyi gazdaság pénzügyi ösztönzői?
- Mi jellemzi a helyi gazdasági együtt működéseket?
- Miben vállalhat szerepet az önkormányzat a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Mit jelent a szociális gazdaság?
- Milyen szerepe van a helyi gazdaságfejlesztésben a helyi érdekű képzésnek, szakképzésnek?
- Miért fontos a lakossági és vállalkozói szemléletformálás?
- Kik a helyi gazdaságfejlesztés szereplői?
- Mit tartalmaz a helyi gazdaságfejlesztési stratégia?
- Hogyan értékelhető a helyi gazdaságfejlesztés területfejlesztési szempontból?
- Hogy jelenik meg a helyi gazdaságfejlesztés az EU regionális politikájában?
- Hogyan értelmezhető a helyi szint?
- Hogy jelenik meg a helyi gazdaságfejlesztés a támogatáspolitikában?
- Milyen nemzetközi szervezetek foglalkoznak helyi gazdaságfejlesztéssel?
- Helyi termékek felkarolásával milyen hatások válhatnak ki?
- Milyen lehetőségek vannak a helyi termékek felkarolására?
- Melyek a helyi termék fesztiválok jellemzői?
- Milyen nem mezőgazdasági helyi termékek lehetnek?
- Melyek a direkt marketing helyi gazdaságfejlesztésben alkalmazható eszközei?
- Mi a helyi pénzek, pénzhelyettesítő eszközök szerepe a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Az alternatív pénzrendszerek bevezetésének milyen csoportjai léteznek?
- Hogyan működnek a cserekörök?
- Milyen járulékos haszna van a helyi pénzek bevezetésének?
- Milyen veszélyei vannak a helyi pénz bevezetésének?
- Miért érdemes helyi pénzt, pénzhelyettesítőket létrehozni?
- Milyen lehetőségek vannak az energiaellátás terén a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Mely vállalkozások lehetnek a helyi gazdaságfejlesztés alanyai?
- Kiknek érdemes végezni a helyi gazdaságfejlesztést?
- Milyen eszközök állnak rendelkezésre a helyi gazdaságfejlesztésben?
- Mi hívta élte a szociális gazdaságot?
- Melyek a szociális gazdaság legfontosabb jellemzői?
- Melyek a helyi szükségletek kielégítésére épülő szociális gazdaság főbb területei?
- Melyek a szociális vállalkozások jellemzői?
- Melyek a szociális gazdaság területi feltételei?
- Milyen eredmények várhatók a szociális gazdaságtól?
- Mi a Változás városai c. program célja?
- Melyek a helyi gazdaságfejlesztés stratégiai tervezésének szakaszai?
- Mi jellemzi a szervezési szakaszt?
- Mi jellemzi a helyi gazdaság feltérképezésének szakaszát?
- Mi a célja a helyi gazdaság felmérésének?
- Mi jellemzi a stratégia kialakításának szakaszát?

Melyek a stratégia összetevői?
Mi jellemzi a stratégia megvalósításának szakaszát?
Mit tartalmaz a végrehajtási-, és az akcióterv?
Mi jellemzi a stratégia felülvizsgálatának szakaszát?
Kik a kulcsszereplői a stratégiának?
Milyen információkra van szükség a helyi gazdaság felmérésére?
Mit jelentenek a „SMART” célkitűzések?
Melyek az akciótervek alapvető összetevői?
Mit tartalmaz akcióterv űrlap?
Milyen forrásból finanszírozható a stratégiai terv?
Kit érdemes projektvezetőnek választani?
Mik a folyamat- és az eredményértékelés jellemzői?
Miért szükséges a követés és a kiértékelés?
Mik a hagyományos és a demokratikus kiértékelés jellemzői?

Debrecen, 2011. szeptember 5.

Dr. Posta László
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve, kódja:** AVM_VND105-K4 Település és térségmarketing
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Csapó Zsolt, egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, nappali tagozat
4. **A tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév 2+1
6. **A tantárgy kredit értéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** Célja, hogy a hallgató rendelkezzen mindazon alapismeretekkel, melyek a település és térségmarketing szakterülethez kapcsolódnak.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Dr. Csapó Zsolt, egyetemi docens, Varga Levente, egyetemi tanársegéd
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgy tartalma:**

I. Marketing, piac, fogyasztó

- A marketing szerepe az üzleti életben és a társadalomban
- Piacszegmentáció
- Fogyasztói magatartás
- Szervezetek beszerzési magatartása

II. Marketingeszközök

- Termékpolitika
- Árpolitika
- Értékesítés
- Reklám

III. Régió- és településmarketing

- Komparatív versenyelőnyök
- Területtermék
- „Vevők”
- Objektív adottságok – Szubjektív imázs
- A közösségi típusú marketing
- Kompetencia, és totális marketing
- Területi marketingstratégia
- Szituációelemzés, makro, mezo és lokális információk
- Érték-, imázs-, tevékenység-, célcsoport-, konkurenciaaudit
- SWOT analízis
- A „jólét”
- Stratégia dimenziók, stratégia típusok
- Kínálati mix
- Gazdaságfejlesztés
- Önkormányzatok, KKV-k szerepe
- Turizmusfejlesztés
- Stratégia realizálás

IV. Fejlesztési programok

- ÚSZT - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése (USZT_ROP_EAOP_211H-11)
- MVH – Turisztikai tevékenységek ösztönzése (ÚMVP III. tengely; 44/2011. VM rendelet, 94/2011 MVH közlemény)
- MVH – LEADER (ÚMVP IV. tengely kistérségi szintű pályázatok)

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 50-50 %

12. Évközi ellenőrzés módja/A félév elfogadásának feltétele: Az előadásokon való részvétel.

13. Számonkérés módja: Írásbeli vizsgadolgozat formájában.

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. A kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező: Piskóti I. – Dankó L. – Schupler H.: Régió- és településmarketing KJK Kerszöv, 2002.

Ajánlott: Philip Kotler: Marketingmenedzsment, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.
Kiss Mariann: Alapmarketing, Budapest, Aula Kiadó, 2005.

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: -

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

FOGLALKOZTATÁSI TERV

Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, nappali tagozat

Település és térségmarketing tantárgy

2011/2012. tanév 1. félévében

I. Marketing, piac, fogyasztó

- A marketing szerepe az üzleti életben és a társadalomban
- Piacszegmentáció
- Fogyasztói magatartás
- Szervezetek beszerzési magatartása

II. Marketingeszközök

- Termékpolitika
- Árpolitika
- Értékesítés
- Reklám

III. Régió- és településmarketing

- Komparatív versenyelőnyök
- Területtermék
- „Vevők”
- Objektív adottságok – Szubjektív imázs
- A közösségi típusú marketing
- Kompetencia, és totális marketing
- Területi marketingstratégia
- Szituációelemzés, makro, mezo és lokális információk
- Érték-, imázs-, tevékenység-, célcsoport-, konkurenciaaudit
- SWOT analízis
- A „jólét”
- Stratégia dimenziók, stratégia típusok
- Kínálati mix
- Gazdaságfejlesztés
- Önkormányzatok, KKV-k szerepe
- Turizmusfejlesztés
- Stratégia realizálás

IV. Fejlesztési programok

- ÚSZT - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése (USZT_ROP_EAOP_211H-11)
- MVH – Turisztikai tevékenységek ösztönzése (ÚMVP III. tengely; 44/2011. VM rendelet, 94/2011 MVH közlemény)
- MVH – LEADER (ÚMVP IV. tengely kistérségi szintű pályázatok)

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

VIZSGAKÉRDÉSEK / TÉTELSOR

Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, nappali tagozat

Település és térségmarketing tantárgy

2011/2012. tanév 1. félévében

1. A marketing fogalma, szintjei
2. Szükséglet - Igény - Kereslet
3. Jellemezze a marketing-koncepciót!
4. A marketing mix (4P)
5. Tipikus marketing-mix-kombinációk
6. Piac fogalma, jellemzői, méretének jelzőszámai
7. Szegmentáció lépései, szegmentálás feltételei
8. Szegmentációs alapváltozók csoportosítása
9. Szegmentáció – Targeting (célcsoport képzés) – Pozicionálás (STP)
10. Fogyasztói magatartás fogalma
11. Vásárlási folyamat lépései, Vásárlási szerepek, Vásárlási kockázatok
12. Észlelési tényezők és a fogyasztói magatartásra gyakorolt hatásuk; Impulzus-, Rutinvásárlás, Megfontolt döntés
13. Maslow-i – Szükségletshierarchia (+példák)
14. Elégedettség kialakulása, a memória szerepe
15. Szervezeti beszerzés fogalma, szervezeti piacok jellemzői, típusaik
16. Beszerzési szituációk
17. Beszerzés résztvevői, beszerzési központ
18. Vállalati beszerzés lépései
19. MIR fogalma, piackutatás fajtái, lépései, feltételei
20. Termékpolitika és a termék fogalma
21. Termékszintek
22. Termékkínálat, termékkategóriák
23. Márkázás – pozitívumok/negatívumok, márka, védjegy, különbségük
24. A márkakiterjesztés lehetőségei
25. Termékfejlesztés folyamata, jellemzői
26. Termékéletgörbe szakaszai, jellemzésük, a termék-kannibalizmus
27. Ansoff-mátrix, a 4 stratégia részletes bemutatása

28. Termékportfólió (BCG) – mátrix (4 része, bemutatásuk)
29. Árpolitika szerepe, az ár fogalma
30. Költségtípusok, a fedezeti pont
31. Árképzési módszerek (részletes bemutatás)
32. Költség alapú/Haszonkulcsos árképzés, Kereslet alapú árképzési módszerek
33. A megegyezési tartomány, az árdifferenciálás
34. Csatornapolitika, marketingcsatorna, logisztika
35. Termékáramlás „klasszikus” útja, Csatornaszintek
36. Termelő-Nagykereskedő-Kiskereskedő-Fogyasztó, A kiskereskedelmi forgalom
37. Csatorna folyamatok, -szintek, -szolgáltatások
38. Exkluzív – szelektív – intenzív eladás
39. Push és Pull értékesítési stratégiák
40. Nagykereskedelmi raktárak, kiskereskedelmi formák, kisker. üzletek száma, Franchise
41. Kommunikációs politika, a vállalati kommunikáció jellemzői napjainkban
42. Promóciós mix (kommunikációs mix): reklám, értékesítés ösztönzés, PR, DM, személyes eladás
43. Reklám fogalma, hatása
44. Értékesítés ösztönzés fogalma, forrásai, alkalmazhatósága
45. POS – eladáshelyi reklám szerepe, típusai
46. PR fogalma, feladatai
47. DM fogalma, jellemzői, leggyakoribb fajtái
48. Személyes eladás – AIDA formula
49. Komparatív versenyelőnyök
50. Területtermék
51. „Vevők”
52. Objektív adottságok – Szubjektív imázs
53. A közösségi típusú marketing
54. Kompetencia, és totális marketing
55. Területi marketingstratégia
56. Szituációelemzés, makro, mezo és lokális információk
57. Érték-, imázs-, tevékenység-, célcsoport-, konkurenciaaudit
58. SWOT analízis
59. A „jólét”
60. Stratégia dimenziók, stratégia típusok

61. Kínálati mix
62. Gazdaságfejlesztés
63. Önkormányzatok, KKV-k szerepe
64. Turizmusfejlesztés
65. Stratégia realizálás
66. ÚSZT - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése (USZT_ROP_EAOP_211H-11)
67. MVH – Turisztikai tevékenységek ösztönzése (ÚMVP III. tengely; 44/2011. VM rendelet, 94/2011 MVH közlemény)
68. MVH – LEADER (ÚMVP IV. tengely kistérségi szintű pályázatok)

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

KÖVETELMÉNYEK

Vidékfejlesztési agrármérnök (MSc) szak, nappali tagozat

Település és térségmarketing tantárgy

2011/2012. tanév 1. félévében

Alapkövetelmény, hogy a hallgató rendelkezzen mindazon alapismeretekkel, melyek a marketing szakterülethez azon belül pedig a település- és térségmarketing témaköréhez kapcsolódnak. A számonkérés módja: Írásbeli vizsgadolgozat formájában.

Debrecen, 2011. szeptember 1.

Dr. Csapó Zsolt
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Térségi tervezés és programozás
AVM_VND106 (nappali), AVM_VLD106 (lev.)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Nagy Géza egyetemi tanár
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc nappali
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 3. félév, 2+3 (nappali), 9+13 (levelező) K
6. **A tantárgy kredit értéke:** 7
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
A fejlesztéspolitika alap pillérének számító tervezési módszertan bemutatása, annak gyakorlati működésének reprezentálása. Feltárni, hogy milyen jelentőséggel bírnak a térségi adottságok, és hogyan lehet képes egy térség a tervezés és programozás révén bekerülni a fejlesztés politika fő áramlatába.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** a tantárgyfelelős látja el.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint**
10. **A tantárgy tartalma:**
1-7 Helyzetismertetés
8-11 SWOT és célstruktúra
12-15 Cselekvési programok és intézkedések feltétel rendszere
Gyakorlatok:
hallgatói bemutatások után térségi program elemzés, értékelés
11. **Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya:** kb. 50 – 50 %
12. **Évközi ellenőrzés módja:** az egyéni feladatmegoldás szintjének minősítése
13. **Számonkérés módja:** Írásbeli feladat, a hallgató által bemutatott projekt esszé szerű feldolgozása
14. **A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** Mélyinterjú a választott térség illetékes szakemberével a térségi terv alaposabb megismeréséhez
15. **A kötelező, illetve ajánlott irodalom:**
A választott térségi program elfogadott dokumentációja
16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:**

Debrecen, 2011. szeptember 10.

Dr. Nagy Géza
Egyetemi tanár
tárgyfelelős

Tantárgyi program (tantárgyleírás)

1. **A tantárgy neve:**
Termelés-gazdaságtan (AVM_VND107)
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:**
Dr. habil Bai Attila egyetemi docens
3. **Szakcsoport, szakirány megnevezése:**
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc, nappali tagozat (2. évfolyam)
4. **A tantárgy típusa:**
A-típusú
5. **A tantárgy oktatásának időterve:**
2. félév, (2+2K)
6. **A tantárgy kredit-értéke:**
6 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:**
Megismertetni a hallgatókat a vállalati erőforrások, valamint a termelő- és szolgáltató-rendszerek hatékony működtetésének módszereivel, az előrejelzés és gazdasági értékelés speciális eszközeivel, felkészíteni őket ezen eljárások gyakorlati alkalmazására.
8. **Az oktatás személyi feltételei:**
A tantárgyfelelős és a társelőadó vezető oktató, a gyakorlatvezető végzős doktori hallgató.
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltételei: -**
10. **A tantárgy tartalma:**

Termelés-gazdaságtani alapfogalmak,
Aggregált tervezés (LP)
Kapacitás-tervezés
Készlet-tervezés
JIT filozófia
Karbantartás-javítás
Telephely-elméletek,
Klaszterek
Globalizáció

11. **Órarendi, illetve otthoni terhelés aránya:** 70-30 %
12. **Évközi ellenőrzés módja:** A félév utolsó hetében a hallgatók egy zárthelyi dolgozatot írnak, melynek legalább 20 % -os eredménnyel történő megírása a félévi aláírás előfeltétele. Az aláírás további feltétele egy kétfős csapatmunkában megalkotott, saját készítésű, előírt tartalmú, a félév során tanult számítások egyikét felhasználó tanulmány határidőre (2010 november 4. 12.00) történő beadása. Ennek, valamint a szóbeli védésnek az eredménye beleszámít a megajánlott jegybe. A dolgozat végeredménye és a gyakorlati munkára kapott értékelés megajánlott jegyet eredményez, mely a TVSZ-nek megfelelően javítható. Az eredményes félévi-, illetve megajánlott jegy előfeltétele minden előzőekben leírt követelmény legalább elégséges szintű teljesítése.
13. **Számonkérés módja:** Kollokvium.
14. **Előírt külső szakmai gyakorlat:** -
15. **Kötelező, illetve ajánlott irodalom**

Kötelező forrásmunkák:

1. Romhányi Gábor: Termelésmenedzsment. BMGE, Menedzsment és Vállalatgazdaságtan Tanszék, Budapest, 2007
2. Pupos Tibor et al: Termelés- és szolgáltatás menedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely, 2011

Ajánlott forrásmunkák:

1. Tóth Tamás: Külgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 1998.
2. Miklóssy Endre: A regionális tervezés alapjai. Agroinform Kiadóház, Budapest, 2000

16. **A tantárgy tárgyi szükségletei:** Írásvetítő, laptop, video-projektor.

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

2011/2012. tanév, I. félév

TERMELÉS-GAZDASÁGTAN

Vidékfejlesztési agrármérnök MSC szak, nappali tagozat, II. évfolyam

Előadás: kedd 11-13, Gazd. Igazg. 15. szem.

Hét	Előadás ideje	Témakör	Előad ó
1.	Szept. 5-9.	Regisztrációs hét	B.A.
2.	Szept. 12-16	Alapfogalmak, termelési rendszerek	B.A.
3.	Szept. 19-23	Aggregált tervezés (LP)	B.A.
4.	Szept. 26-30	Energoexpo konferencia-látogatás	B.A.
5.	Okt. 3-7	Kapacitás-tervezés	B.A..
6.	Okt. 10-14	Készlet-gazdálkodás I.	SZ:B, B.A.
7.	Okt. 17-21	Készlet-gazdálkodás II., JIT filozófia	B.A.
8.	Okt. 24-28	Kari TDK	B.A.
9.	Okt. 31-nov. 4	Halottak Napja	B.A.
10.	Nov. 7-11	Telephely-elméletek, klaszterek, globalizáció	B.A.
11.	Nov. 14-18	Zárthelyi dolgozat megírása	B.A.

B.A.: Dr. Bai Attila,

SZ.B: Dr. Szabó Bernadett

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Gyakorlat: szerda 8-10, Gazd. Igazg., 15. szem.

Gyakorlatvezető: Jobbágy Péter Ph.D. hallgató

Hét	Előadás ideje	Témakör
1.	Szept. 5-9	Regisztrációs hét
2.	Szept. 12-16.	Követelményrendszer ismertetése
3.	Szept. 19-23.	LP modellezés
4.	Szept. 26-30	Energoexpo konferencia-látogatás
5.	Okt. 3-7	Kapacitás-tervezési feladatok megoldása
6.	Okt. 10-14.	Készletgazdálkodási feladatok megoldása
7-9.	Okt. 17-nov.4.	Esettanulmány adatgyűjtése, elkészítése, konzultációs lehetőség
	Nov. 4. 12.00	Esettanulmány beadása
10-11.	Nov 7-18	A beadvány szóbeli védése

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

TÉTELSOR

TERMELÉS-GAZDASÁGTAN

1. Termelési és gyártási rendszerek
2. Termékek és szolgáltatások menedzsmentje
3. Hatékonyság, termelékenység, versenyképesség
4. A befektetett eszközök és az anyagfelhasználás tervezése
5. Az emberi erőforrás tervezése
6. Optimalizáló tervezés (LP)
7. Egyéb előrejelzési rendszerek (szezonáltság)
8. Vagyonstruktúra elemzése
9. Készletgazdálkodás
10. „Just in Time” filozófia
11. Telephely-elméletek
12. Klaszterek, globalizáció

Debrecen, 2011. szeptember 14.

Dr. Bai Attila
egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tantárgyi tematika

1. **A tantárgy neve:** **Közösségfejlesztés AVM_VND108-K4**
2. **A tantárgyfelelőse neve, beosztása:** Dr. Pető Károly egyetemi docens
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Vidékfejlesztési agrármérnök MSc
4. **A tantárgy típusa:** kötelező
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 4. félév, 2+1 K
6. **A tantárgy kreditértéke:** 4
7. **A tantárgy oktatási célja(i):**
Bemutatni közösség és a társadalmi együttműködés fontosságát, a közösségfejlesztés legfontosabb elemeit, módszertani kérdéseit, valamint magának a fejlesztési folyamatot a használható eljárások tükrében, melyek mintegy megalapozzák a vidékfejlesztési programok sikerességét.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Az előadásokat a tantárgyfelelős tartja
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** -
10. **A tantárgy tartalma:**
1. Közösségfejlesztés, közösségszervezés
 2. Közösségfejlesztés, közösségszervezés
 3. Közösségi munka szakmai profilja
 4. Közösségi munka szakmai profilja
 5. Társadalmi erőforrások
 6. Társadalmi erőforrások
 7. Kulturális erőforrások
 8. Kulturális erőforrások
 9. Könyvtárhasználati hét
 10. Társadalmi tőke, közösség, lokalitás, közösségfejlesztési alapelvek
 11. Társadalmi tőke, közösség, lokalitás, közösségfejlesztési alapelvek
 12. Felnőtt közösségek jellemzői
 13. Munkamódok és módszerek, a közösségfejlesztés intézményei, kistérségi szintű fejlesztések
 14. Munkamódok és módszerek, a közösségfejlesztés intézményei, kistérségi szintű fejlesztések
 15. LEADER program

Gyakorlatok foglalkoztatási terve

Hét	Gyakorlat ideje	Témakör	Előadó
1		Bevezetés a közösségszervezésbe	P.K.
2		Gyakorlati példák I.	P.K.
3		Gyakorlati példák II.	P.K.
4		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
5		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
6		Zárthelyi dolgozat	P.K.
7		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
8		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
9		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.

10		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
11		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
12		Könyvtárhasználati hét	P.K.
13		Egyéni esettanulmányok prezentálása	P.K.
14		Zárthelyi dolgozat 2	P.K.
15		Félévzárás	P.K.

P.K. -Pető Károly

11. Órarendi ill. otthoni terhelés aránya: domináns az órarendi elfoglaltság

12. Évközi ellenőrzés módja: prezentáció készítése és zárthelyi dolgozat (60%), amelyek az aláírás feltételei

13. Számonkérés módja: írásbeli kollokvium, vizsgakérdések a kiadott témakörök alapján

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -

15. Irodalom

Kötelező irodalom:

Varga A. Tamás – Vercseg Ilona (1998): Közösségfejlesztés (Magyar Művelődési Intézet)

Miskó K. (2003): A LEADER program a vidékfejlesztés eszköztárában.

Katonáné Kovács J. – Fieldsend, A. – Alderson, M. – Szabó G. (2006): Humán és társadalmi erőforrások, mint a Leader programot erősítő belső tényezők.

Ajánlott irodalom:

Vercseg Ilona (1997): A közösségfejlesztés mozgástere. Parola. 2-3. sz

Kis Krisztián (2006): A társadalmi tőke, mint a társadalomban fellelhető nem anyagi erőforrás. Parola. 1. sz.

Kovács Edit (2002): A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés. Parola. 4. sz.

FVM (2006): Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program. 30. változat. Budapest.

FVM (2006): Program-kiegészítő Dokumentum (PKD). Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (2004-2006).

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: projektor, laptop

Debrecen, 2011. szeptember 01.

Dr. Pető Károly
Egyetemi docens
tantárgyfelelős

FOGLALKOZÁSI TERV

AVM_VND109
Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana
2011-2012. tanév I. félév
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc.
I. évfolyam

Előadás

Előadás helye, ideje: TVK 12, csütörtök: 10.00-11.50

Sorszám	Oktatási nap	Téma	Előadó
1	Szept. 5-9.	Vállalkozási ismeretek	A.F.
2	Szept. 12-16.	Vállalkozási ismeretek	A.F.
3	Szept. 19-23.	Az öntözés ökonómiája (szántóföld és kertészeti üzemek)	A.F.
4	Szept. 26-30.	A gépesítés ökonómiája	A.F.
5	Okt. 3-7.	Szántóföldi növénytermesztésre való berendezkedés	A.F.
6	Okt. 10-14.	Kertészeti termelésre való berendezkedés	A.F.
7	Okt. 17-21.	A kalászos gabonák termesztésének ökonómiája	A.F.
8	Okt. 24-28.	A kukorica termesztésének ökonómiája	A.F.
9	Okt. 31-Nov. 4.	Az olajnövények termesztésének ökonómiája	A.F.
10	Nov. 7-11.	A szőlészet-borászat ökonómiája	A.F.
11	Nov. 14-18.	A gyümölcsstermesztés ökonómiája (alma, körte)	A.F.
12	Nov. 21-25.	Könyvtárhasználati hét	A.F.
13	Nov. 28-Dec. 2.	A gyümölcsstermesztés ökonómiája (csonthéjasok)	A.F.
14	Dec. 5-9.	A zöldségstermesztés ökonómiája (szabadföldi)	A.F.
15	Dec. 12-16.	A zöldségstermesztés ökonómiája (hajtattott)	A.F.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Apáti Ferenc
adjunktus

FOGLALKOZÁSI TERV

AVM_VND109
Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana
2011-2012. tanév I. félév
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc.
I. évfolyam

Gyakorlat

Gyakorlat helye, ideje: Főép., 23. szeminárium, szerda: 14.00-15.50

Sorszám	Oktatási nap	Téma	Előadó
1	Szept. 5-9.	Vállalkozási ismeretek	A.F.
2	Szept. 12-16.	Vállalkozási ismeretek	A.F.
3	Szept. 19-23.	Az ágazati tervezés és elemzés módszertana	A.F.
4	Szept. 26-30.	Szántóföldi növénytermesztési ágazatok tervezése 1.	A.F.
5	Okt. 3-7.	Szántóföldi növénytermesztési ágazatok tervezése 2.	A.F.
6	Okt. 10-14.	Szántóföldi növénytermesztési ágazatok elemzése 1.	A.F.
7	Okt. 17-21.	Szántóföldi növénytermesztési ágazatok elemzése 2.	A.F.
8	Okt. 24-28.	Kertészeti ágazatok tervezése 1.	A.F.
9	Okt. 31-Nov. 4.	Kertészeti ágazatok tervezése 2.	A.F.
10	Nov. 7-11.	Kertészeti ágazatok elemzése 1.	A.F.
11	Nov. 14-18.	Kertészeti ágazatok elemzése 2.	A.F.
12	Nov. 21-25.	Könyvtárhasználati hét	A.F.
13	Nov. 28-Dec. 2.	GOF szektor piacsabályozása	A.F.
14	Dec. 5-9.	Zöldség-gyümölcs piacsabályozása	A.F.
15	Dec. 12-16.	Szőlő-bor piacsabályozása	A.F.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Apáti Ferenc
adjunktus

VIZSGA KÉRDÉSEK

1. Ismertesse a GOFR növények piacsabályozását!
2. A területalapú támogatási rendszer működése Magyarországon
3. Mit jelent a párhuzamosság az EU piacsabályozásában?
4. Mutasson be legalább öt hatékonysági mutatót a növénytermesztéssel kapcsolatban (növény, érték, paraméter, és értelmezés)!
5. A kalászosok termesztésének ökonómiai kérdései
6. A kukorica termesztésének ökonómiai kérdései
7. Az olajnövények termesztésének ökonómiai kérdései
8. Az alternatív növénytermesztés ökonómiai kérdései
9. Az almatermesztés ökonómiai kérdései
10. Az körtetermesztés ökonómiai kérdései
11. A meggytermesztés ökonómiai kérdései
12. A cseresznyetermesztés ökonómiai kérdései
13. A kajszitermesztés ökonómiai kérdései
14. A zöldségtermesztés ökonómiai kérdései
15. A GOF szektor piacsabályozása
16. Ismertesse a friss zöldség-gyümölcs piacsabályozását!

Tantárgyi program
AVM_VND109
Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana
2011-2012. tanév I. félév
Vidékfejlesztési agrármérnök MSc.
I. évfolyam

1. A tantárgy neve, csoportja:

Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana (AVM_VND109)

2. A tantárgyfelelős neve, beosztása:

Dr. Apáti Ferenc, adjunktus

3. Szakcsoport (szakirány) megnevezése (agrármérnök, gazdasági agrármérnök, stb.):

Vidékfejlesztési Agrármérnök, MSc, nappali

4. A tantárgy típusa:

A típusú kötelező

5. A tantárgy oktatásának időterve:

1. félév, 2+2 K,

6. A tantárgy kredit értéke: 4

7. A tantárgy oktatási célkitűzése:

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedést, annak növénytermesztési és kertészeti vonatkozásait, továbbá ezen ágazatok gazdaságban betöltött szerepét. A főbb növénytermesztési ágazatok gazdasági összefüggéseit, gazdálkodási jellemzőit. Megismerjék a növénytermesztési ágazatok vállalati tevékenységbe való illesztésének és menedzselésének szempontjait, befolyásoló tényezőit. Bemutassuk az egyes ágazatokhoz köthető piacsabályozás mechanizmusát, eszközeit.

8. Az oktatás személyi feltételei (közreműködők):

A tárgy felelőse minősített oktató, valamint a közreműködők több éve szakirányú tantárgyak oktatásában részt vevő oktatók. Továbbá az adott téma megfelelő előadói készségekkel és gyakorlattal rendelkező ismert specialistái, művelői.

9. A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint (felsorolni):

A tantárgy feltételezi mindazon gazdasági tantárgyak és növénytermesztési ismereteket közlő tárgyak ismeretét, amelyek a tanterv szerint az adott félévig oktatásra kerülnek.

10. A tantárgy tartalma:

- Ágazati és kapcsolódó tevékenységek elemzése
- A növénytermesztés jelentősége a mezőgazdaságban
- A vetésszerkezet kialakításának gazdasági kérdései
- A gépesítés és a növényvédelem gazdasági kérdései
- A tápanyag-gazdálkodás és az öntözés gazdasági kérdései
- A kalászos gabonák termesztésének gazdasági kérdései
- Az olajos-növények, a dohány és a hüvelyes növények termesztésének gazdasági kérdései
- A kukorica termesztésének gazdasági kérdései
- A cukorrépa és a burgonya termesztésének gazdasági kérdései

- A gyümölcsstermesztés gazdasági kérdései
- A zöldségstermesztés gazdasági kérdései
- A főbb növénystermesztési és kertészeti ágazatok EU szabályozási rendszere

11. Órarendi, illetve “otthoni” terhelés aránya:

A gyakorlatokon követelmény az előadáson elhangzott anyag ismerete, ezért ezek rendszeres tanulása eléri, vagy meghaladja az órarendi terhelés időnagyságát.

12. Évközi ellenőrzés módja (a foglalkozásokon való részvétel előírásai és félévközi ellenőrzésének módja, a vizsgára bocsátás és aláírás feltételei):

Az előadások és gyakorlatok látogatása az ide vonatkozó tanulmányi és vizsgaszabályzatnak megfelelően történik. A megengedett hiányzás túllépése az aláírás megtagadását vonja maga után. A félév során 2 zárthelyi dolgozatot írnak a hallgatók. A dolgozatok megírása kötelező, ez a félév követelményrendszerének szerves része, elmulasztása esetén az aláírás megtagadását vonja maga után. A félévi jegy a megírt zárthelyi dolgozatok eredményeinek megfelelően kerül kialakításra.

13. Számonkérés módja :

Kollokvium

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:

Nincsenek

15. A kötelező, illetve ajánlott jegyzetek:

Kötelező

Üzemtan II., elektronikus tankönyv

Ajánlott

AKII éves kiadványai

KSH kiadványok és tanulmányok

Gazdálkodás

Egyéb szaksajtó

MVH honlapja és tájékoztatói

16. A tantárgy tárgyi szükségletei:

Írásvetítő, projektor, fali tábla.

Debrecen, 2011. szeptember 15.

Dr. Apáti Ferenc
adjunktus
tantárgyfelelős

Tantárgyi program

1. **A tantárgy neve (csoportja):** Kutatásmódszertan AVM_VNA101
2. **A tantárgyfelelős neve, beosztása:** Dr. Nagy Lajos adjunktus
3. **Szakcsoport (szakirány) megnevezése:** Gazdasági agrármérnök MSc nappali szak I. évfolyam, Vidékfejlesztési agrármérnök MSc nappali szak I. évfolyam
4. **A tantárgy típusa:** „A”
5. **A tantárgy oktatásának időterve:** 2. félév 2+2 G
6. **A tantárgy kredit értéke:** 5 kredit
7. **A tantárgy oktatási célkitűzése:** A tárgy oktatásának alapvető célja, hogy a hallgatókkal megismertesse a tudományos kutatás alapjait, a probléma megoldás fő lépéseit, a modellépítés alapjait, hogy a képesek legyenek az egyetemeken, kutató intézetekben, vállalati kutató-helyeken stb. a gyors beilleszkedésre, illetve a különböző – kreatív tudást igénylő – munkahelyeken a K+F+I területen elért eredmények hatékony adaptációjára, egy-egy vállalkozás műszaki fejlesztés feladatainak kidolgozásában való hatékony közreműködésre.
8. **Az oktatás személyi feltételei:** Dr. Nagy Lajos adjunktus, Csipkés Margit ügyvivő-szakértő
9. **A tantárgy hallgatásának előfeltétele, előképzettségi szint:** A tárgy felvételénél előnyösek a következő készségek, jártasságok : kreatív gondolkodás, matematikai, statisztikai módszerekben való jártasság, középfokú angol nyelvismeret
10. **A tantárgy tartalma:**

<i>Hét</i>	<i>Előadás</i>	<i>Gyakorlat</i>
1.	A kutatásmódszertan fogalma, általános kutatásmódszertani alapfogalmak, a kutatási folyamat	Az Excel táblázatkezelő, mint modellezési eszköz
2.	Matematikai programozási modellek alkalmazása a kutatásban	Az Excel táblázatkezelő, mint modellezési eszköz
3.	A lineáris programozás alapjai, feladattípusok, árnyékárak	LP modellezés
4.	Érzékenységvizsgálat	LP modellezés
5.	Alternatív programok, alternatív optimumok, egész értékű programozás	LP modellezés
6.	Termelési szerkezet optimalizálás, Keverési modellek	LP modellezés
7.	Dinamikus és szimultán modellek, pénzügyi modellek	LP modellezés
8.	Pénzügyi modellek	Többperiódusos pénzügyi modell
9.	Hálózati modellek	Többperiódusos pénzügyi modell
10.	Hálózati modellek	Hálózati modellek
11.	Hálózati modellek	Hálózati modellek
12.	Könyvtárhasználati hét	
13.	A szimuláció alkalmazása a kutatásban	Hálózati modellek
14.	A szimuláció alkalmazása a kutatásban	Monte-Carlo szimuláció

15.	A kutatás során alkalmazható statisztikai és egyéb programcsomagok	Monte-Carlo szimuláció
-----	--	------------------------

11. Órarendi, illetve „otthoni” terhelés aránya: 50-50%

12. Évközi ellenőrzés módja: Az előadások ismeretanyaga a gyakorlatokon kerül számonkérésre. A félév elismerésének feltétele, hogy az előadásokról és a gyakorlatokról történő hiányzások száma ne haladja meg az AVK Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatában meghatározott mértéket, valamint a gyakorlati munka lezárásaként a hallgatónak egy, a gyakorlatokon megismert problémát önállóan és sikeresen meg kell oldaniuk.

13. Számonkérés módja: A félév gyakorlati jeggyel zárul, formája: írásbeli az e-learning rendszerben

14. A tantárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: nincs

15. Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom: Winston, W. L.: Operációkutatás módszerek és alkalmazások, Aula Kiadó, 1. kötet, 2003

Ajánlott irodalom:

Majoros Pál : A kutatómódszertan alapjai, Perfekt,2004

Tomcsányi Pál: Általános kutatómódszertan, Szent István Egyetem, Budapest 2000

Mészáros Sándor : Agrárgazdasági kutatómódszertan jegyzet, Debrecen, 2005

Cliff T. Ragsdale: Spreadsheet Modelling and Decision Analysis Thomson-South Western 2007

16. A tantárgy tárgyi szükségletei: előadó, számítástechnikai labor, tábla, projektor, notebook

Debrecen, 2011. szeptember 10.

Dr. Nagy Lajos
adjunktus

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

A tantárgy neve (csoportja): Kutatásmódszertan AVM_VNA101

A tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Nagy Lajos adjunktus

Szakcsoport (szakirány) megnevezése: Gazdasági agrármérnök MSc nappali szak I. évfolyam, Vidékfejlesztési agrármérnök MSc nappali szak I. évfolyam

A tantárgy típusa: „A”

A tantárgy oktatásának időterve: 2. félév 2+2 G

1. A kutatás fogalma, kutatási irányzatok
2. A lineáris programozás fogalma, feladattípusok
3. Az erőforrások és a tevékenységek árnyékárainak értelmezése
4. A termelési szerkezetet optimalizáló modell felépítése
5. A kapacitások és a programvektor egyidejű optimalizálása
6. Az érzékenységvizsgálat fogalma, lépései
7. Alternatív programok
8. Alternatív optimumok
9. Az egészértékű és a vegyes egészértékű programozás fogalma, alkalmazása
10. A keverési modellek megoldása lineáris programozása
11. Többperiódusos szimultán modellek felépítése, alkalmazása
12. Többperiódusos rekurzív modellek felépítése, alkalmazása
13. Pénzügyi terv készítése többperiódusos szimultán modellek alkalmazásával
14. Az átrakási probléma jellemzői, megoldása
15. A legrövidebb út probléma fogalma, alkalmazása
16. A hálótervezés fogalma, a hálóterv leképezése
17. A kritikus út meghatározása, jelentősége
18. Hogyan hasonlítható össze a gazdasági egységek hatékonysága DEA modellezéssel?

Debrecen, 2011. szeptember 10.

Dr. Nagy Lajos
adjunktus